

Præscripta enim certaque est virtus & patientis & agentis. Simili modo in vniparis, magnisque animalibus, non multa ex multo excremento consistunt, cum in iis etiam ex certo quanto certum quantum, quod conficitur, sit. Plus igitur materiz talis non mittit, ea quam prædiximus, causa. Quam autem mittit, talis per naturam est, ex qua vnus tantum conceptus generetur. Quod si aliquando plus accesserit, tum gemini nascuntur. Ex quo fit vt hæc portenta potius iudicentur, quoniam præter solitum, & quod magna ex parte agatur, proueniunt. Homo cum omnibus generibus ambigit. Nam & vniparum, & pauciparum, & multiparum interdum est. Sed maximè sua natura vniparum est. Humore profectò caloréque corporis multiparum est. Seminis enim natura humida, & calida est. Sed suæ magnitudinis ratione pauciparum atque vniparum est. Hinc tempus etiam vteri ferendi enorme vnum hoc animal sortitum est. Cæteris enim vnum est tempus, homini vterò plura sunt, quippe cum & septimo mense, & decimo nascatur, atque etiam inter septimum & decimum positus. Qui enim mense octauo nascuntur, etiam minus, tamen viuere possunt. Cuius rei causa accipi ex iis quæ modò explicauimus, potest. Dixi de his in Problematibus, atque de his rebus ita differuisse statuissèque satis sit. Partium autem superuacuarum præter naturam eadem causa est, quæ geminorum generationis. Iam enim in conceptu causa accidit, videlicet si plus materiz consistit, quam pro ipsius natura partis sit. Sic enim accidit, vt vel pars maior, quam iustum sit, efficiatur. Verbi gratia, digitus, aut manus, aut pes, aut aliud ex cæteris postremis, aut membris: vel fisso conceptu plures reddantur, quomodo in fluuiis vertigines geminantur. Fit enim ibi, vt humor, qui fertur, & profluens mouetur, si in aliquid offenderit, seceatur, & ex vna in duas euadat constitutiones, quæ eundem habeant motum. Hoc eodem modo in conceptibus euenit. Adnascuntur partes illæ vacantes, maximè quidem propinquæ, sed aliquando etiam remotæ propter conceptus motionem, quanquam præcipuè, quòd materiz exuperantia ibi redditur, quò tandem decubuit: formam verò, vnde superfuit, inde recipit. Quibus autem gemina habere genitalia accidit, alterum maris, alterum fœminæ, iis semper alterum ratum, alterum irritum redditur, cum per alimentum subinde delitescat, quoniam præter naturam est.

A ὡρεῖται γὰρ διὼ αὐτὸς καὶ τῷ πάροντος, ἢ τῆς θερμότητος τῆς ποιούσης. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς μονοτόκοις καὶ μεγάλοις τῶν ζώων, ἢ πολλὰ γὰρ ἐκ πολλοῦ πρὸς τὸ σῶμα. ἢ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἐκ ποσῶν ὕλης, ποσὸν ἢ τὸ ἐργαζόμενον ἔστιν. οὐ πρὸς τὴν αὐτὴν πλείω τοιαύτην ὕλην, ἀλλὰ πλεονάζουσαν αἰτίας. ἢ δὲ πρὸς τὴν αὐτὴν φύσιν ἔστιν, ἢ ἢς ἐν τῷ κύματι μόνον. ἐὰν δὲ ποτε πλεονάζῃ, διτοκεῖ τότε. ἢ καὶ διτοκεῖ τερατώδη τὰ τοιαῦτα ἢ μάλλον, ὅτι γὰρ πρὸς τὸ ὅς ἐστι το πολὺ, καὶ τὸ εἰώθως. ὁ δὲ ἀφροσπός ἐπαμφοτερίζῃ πᾶσι τοῖς ἄρσεν. καὶ γὰρ μόντοκεῖ, καὶ πολυτοκεῖ, ἢ ὀλιγοτοκεῖ ποτε. μάλιστα δὲ μονοτόκοι πλεονάζουσι φύσιν ἔστιν. ἀλλὰ μὲν πλεονάζουσι τῷ σώματι καὶ θερμότητι, πολυτόκοι (τῷ γὰρ σπέρματι ἢ φύσει ὑγρὰ ἢ θερμὰ). ἀλλὰ δὲ τὸ μέγιστος, ὀλιγοτόκοι καὶ μονοτόκοι. ἀλλὰ δὲ τῷ τῷ τοῖς τῆς κινήσεως χρόνοις, μόνον τῶν ζώων αἰωμάτως ἢ συμβέβηκε. τοῖς μὲν γὰρ δῆλοις εἰς ἔστιν ὁ χρόνος, τοῖς δὲ ἀφροσπῶσι πλείους. καὶ γὰρ ἐπιτάμματα καὶ δεκάμματα γινώσκονται, καὶ τῷ τοῖς μετὰ τὸν χρόνον. καὶ γὰρ τὰ ὀκτώμματα ζῆ μὲν, ἢ πῆλον δὲ τὸ δὲ ἀπῆλον, ἐκ τῶν νῦν λεγόμενων σιμυδῶν τῆς αἰ. εἴρηται ὅτι αὐτῶν ἐν τοῖς πρὸς τὸ σῶμα. καὶ αὐτὸ μὲν τούτων διακρίθω τὸν ἔσπον τῶτον. τῶν δὲ πλεονάζοντων μορίων πρὸς φύσιν, τὸ αὐτὸ ἀπῆλον καὶ τῆς διδυμοτοκίας. ἢ δὲ γὰρ ἐν τοῖς κύμασι συμβαίνει τὸ ἀπῆλον, ἐὰν πλείω ὕλην συστήσῃ ἢ καὶ πλεονάζουσι φύσιν. τότε γὰρ συμβαίνει μὲν μόνον μείζον τῶν ἄλλων ἔχον, ὅτι δάκτυλον, ἢ χεῖρα, ἢ πόδα, ἢ πῆλον δῆλων ἀκρωτηρίων ἢ μελῶν ἢ χροσπῶτος ἢ κινήσεως, πλείω γίνεσθαι, καὶ ἀπῆλον ἐν τοῖς ποσῶσι αἰ διναι. καὶ γὰρ ἐν τοῖς τῷ φερόμενον ὑγρὸν καὶ κίνησιν ἔχον, αἰ ἀπῆλον, δύο ἢ ἐνὸς γίνονται συστάς, ἢ γινώσκονται πλεονάζουσι κίνησιν τὸν αὐτὸν ὅτι ἔσπον καὶ ἔστι τῶν κινήσεως συμβαίνει. πρὸς τὸν αὐτὸν δὲ μάλιστα μὲν πλησίον ἀλλήλων, ἐπίστε δὲ καὶ πόρρω, ἀλλὰ πλεονάζουσι ἐν τῷ κύματι κίνησιν μάλιστα ὅτι, ἀλλὰ τὸ πλεονάζουσι ὑγρὸν, ὅτι ἀφροσπῶτος, ἐκ τῶν ἀποδιδόναι. τὸ δὲ εἶδος ἔχον, ὅτι ἐπλεόνασεν. ὅσα δὲ συμβαίνει τοιαῦτα, ὡς τε δύο ἔχον ἀπῆλον, τὸ μὲν ἀρρῆνος, τὸ δὲ ἡλεος, αἰ τὸ μὲν, κύριον τῶν πλεονάζοντων γὰρ, τὸ δὲ, ἀκροσπῶτος, καὶ καὶ πλεονάζουσι αἰ ἀμφοσπῶται, αἰτε πρὸς φύσιν ὄν. πρὸς τὸν αὐτὸν δὲ ὡς ἀπῆλον τὰ φύματα. καὶ γὰρ τῶν γαμ-

Agnatum est enim modo abscessus. Nam & ab-

δ. π. π. λ.

Βασίς Ἐσφύς, καὶ τὰ ὄντα ὑπερφυῆ, καὶ τὰ
 φύσι. ἄλλ' ἢ κεκτημένης μὲν τῆς δημιουργικῆς
 οὐμοια δὺο, καὶ κεκτημένης ὅλως· ἀλλ' ἢ τῆ μὲν
 κεκτημένη, τῆ ἢ κεκτημένη, ὁ μὲν, ἡ δὲ, ὁ δὲ,
 ἀρρεν. ὅθεν γὰρ ἀφ' ἑρφ * τῆτο λέγειν ἐπὶ τῆ
 μωρίων ἢ ἐπὶ τῆ ὄλου, δι' αὐτῆς αἰτίας ἄλλ', ὁ μὲν,
 ἡ δὲ, ὁ δὲ, ἀρρεν. ὅσα δ' ἐλλείποντα ἄλλ' τῆ
 τοιούτων μωρίων, εἰς ἀκρωτηρίου ἴνους, ἢ τῆ ἄλ-
 λων μωρίων, πλεῖν αὐτῶν δὲ νομίζῃν αἰτίας, αὐ-
 τὰ καὶ αὐτῶν ὁ γινόμενον ἀμβλωθῆ. ἀμβλωθῆς
 ἢ γίνονται πολλαὶ τῆ κυκλῆ. ἀφ' ἑρφισι δ' αἰ
 μὲν τῆ φύσεως τῆ κυκλῆ, τῆς πολυτοκίας,
 τὸν εἰρημῶν ἔσπον· τὰ ἢ τέρατα, τοιούτων, τὰ
 πολλὰν εἰς αὐτὰ σύμφεσιν. εἴα ἢ καὶ τῆ τὸν
 ἔσπον, ἐὰν ἐπὶ μειζόνων γήνηται ἐκ χειωτέρων
 μωρίων· οἱ εἴα ἐχ' ἄλλ' ὁσπλίνας, ἐ πλείους νε-
 φρεῖς ἐπὶ αἰ μωρίας τῆ μωρίων, ἀφ' ἑ-
 ρεποκῶν τῆ κινήσεων εἰσι, ἐ τῆς ὕλης μετ-
 σαμῶν. ἐν ἢ εἰς ὁ ζῶν ὁ τερατώδες, ἢ πλείω
 συμπεφυκῆτα, δὲ νομίζῃν καὶ πλεῖν ὁσπλίνας. οἱ
 εἰς τοιοῦτον τί ἐστὶν ἢ καρδία μωρίων, τὸ μὲν μίαι
 ἐχ' ἢ καρδίας, ἐν ζῶν· τὰ ἢ πλεονάζοντα μω-
 ρία, ἀφ' ἑρφῆ· τὰ δὲ πλείους ἐχοντα, δὺο μω-
 ρία, συμπεφυκῆται ἢ, ἀφ' ἑρφ πλεῖν τῆ κυκλῆ σύ-
 ναψιν. συμβαίνῃ ἢ πολυτοκίας ἐ τῆ ἢ δοκιμῶν
 αἰαπῆρον εἰς ζῶν πολλοῖς ἢ δὲ τετραμῶν, οἱ
 τοῖς μὲν συμπεφυκῆται τῆ πόρων, τοῖς ἢ πῆρεκ-
 τεραφῆται. ἐ γὰρ ἡ δὲ σίσι πῆρον ἢ δὲ τὸ σῶμα τῆ
 ὑπερῶν συμπεφυκῆς διετέλεσεν. ἢ δὲ δὲ ὡρας ἢ-
 σης τῆ κατὰ μωρίων, καὶ πόνων γήνηται, τῆς
 μὲν αὐτῶν ἐρρεῖται, τῆς δὲ ἢ τῶν ἰατρῶν διη-
 ρῆται. τὰ ἢ ἀφ' ἑρφῆται σιωπέσειν, ἢ βία γή-
 νομένης τῆς ρήξεως, ἢ γήνηται μὴ διωαμένης.
 καὶ τῆ πῆρον εἰσῆται οὐ καὶ τὸ αὐτὸ σιωπέσει τὸ
 πέρας τῆ αἰδοῖου, καὶ ὁ πόρος ἢ διέρχεται τὸ πε-
 εἰπῶμα τὸ ἐκ τῆς κύστεως, ἀλλ' ἢ τῶν κῆται
 δὲ ἐ κατὰ μωρίων ἐρρεῖται. τῆ ἢ ὄρχων ἀρρεῖται-
 σμένων αἰώ, δοκοῖσι τῆς ἀποθεν αἰμα ἡ δὲ
 ἐχ' ἢ αἰδοῖον ἐ ἀρρεῖται. ἢ δὲ δὲ ὁ τῆς ἐκῆται ἔ-
 φῆς πόρος συμπεφυκῆς ἐπὶ ἴνων ζῶν γήνηται,
 καὶ τῶν κῆται ἐ ἀλλων ἐπὶ ἐ βοῖς ἐ πῆ-
 εἰπῶμα ἐρρεῖται, ἢ ἀφ' ἑρφ τῆς κύστεως λεπῆ διηθου-
 μένη ἔσφῆ διεχῆται καὶ ἀρρεῖται τῆ δὲ ἔσφῆ,
 τῆ καὶ πάλιν σιωπέσει, καὶ ἐκ ἐπεκῆται δὲ
 ἐρρεῖται. τῆ μὲν οἰώ ὀλιγοτοκίας ἐ πολυτο-
 κίας, ἐ ἀφ' ἑρφῆ τῆ πλεονάζοντων ἢ ἐλ-
 λῆπόντων μωρίων, ἐπὶ δὲ τῆ τῶν τερατώδων,
 εἰρηται.

A fecesus assumunt aliquid nutrimenti, quā-
 uis post geniti sint, & prater naturā. Sed
 si quod creat, omnino aut superat, aut su-
 peratur, similia oriuntur duo: ac si partim
 superavit, partim superatum est, alterum
 fœmina, alterum mas generatur. Nihil
 enim interest de partibus an de toto dica-
 mus, videlicet quam ob causam alterum
 mas, alterum fœmina gignatur. Vbi au-
 tem partes eiusmodi defunt, vt postrema
 aliqua, aut alia quæuis membra, candem
 causam esse putandum, quam, si omnino
 quod gignitur, abortum patiat. **B**
 Abortus autem conceptuum euenire complu-
 res, certum est. Differunt agnationes à
 partu multiplici, quomodo exposui. Mō-
 stra verò cum iis dissident, eo quòd pluri-
 bus coalescant. Sed nonnulla hoc etiam
 modo veniunt, si in parte maiore & præci-
 pua quadam peruersum est. Vt si qua ge-
 mino liene, aut pluribus renibus oriūtur,
 tum etiam locis partium commutatis,
 mōstrum dicimus. Quod diuersione mo-
 tuum, translationeque materiz accidit.
 Vnumne, an plura sit per coagmentatio-
 nem, quod monstrificum prodit animal,
 iudicandum est principij ratione. Verbi
 gratia, si cor pars eiusmodi est, quod vnum
 cor habet, vnum animal est, quod duo, id
 duo est animalia, quæ sibi coaluerunt pro-
 pter conceptuum coniunctionem. Partes
 verò superuacuas, agnationes esse, decla-
 ratum iam est. Accidit etiam sæpe vt plu-
 ribus ex iis quæ antè oblatæ non videren-
 tur, animalibus iam perfectis meatus aut
 adducti corporarentur, aut diuerteretur.
 Iam fœminis nonnullis os vteri compres-
 sum corporatumque ab ineunte ætate ad
 tempus vsque menstruorū perseueravit,
 mox vrgentibus menstruis, dolorēque in-
 festante, aliis sponte disruptum est, aliis
 dissectum à medicis. Nonnullæ interie-
 runt, cum aut per vim disrumperetur, aut
 disrumpi non posset. Pueris etiam quibus-
 dam genitilis postremum, & meatus, quæ
 excrementum vesicæ transit, non eodem
 tetenderunt, sed infra meatus ille transe-
 git. Quamobrem demissis clunibus min-
 gunt, qui testibus paulò in partem supe-
 riorem retractis, videntur à longè, simul
 & maris habere genitale, & fœminæ.
E Meatus etiam alimēti sicci coaluit aliqui-
 bus bestiis, scilicet ouibus, & quibusdam
 aliis. Nam & vaccam fuisse Pirinthis ac-
 cepimus, cui cibi excrementum per vesti-
 cam transmittabatur, dissectusque anus
 denuò propere coalescebat, nec rescan-
 do euincere vitium poterant. De partu
 multiplici, & paucifero, ac de agnatione
 partium, aut defectu, atque etiam de
 monstrifico partu, dictum iam est.

A

CAPVT V.

ΚΕΦΑΛ. Ε΄.

Quamobrem animalium alia superfatant, alia non : & quae superfatant, interdum fetus enutriant, interdum non : & alia libidinosa in eo genere sint, alia non.

A Nimalium verò alia nunquam superfatant, alia superfatant. Quorum quaedam enutrire suos conceptus semper possunt, quaedam interdum possunt, interdum nequeunt. Causa, ne superfatent, est, quòd singula pariunt. Solipedes enim, & quae iis auctiores sunt animantes, nunquam superfatant. Facit enim earum magnitudo ut excrementum omne in conceptum absumatur: quippe cum in iis omnia corporis sit magnitudo. Quae autem magno corpore sunt, eorum fetus quoque magni pro sui generis magnitudine instituuntur. Ex quo fit ut elephantorum fetus magnitudine vituli gestetur. Multipara ideo superfatant; quoniam plures conceptus superfatatus quidam, alter alteri sunt. Quae autem ex his magnitudine praedita sunt, ut homo, si alter coitus proximè ab altero accessit, enutrire, quod superfatatum est, possunt. Iam enim id euenisse visum est. Cuius rei causa id quod diximus, est. Eodè enim coitu plus feminis mittitur, quod partitum multiplicare conceptum potest, si alterum post alterum accedit. Sed si iam aucto conceptu coitus adhibetur, superfatari quidem potest, sed raro: quoniam uterus magna ex parte ad partum usque se comprimat. Si tamen aliquando accedit ut superfatetur, (iam enim id euenisse constat) perfici non potest: sed conceptus ambiguntur similes iis quos abortus vocamus. Ut enim in uniparo genere omne excrementum absumitur in id quod praecesserit, ob corporis magnitudinem, sic in iis fieri solet, sed in illis statim, in his cum iam fetus accreuerit. tunc enim similem uniparis conditionem recipiunt. Pari ratione sola animalium mulier, & equa grauida coitum patiuntur. Homo enim sua natura praefacundum animal est. Aliquid etiam in utero, tum spatij, tum exerementi superest, quaquam non tantum, ut vel alterum possit alere. Mulier itaque ob eam causam coitum recipit: Equa autem soliditate suae naturae, & quòd aliquid spatij in utero superest, ut dictum est, amplius quidem, quam ut ab vno occupetur, sed arctius, quam ut alterum perfecte possit superfatari. Libidinosa natura est equa, ob eundem affectum, quo solida omnia Veneris sunt appetentiora.

Tom II.

Δια τὴν ζώων τὰ μὲν οὐκ ἐπικίσκεται, τὰ δ' ἐπικίσκεται μὲν, τὰ δ' ἐκὸν κήματα ἐκτρέφει, ὅτε μὲν, ὅτε δ' οὐ· καὶ ἴσως τὰ μὲν ἀφροδισιαστικά, τὰ δ' ἄλλ.

T Ω Ν δὲ ζώων τὰ μὲν ὅλως οὐκ ἐπικίσκεται καὶ τὴν ἐπικίσκεται μὲν τὰ μὲν, διώσκει τὰ κήματα ἐκτρέφει, τὰ δ' ποτέ μὲν, ποτέ δ' οὐ. τὴν δὲ μὴ ἐπικίσκεσθαι αἴτιον, ὅτι μονοτόκα ἐστὶ. τὰ τε γὰρ μόνιχα οὐκ ἐπικίσκεται, ἔ τὰ τούτων μίξονα. ἄλλ' γὰρ ὁ μέγας, ὁ ἀειπώμα αἰαλίσκεται εἰς ὁ κήματα. πᾶσι γὰρ ἡσάρχη τούτοις μέγας σώματος. τὴν δὲ μεγάλων, καὶ τὰ ἐμβρυα μέγασα καὶ λόγον ἐστὶ. εἰς καὶ ὁ τὴν ἐλεφάντων ἐμβρυον, ἡλίκαν μέγας ἐστὶ. τὰ δ' πολυτόκα ἐπικίσκεται, εἴθε ὁ τὰ πλείονα τῶ ἐνός ἐστὶ) γάτερον γάτερον ἐπικίσκεται. τούτων δὲ ὅσα μὲν μέγας ἐστὶ, κατὰ τὸν ἀνδρῶπος, εἰ μὲν ἢ ἐτέρω ὀχία τῆς ἐτέρας γέννηται πρὸς γυναικός, ἐκτρέφει ὁ ἐπικίσκεται. ἢ δὲ γὰρ ὡσαύτως ὁ τριούτον συμβέβηκός. αἴτιον δὲ ὁ εἰρημύον. ἔ γὰρ ἐπὶ τῆ μίαν σιωοισία πλείον ὁ αἰών ἐστὶ σπέρμα· ὁ μελειδέν, ποῖς πολυτοκεῖν, ὡν ὑπερίβη γάτερον. ὅταν γὰρ ἢ δὲ τῶ κήματος νύξινδρου συμβῆ γίνεσθαι τὴν ὀχία, ἐπικίσκεται μὲν ποτε, ὀλιγάκις μὲν ποτε, ἄλλ' ὁ πλείον ὑπερέαν συμμύον ὡς τὰ πολλὰ, μέγασ τὴν κνουμύων, τᾶς γυναικί. ἀντὶ τὸ συμβῆ ποτε, (ἔ γὰρ τῶτ' ἢ δὲ γέννηται,) ἢ δὲ νάσαι τελεθού, ἀλλὰ κήματα ἐκπίπτει παραπλήσια τοῖς κελουμύοις ἐκτρέμμασι. ὡς τὸ γὰρ ἐπὶ τὴν μονοτόκων ἄλλ' ὁ μέγας, εἰς ὁ ἀειπώμα τρέπεται πᾶν, οὕτω καὶ τούτοις· πλείον ἐκείνοις μὲν, βίβης· τούτοις δ', ὅταν αὐξηθῆ ὁ ἐμβρυον· τότε γὰρ ἐχρῶσι ἀφροδισιαστικῶς τοῖς μονοτόκοις. ὁμοίως γὰρ ἄλλ' τὸ πὸν ἀνδρῶπον φύσει πολυτόκον ἐστὶ, καὶ ἀειπώμα ἢ τὰ μέγασ τῆς ὑτέρας, καὶ τῶ ἀειπώματος, μὴ μὲν τοσοῦτον ὡς τὸ ἐκτρέφει ἐτέρον· μόνον τὴν ζώων ὀχία ἐπιδέχονται κνουῦτα γυνή ἔ ἴππος· ἢ μὲν, ἄλλ' τὴν εἰρημύον αἴτια· ἢ δ' ἴππος, ἄλλ' τὴν πλείον φύσεως φερρότητα, ἔ τὸ ἀειπώμα μέγας τῆς ὑτέρας, πλείον μὲν ἢ τὰ ἐνί, ἔλαττον γὰρ ὡς τὸ ἀφροδισιαστικόν, εἴθε τὸ τῶτὸ πεποιθῆναι τοῖς φερροῖς.

Mmm

ἐκείνα τε γὰρ τοιαῦτα ἔστι, ἀφ' ὧ μὴ γίνεσθαι
 κἀθαρσιν τῆσ' εἶναι, ὡς καὶ τοῖς ἀρρέσι ὁ ἀ-
 φροδιόσασαι. Ἐἴπωσι αἱ θήλειαι ἠκιστα παρ-
 ἔναι κἀθαρσιν. οἱ πᾶσι δὲ τοῖς ζώοις τὰς γέρ-
 ρα τῶν θηλειῶν ἀφροδιόσασαι, ἀφ' ὧ παρ-
 πλησίως ἔχουσι τοῖς ἀρρέσι, ὅταν στυφλεζόμενοι
 μὴ ἢ ὁ σπέρμα, μὴ ἀποκλειόμενοι δὲ. τοῖς γὰρ
 θήλεισιν ἢ τῶν κατὰ μιλίω κἀθαρσιν, σπέρμα-
 τος ἐξόδος ἔστιν. ἐστὶ γὰρ τὰ κατὰ μιλία, σπέρμα-
 τος ἀπεργασίαν, ὡς καὶ παρ' ἄλλοις εἴρηται. εἶς καὶ τῶν
 γυναικῶν ὅσα παρ' ἑαυτῶν ὁμιλίαι ἀκραιφῆς τῶν
 τοιαύτων, ὅταν πολυτοκῶσι, παύονται τῆς
 ποιοῦσας. ἐκκεκλειμένη γὰρ ἡ σπέρματιχὴ πε-
 εἰρήσας, ὡς καὶ ποῖς τῆς ὁμιλίας ταύτης ὅτι-
 θυμίας. οἱ δὲ τοῖς ὄρνεσι αἱ θήλειαι τῶν ἄρρέων
 ἢ τῶν εἰσιν ἀφροδιόσασαι, ἀφ' ὧ παρ' ἑαυ-
 τῶν ζώματι τὰς ὑτέρας ἔχουσι. τὰ δὲ ἀρρένα,
 τοῦ ἀρρέου. ἀρρένα σπέρματιχὴ γὰρ ἔχουσι ὄρχας
 ἐπὶ τῶν. ὡς τε αὖ ἢ ὁ γῆρας τῶν ποιούτων ὄρνιθων
 φύσιν ἀρρένα, ἀεὶ δὲ τῆς ὁμιλίας ταύ-
 τας. τοῖς μὲν οὖν θήλεισι ὁ κῆτος κατὰ μιλίαν
 τὰς ὑτέρας, τοῖς δὲ ἀρρέσι, ὁ ἀρρένα τῶν
 ὄρχας, συμβαίνει παρ' ὁδοῦ παρ' ἑαυτῶν ὄρχας.
 δι' ἧ μὲν οὖν αἴτια τὰ μὲν ὅτι ὅτι κῆτος
 πῶς τε τῶν, τὰ δὲ ὅτι κῆτος μὲν, τὰ δὲ κῆ-
 ματα ἐκτρέφει ὅτι μὲν, ὅτι δὲ οὐ. καὶ ἀφ' ἧν
 αἴτια τὰ μὲν, ἀφροδιόσασαι, τὰ δὲ, ὅτι ἀ-
 φροδιόσασαι τῶν ποιούτων ἔστιν, εἴρηται. ἕνα δὲ
 τῶν ὅτι κῆτος μὲν, καὶ πολλὰ χεῖρον ἀφ' ἧν
 ποῦσας τῆς ὄρχας, διώσασαι τὰ κῆματα ἐκ-
 τρέφει, ὅταν σπέρματιχὴν ἔστω γῆρας, καὶ μὴ ὁ
 σῶμα μέγθος ἔχουσι, καὶ τῶν πολυτοκῶν. ἀφ' ἧν μὲν
 γὰρ ὁ πολυτοκῶν, ἀρρένας ἔχουσι τῆς ὑτέρας.
 ἀφ' ἧ δὲ ὁ σπέρματιχὴν εἶς, πολλὰ παρ' ἑαυ-
 τῶν τῆς κἀθαρσας. ἀφ' ἧ δὲ μὴ ὁ σῶμα
 μέγθος ἔχουσι, ἀλλὰ πλεῖστοι λόγῳ τῶν κἀθαρ-
 σιν ὡς κατὰ μιλίαν τῆς εἰς τὰ κῆματα ἑσθῆς,
 διωσάτων τε στυφλεζάσασαι ζῶα καὶ ὑτέρας, ἐπὶ
 τῶν ὅτι κῆτος. ἐπὶ δὲ αἱ ὑτέρας τῶν ποιούτων,
 ἢ συμμεμύχασαι, ἀφ' ὧ παρ' ἑαυτῶν τῆς κἀθαρ-
 σας τῆς κἀθαρσας. τῆσ' οὖν καὶ ὅτι τῶν γυναικῶν
 συμβέβηκε. γὰρ γὰρ ἡσιν κούσας κἀθαρσιν
 καὶ ἀφ' ἧ τέλει. ἀλλὰ ταύτας μὲν, παρ' ἑαυ-
 σιν. (εἶς βλάπτει ὁ κῆτος) τοῖς δὲ τοιοῦτοις τῶν
 ζῶων, καὶ φύσιν. οὕτω γὰρ ὁ σῶμα στυφλεζέει
 ἐξ ἄρχης, οἷον ὁ τῶν δασυπόδων. τῆσ' οὖν ὅτι
 κῆτος ὁ ζῶον. οὕτω γὰρ τῶν μεγάλων ἔστι,
 πολυτοκῶν τε, (πολυτοκῶν γὰρ τὰ δὲ πολυτο-
 κῶν, πολυτοκῶν) καὶ ἀρρένας. δηλοῖ δὲ ἡ δα-
 σῆς. ὡς κατὰ μιλίαν γὰρ ἢ τῶν ζῶων ὁ πλεῖστος.

A Illa enim ita se habent, quia carent pur-
 gatione, quæ perfinde est fœminis, ut
 coitus maribus. Equa enim menstrua
 minimè emittit. Omnium autem viui-
 paratorum fœminæ solidæ sunt libidino-
 siores, quoniam simili modo se habent
 atque mares, qui semen genitale colle-
 ctum non excernunt. Fœminis enim
 purgatio menstruorum seminis exitus
 est, cum menstrua non nisi semen sint
 inconcoctum, ut antè diximus. Quam-
 obrem mulieres, quæ incontinentes ad
 rem Venercam sunt, libidine cessant,
 B cum sæpius generarint. Iam enim semi-
 nale excrementum quod libidinem ac-
 cendebat, emissum facit ne præterea
 concumbendi aviditas stimulet. In ge-
 nere avium fœminæ minùs quàm mares,
 Venerem appetunt, quoniam vterum
 continent iuxta septum: mares contra
 falaciores sunt, quoniam testes intus ha-
 bent retractos. Itaque fit ut quæ ex iis
 sua natura abundât semine, coitum sem-
 per desiderent. Fœminæ igitur huius
 generis propensiores ad coitum sunt,
 C vteri descensu; mares, testium retractu.
 Diximus quam ob causam alia nullo pa-
 cto superfœtant, alia superfœtant qui-
 dem, sed conceptus interdum enu-
 triunt, interdum non, & quamobrem
 alia libidinosa, alia non libidinosa in
 eo genere sunt. Sunt autem nonnulla
 superfœtantia, quæ longo etiam inter-
 posito tempore coeundi possint enutri-
 re conceptum, quem superfœtarint: vi-
 delicet ea quorum genus semine geni-
 tali abundat, & corporis magnitudine
 D caret & multa generat. Cum enim mul-
 tiparum sit, vterum habet ampliorem.
 Cum semine abundet, multum purga-
 tionis excrementitiæ emittit. Cum cor-
 poris magnitudine careat, maiorèque
 portione purgatio superet, quàm conce-
 ptus desideret nutrimentum, possunt
 vel post constitui animalia, eadèmq̃
 enutriti, ac perfici. Vteri etiam eorum
 non se comprimunt, quoniam excre-
 mentum purgationis superest. Quod
 mulieribus quoque evenit. Fit enim non-
 nullis gravidis purgatio: & interdum
 E quæ ad finem vsque perseveret. Sed iis
 præter naturam hoc evenit. Quamob-
 rem fœtus afficitur detrimento. At eius-
 modi animalibus per naturam sic agitur.
 Ita enim corpus eorum principio consti-
 tutum est, quale corpus leporum est.
 Hoc enim animal superfœtat: quippe
 quod nec magnum sit, & plura gene-
 ret. multifidum enim est. Tale autem
 quoduis plura generat. Semine etiam
 abundat, quod eius hirsutie significatur.

copia enim pili exuperat. Nam hoc unum pilos & sub pedibus habet, & intra genas. Pili autem abundantia, & hirsuties, copiam indicat excrementi. Quamobrem homines pilosi libidinosiores, & feminis copiosiores sunt, quam laeves. Lepus igitur saepenumero foetus alios imperfectos gestat, alios perfectos iam edit.

CAPVT VI.

Quare viuiparorum alia perfectum, alia imperfectum animal pariunt.

Viuiparorum alia imperfectum animal pariunt, alia perfectum, solipedes, & bisulca perfectum: multifida complures imperfectum. Cuius rei causa est, quod solipedes singulos pariunt: bisulca aut singulos, aut binos magna ex parte. Enutrire autem quae pauca gignuntur, facile possunt. Multifida, quae pariunt imperfecta, omnes multiparae sunt. Quo fit ut partum adhuc recentem alere possint, auctum iam adeptumque magnitudinem, nequeant: sed cum corpus ad nutriendum non sufficiat, partum emittunt, ut ea quae vermem pariunt. Quaedam enim ex iis catulos inarticulatos propemodum pariunt, ut vulpes, vrsa, leaena, & alia nonnulla. Sed omnia ferè caecos, ut ea, quae modo dixi, atque etiam canis, lupa, lupus ceruarius. Sola inter multipara sus parit perfectos, eaque vna euariat. Generat enim multos more multifidi generis, cum & bisulcum & solipes sit. Sunt enim locis quibusdam sues solida vngula. Partu igitur numerosa est, quoniam alimentum, quod in corporis magnitudinem absumeretur, in excrementum feminale decedit. Id enim ut solipes magnitudine caret. Quin & potius quasi ambigens cum natura solipedum bisulcum est. Hac igitur causa & unum parit, & duos, & quod plurimum, multos. Enutrit verò vsque in finem, quae reperit, propter sui corporis alimoniam probam. Habet enim ut solum pingue suis stirpibus, sic scrofa filiis alimentum copiosum, & commodum. Aues etiam nonnullae imperfectos & caecos pariunt pullos, videlicet quae cum paruae corpore fiat, multos progenerant, ut cornix, pica, passer, hirundo, & paucipari generis, quae copiam alimenti parere vna cum prole non solent, ut palumbes, turtur, columba. Quamobrem si quis hirundinum nouellarum adhuc oculos praeungat, rursum incolumes reddentur.

Tom. II.

καὶ γὰρ ὑπὸ τοῖς πόδας, καὶ ἐπιτὸς τῆς γνάθου, τὸν ἔχει τείχας μόνον [τῆς ζώων.] ἡ δὲ δασύτης, σημεῖον πλήθους πρὸς τὴν ζωὴν ἔστι. διὸ καὶ τῆς αἰθερῶν οἱ δασῆς ἀφροδισιαστικοί, καὶ πολυσπερμοὶ μᾶλλον εἰσι τῆς λείων. ὁ μὲν οὖν δασύποιος, τὰ μὲν τῆς κυνηγετικῆς, ἀτελεῖ πολλὰκις ἔχει τὰ δὲ, περιέεται τετελετωμένα τῆς τέκνων.

ΚΕΦΑΛ. 5.

B Διὰ τί τῆς ζωοτόκων τὰ μὲν ἀτελεῖ περιέεται ζῶα· τὰ δὲ, τετελετωμένα.

ΤΩΝ δὲ ζωοτόκων τὰ μὲν, ἀτελεῖ περιέεται ζῶα· τὰ δὲ, τετελετωμένα· τὰ μὲν μόνουχα, καὶ τὰ δίχηλα, τετελετωμένα· τῆς δὲ πολυχιδῶν, ἀτελεῖ πολλά. ἑνὸς τοῦ δὲ αἴτιον, ὅτι τὰ μὲν μόνουχα, μονοτόκα ἔστι· τὰ δὲ δίχηλα, ἢ μονοτόκα, ἢ διτόκα ὡς ἔπιτοπολύ. ῥαδίζον δὲ τὰ ὀλιγοτόκα ἐκτρέφον. τῆς δὲ πολυχιδῶν ὅσα ἀτελεῖ τέκεται, πρῶτα πολυτόκα. διὸ νεὰ μὲν ὄντα, διώεται τὰ κῆματα ἐκτρέφον· ὅταν δὲ αὐξηθῆ καὶ ῥαβδὴ μέγιστος, ἢ διωαμῆρου τῆς σώματος ἐκτρέφον, περιέεται καθάπερ τὰ σκωληκοτόκα τῆς ζώων. καὶ γὰρ τούτων τὰ μὲν, ἀδύφροστα [γεδδόν] ἡμῶν, καθάπερ ἀλώπηξ, ῥόκτος, λέων, ὡς ἀπλησίως δὲ ἕνια καὶ τῆς ἄλλων· τυφλά δὲ πρῶτα γεδδόν, οἷον αὐτὰ τε, καὶ ἐπὶ κύων, λύκος, θῶς· μόνον δὲ πολυτόκον ὄν

D ὁ εἶς, τελετοκεῖ, καὶ ἐπαλλάτῃ μόνον τῆτο. πολυτοκεῖ μὲν γὰρ, ὡς τὰ πολυχιδῆ· δίχηλόν δὲ ἔστι καὶ μόνουχον· εἰσι γὰρ πού μόνουχες ἔσσι. πολυτοκεῖ μὲν οὖν διὰ τὸ πλεὺ εἰς τὸ μέγιστος ἔσφι, εἰς πλεὺ σπερματικῶν ἀποκρίνεσθαι πρὸς τῶσιν. τῆτο γὰρ ὡς μόνουχον οὐκ ἔχει μέγιστος. ἀμα δὲ καὶ μέλλον, ὡς ἀμφισθητικῶ τῆ φύσιν τῆ τῆς μόνουχων, δίχηλόν ἔστι. ἀφ' ἡμῶν οὖν τῆτο καὶ μονοτοκεῖ καὶ διτοκεῖ, καὶ πολυτοκεῖ τὰ πλεῖστα. ἐκτρέφει δὲ

E εἰς τέλος, ἀφ' ἡμῶν πλεὺ τῆ σώματος ὄβροσιαν. ἔχει γὰρ ὡς πείρα γῆ φυτοῖς ἰκαλιῶ καὶ δαψιλῆ ἔσφι. τέκεται δὲ ἀτελεῖ καὶ τυφλά καὶ τῆς ὀρίθων ἰνές, ὅσοι πολυτοκοῦσιν αὐτῶν, μὴ ἔχοντες μέγιστος· οἷον κροῶνη, κίττα, σρουθὶ, χελιδόνες. καὶ τῆς ὀλιγοτοκοῦσιν ὅσα μὴ δαψιλῆ ἔσφι σῶμα ἐκτέκεται τῶς τέκνοις· οἷον φάττα καὶ πρυγῶν, καὶ ὡσεῖς τε καὶ διὰ τῆτο τῆς χελιδόνων, ἐκ τῆς, ἐπὶ νέων ὄντων, ἐκκερτήσῃ τὰ ὄμματα, πάλιν ὑμᾶζορται.

Mmm ij

γινομένων γδ, ἀλλ' ἔργα γινόμενων, φησὶν ἄρα.
 ἴσως φέρονται καὶ βλαστάνουσιν ἔξ ἀρχῆς. ὅπως
 δὲ παρὰ τὴν φύσιν τῆς τελευτῆς, ἀφ' οὗ τὴν
 ἀδυναμίας τῆς ἐκπέφθον ἀτελῆς δὲ γίνεσθαι,
 ἀφ' οὗ τὸ παρὰ τὴν φύσιν. τὸ δὲ δῆλον καὶ ἐπιτὴν
 ἐπισημασμένων. ἀφ' οὗ γὰρ τὸ ἀτελῆ ἐστὶ, πολλά-
 κισ ἐνιαυτῶν γδ ὅσθ' ἴσως πότερος ἔχοντα
 διηρησμένους, (οἷον ὠτων καὶ μυκτῆρων)
 ἀλλ' ἐπαυξασμένους διαρρησθέντες καὶ βιοῦσι
 πολλά τῶν τοιούτων. γδ ἢ αἰσθητὰ μάλλον
 ἐν τοῖς ἀρσενίοις τὰ ἀρρένα τῶν θηλέων. ἐν δὲ
 τοῖς ἀλλοῖς, ὅσθ' ἐν μάλλον. ἀπὸν δὲ, ὅτι ἐν
 τοῖς ἀρσενίοις πολὺ διαφέρει τὸ ἀρρὲν τῆς θη-
 λεως τῆς θερμότητι τῆς φύσεως. ἀφ' οὗ κινητικώτα-
 τὰ ἐστὶ κοινώτατα τὰ ἀρρένα τῶν θηλέων. ἀφ' οὗ τὸ
 κινῆσθαι, δραστεῖα μάλλον. ὅθεν δραστον γδ τὸ
 νέον, ἀφ' οὗ τὴν ἀδυναμίας. ἀφ' οὗ τὴν αὐτῆς ἢ ταύ-
 τῆς αἰτίας, καὶ τελευτῆς τὰ θηλεα τοῖς ἀρ-
 ρέσι. ἔξ ὁμοίως ἐν τοῖς γυναιξίν. ἐν μὲν [γδ]
 τῆς μητρὸς, ἐν πλείονι χρόνῳ διακρίνεσθαι τὸ
 θῆλυ τῆς ἀρρένος. ἔξελθόντων δὲ, πρῶτα παρ-
 τερον ἐπιτελεῖται (οἷον ἥβη, καὶ ἀκμὴ, καὶ γῆ-
 ρας) τοῖς θηλεσίν ἢ τοῖς ἀρρέσι. ἀδυνάτεστερα
 γὰρ εἰσι καὶ ψυχρότερα τὰ θηλεα τῶν φύ-
 σιν. καὶ δὲ ἰσχυρότερα, ὡς παρὰ τὴν αἰσθητῆρα
 εἶ) τῶν θηλυτῆρα, φησὶν κινῆσθαι. ἔστω μὲν οὖν δια-
 κρίνεσθαι, ἀφ' οὗ τὴν ψυχρότητα, βραδέως. (ὡς
 γὰρ διακρίσεις πέψις ἐστὶ. πέψις δὲ ἡ θερμώ-
 τῆς. ὅθεν παρὰ τὸ θερμότερον) ἐκ τῆς ἢ, ἀφ' οὗ
 τὴν ἀδυναμίας, ταχὺ συνάπτει παρὰ τὴν ἀκμὴν
 καὶ τὸ γῆρας. πρῶτα γδ τὰ ἐλάττω, παρὰ τὸ τέ-
 λος ἔρχεται θάπτον, ὡς παρὰ καὶ ἐν τοῖς κατὰ τέχνην
 ἔργοις, καὶ ἐν τοῖς ἰσχυροῦς φύσεως συνιστάμε-
 νοις. ἀφ' οὗ τὸ εἰρημνῶν δὲ ἀπὸν, καὶ ἐν τοῖς ἀρ-
 σενίοις τὰ διδυμοτοκούμια θῆλυ καὶ ἀρρὲν,
 ἡπὸν σάξεται. ἐν ἢ τοῖς διζοῖς, ἔθεν ἡπὸν. τοῖς
 μὲν γδ, παρὰ τὴν φύσιν τὸ ἰσοδρομεῖν, ὅθεν ἐν ἴσοις
 χρόνοις γινόμενης τῆς διακρίσεως, ἀλλ' ἀνάγκη
 τὸ ἀρρὲν ὑπερβῆ, ἢ τὸ θῆλυ παρὰ τὴν φύσιν. ἐν δὲ
 τοῖς ἀλλοῖς, οὐ παρὰ τὴν φύσιν. συμβαίνει δὲ καὶ
 ἀφ' οὗ τὸ παρὰ τὴν φύσιν, ἐπιτὴν τῶν ἀρσενί-
 πων, καὶ ἐπιτὴν τῶν ἀλλων ζώων. τὰ μὲν γδ, *

A Cum enim fiunt, non facti iam corrup-
 puntur: itaque denuò oriuntur, ac pullu-
 lant. Omnino hæc præveniunt genera-
 tionem perfectam ob alendi inopiam. Ge-
 nerant verò imperfectos, quoniam perfe-
 ctionem præveniūt. Quod in pueris etiam
 patet, qui mense septimo nascūtur. Sæpe
 enim nonnulli eorum præ sua imperfectio-
 ne, ne meatus quidem integros adhuc ha-
 bent, ut aurium, aut narium: sed post ac-
 crescētes recipiūt: multique ex iis vitæ cō-
 potes euadūt. Mares potiùs quàm fœminæ,
B oblasi in genere hominū nascuntur, cum
 in cæteris animalibus nihilò potiùs mares
 quàm fœminæ ita proueniāt. Cuius rei cau-
 sa est, quòd in hominibus longè mas à fœ-
 mina differt calore naturæ. Quo fit ut mo-
 biliiores sint mares in utero, quàm fœmi-
 næ. Motu autem ipso franguntur, cum re-
 cens quoduis faciliè præ sua imbecillitate
 frangi possit. Hæc eadem causa est, ne fœ-
 minæ similiter atque mares, perficiātur in
 genere hominum: quippe cum & intra
 parentem fœmina tempore longiore cōn-
C ficiatur, quàm mas: & ubi in lucem vene-
 rint, celerius fœminæ quàm mares, perfici-
 antur. Nam & pubes, & vigor, & sene-
 ctus fœminis priùs venit, quàm maribus.
 Sunt enim fœminæ sua natura debiliores
 frigidiorésque: & sexum fœmineū quasi
 læsionem naturalem, & detrimentū esse,
 putandum est. Intus igitur tardè præ sua
 frigiditate discernuntur. hæc etenim dis-
 cretio, concoctio est. Calor autem con-
 coquit, & quòd calidius, id concoctu faci-
 lius est. Sed foris propter suā debilitatem
D citò ad ætatis florem, senectutemque, per-
 ueniunt. Etenim omnia minora, ut in artis
 operibus, sic in naturæ, citiùs ad finem de-
 ueniunt. Eadem causa est, ut qui gemini
 mas & fœmina in genere hominum pro-
 deunt, minùs seruentur, cum in cæteris
 animalibus nihilò referat. Homini-
 bus enim hic concursus præter naturam est:
 cum non pari tempore mas & fœmina dis-
 cernantur: sed aut marem contari aut fœ-
 minam præuenire, necesse sit. At in cete-
E ris id non præter naturam est. In ferendo
 etiam utero homines cum cæteris anima-
 libus dissident. Cum enim cætera pluri-
 mum temporis valeant corpore, cum ute-
 rù ferunt; mulieres magna ex parte ægræ
 degūt. Cuius rei causa aliqua vel ad vi-
 tam referri potest. Cum enim mulieres
 vitam otiosam & sellulariam quandam
 degāt, plus contrahunt sibi excrementi.
 Nam quibus gentibus solitum est ut mu-
 lieres labores suscipiant, iis nec uterus
 tam difficulter gestatur, & partus facilis
 est. Denique quibusuis locis mulieres,
 quæ laborare consueuerunt, facilius pa-
 riunt. Labor enim excrementa consumit,

30. ἀδυναμίας
 4.

quæ in mulieribus otiosis augentur. Cumque parturigo laboriosa sit, labor & exercitatio ætæ vitæ facit ut spiritum possint retinere: in qua re partus facilitas conciliatur. Afferunt igitur ea quoque, ut modò dixi, aliquid causæ ad eius affectionis differentiam, qua mulieres cæteris animalibus in ferendo utero discrepant. Sed maximè causa est, quòd cum cæteris aut exigua purgatio, aut nulla manifesta fiat, fieri plurima euenit. Quæ cum per uteri gestationem desierit, infestat, atque perturbat: quippe cum etiam non grauidis, nisi purgationes fiant, ægritudines accidunt. Principio potiùs cum concipiunt, perturbari solent magna ex parte. Conceptus enim purgationem impedit, & præ sua exiguitate absumere copiam excrementi inter initia non potest: quanquam potest, ubi iam plenius absumere cæperit, leuat. At in cæteris animalibus, quoniam parum excrementi est, modicè ad fœtus incrementum accommodatur. Cumque excrementa, quæ nutritionem impediunt, absumantur, valent felicius. Nec secus aquaticum genus aut volatile afficitur. Iam verò accrescente fœtu, quibus non æquè proba altio contingit, causa est, quòd fœtus incrementum plus excrementitij alimenti desideret: paucis verò quibusdam mulieribus euenit, ut prægnantes melius valeant corpore, videlicet iis quarum in corpore exigua continentur excrementa, quæ absumi possint cum alimento, quod fœtui administratur.

CAPVT VII.

Quam ob causam mola in uteris mulierum generetur, & quare potius in muliere, quam in cæteris animalibus.

DE eo, quòd mola vocatur, videndum est. Accidit hoc vitium mulieribus nonnullis grauidis, quamquam rarò. Pariunt enim quod molam vocant. Iam accidit enim mulieri cuidam, ut cum concubisset, & se concepisse putasset, primum ventris moles augetur, & reliqua ex ratione venirent. Sed cum tempus pariendi iam esset, nec pareret, neque moles minueretur, sed annos tres aut quatuor ita perseveraret, quoad dysenterix, id est, difficultati intestinorum implicata, eoque modo periclitata, demum peperit carnem, quam molam vocant. Quin & tota vita edurat hoc vitium, ut & consenescat & commoriatur.

Tom II.

A τῆς δὲ ἐδράμας ἐνυπέρχεται πολλά τῶν αὐτῶν ἀφ' ἑαυτῆς ἀπορίας, καὶ τὸ μὴ γίνεσθαι καθάρσεως κούσας· ἢ τε ἀδὶς ἐπίπονος ἐστίν· ὁ δὲ πότος γυμνάσει τὸ πνεῦμα, ὥστε διώσασθαι κατέχιν· ἐπὶ δὲ τὴν κτείν ἐστὶ ραδίως, ἢ χαλεπῶς. ἐστὶ μὲν οὖν (ὡς πρὸ εἰρησίου) καὶ τῶντα συμβαλλόμενα πρὸς τὴν ἀφροσφάν τῶν πάθος διήσεις ζώοις, καὶ τῆς γυναιξί· μάλιστα δὲ, ὅτι τῆς μὲν αὐτῶν ὀλίγη γὰρ καθάρσις, τοῖς δὲ ἐστὶ ἐπίδηλος ὅλως· τῆς δὲ γυναιξί πλείστη τῆν ζώων· ὥστε μὴ γινόμενης

B * τῆς ἐκ κρείττους ἀφ' ἑαυτῆς κύνησιν, τῆς μὲν τῶν ἐσφαλῶν πρὸς τὴν (καὶ γὰρ μὴ κούσας, ὅτι οὐκ αὐτῶν καθάρσεως μὴ γίνονται, νόσοι συμβαίνουσι· καὶ τὸ πρῶτον δὲ τῶν ἐπιτησίου συλλαμβάνουσαι μάλιστα αὐτῶν πλείστη τῆν γυναιξί. τὸ γὰρ κύνημα, κωλύει μὲν διώσασθαι τῶν καθάρσεως· ἀφ' ἑαυτῆς μικρότητα δὲ, ἐστὶν ἀδύνατος πλείστος τῶν ἐπιτησίουματος τὸ πρῶτον, ὅτε οὐκ ἔχει κεντρίσει μετὰ λαμβάνον) ἐν δὲ τῆς διήσεις ζώοις, ἀφ' ἑαυτῆς ὀλίγη ἐστὶ, σύμμετρον γὰρ πρὸς τὴν αὐξήσιν τῆν ἐμβρύων, καὶ αἰαλισθησῶν τῆν ἐπιτησίου τῆν ἐμποδιζόντων τῶν ἐσφίω, δὴ μετὰ τοῖς σώμασι μάλιστα. καὶ ἐν τῆς ἐνδύοις ἢ τὸν αὐτὸν ἐσφίω, καὶ ἐπὶ τῆς ὄρσιον. ἢ δὴ ἢ μετὰ τῶν γινόμενων τῆν κύνησιν, ὅσοις μὴ συμβαίνει ἐπὶ τῶν ἐσφίω τῆν σωματῶν, ἀπὸ τῶν δὲ αὐξήσιν τῶν κύνηματος ἀφ' ἑαυτῆς πλείονος τῶν ἐπιτησίουματικῆς ἐσφίω. ὀλίγας δὲ τῶν γυναιξί, βέλπον ἔχοντα σώματα συμβαίνει κούσας· αὐτῶν δὲ εἰσὶν, ὅσας μικρὰ τὰ ἐπιτησίουματα ἐν τῶν σώματι, ὥστε κατὰ μαλίστα εἶσθαι μὲν τῆς εἰς τὸ ἐμβρυον ἐσφίω.

ΚΕΦΑΛ. Ζ΄.

Περὶ τῆς χαλουμένης μύλης.

ΠΕΡΙ δὲ τῆς χαλουμένης μύλης, ἢ γίνεσθαι μὲν ὀλιγάκις τῆς γυναιξί, γίνεσθαι δὲ ἴσιν τῶν τῶν πάθος κούσας. τῆς κτείν γὰρ ὁ χαλῶσι μύλιω. ἢ δὴ γὰρ σκυβῆσι τῆν γυναιξί συγγινόμεν τῶν ἀδύοι, καὶ ἀφ' ἑαυτῆς συλλαβῶν, τὸ μὲν πρῶτον, ὅτε ὄγκος πύξασετο τῆς γαστρός, καὶ τῶντα ἐγίνετο χεῖρ ὄγκον· ἐπεὶ δὲ ὁ χεῖρος ἔσθαι τῶν τῶν, οὐτ' ἐπικτείν, οὐτε ὁ ὄγκος ἐλάττων ἐγίνετο, ἀλλ' ἐπὶ τῆς πεία ἢ τῆς πεία οὐτῶ διετέλει, ἕως δεξεντερίας γινόμενης, ἐκ κινδυνύσασα ἕσθαι αὐτῆς, ἐπὶ κε τῶντα ἔσθαι μύλιω. ἐπὶ δὲ καὶ συγγινόμενης καὶ σωμαποδότησιν τῶν τῶν πάθος.

M m m iij

Histor. l. 10.c.vlt.

Ἐὰ δὲ θύραζε βεβηκότες τῶν τριούτων, ἄσκληρα οὕτως, ὥστε μόλις διακόπτεσθαι ἐσθίοντες. ὡς δὲ μὲν τῶν παθῶν τῆς αἰτίας, εἴρηται ἐν τοῖς περὶ βλάστησιν. πάσης γὰρ τούτου ὁ κύημα ἐν τῇ μήτρᾳ, ὅπως ἐν τοῖς ἐμβρυίοις τὰ μελωδύμια· καὶ ἔστι θερμότητα, ὡς ὅτι τινὲς φασι, ἀλλὰ μάλλον δὲ ἀσθενέστατη θερμότης. εἴκει γὰρ ἡ φύσις διεσθαινατεῖν, ἔσθι δὲ διδάσθαι τελεῖσθαι, ἔσθι δὲ ἐπιθεῖναι τῇ γῆρας ὅπως ἔστι. δὲ καὶ συκτασθῆναι ἑσθίον, ἢ πολὺ ἐμμένει χρόνον. οὐτε γὰρ ὡς τε τελεωμένον, ἔσθι ὡς πᾶμπαν ἀλλοτριον. ἔσθι τὴν φύσιν. τῆς γὰρ σκληρότητος ἡ ἀπεψία αἰτία. ἀπεψία γὰρ τίς καὶ ἡ μόλωσις ἐστίν. ἀπορροῦσθι ἔσθι, ἀσπί ποτ' ἐν τοῖς ἄλλοις οὐχὶ γὰρ ζώοις, εἰ μὴ τὴν πᾶμπαν λέληθεν. αἴτιον δὲ δεῖ νομίζην, ὅτι μόνον ὑπερκεῖν ἐστὶ γυνὴ τῶν ἄλλων ζώων, καὶ ὡς τῆς καθάρσεως πλεονάζει, καὶ οὐ διδάσθαι πέτην αὐτῆς. ὅτι οὐκ οὐκ ἐκ διεπέσθου ἰκμάδος συστῆ ὁ κύημα, τότε γὰρ ἡ καθαυμένη μύλη, ἐν τῇ γυναιξὶν βύλογος, ἢ μέλισσα, ἢ μόναις.

A Quæ autem prodierit, adeo obdurescit, ut vix ferro transigi possit. Causam huius affectus dixi in Problematibus. Afficitur enim conceptus eodem modo, quo ea quæ inquinari dicimus, cum elixantur, nec per calorem, ut quidam volunt, sed potius propter caloris debilitatem. Natura enim de vita certare videtur, nec posse perficere, finemque apponere generationi. Quamobrem aut tota vita, aut longo tempore durat, quod inchoatum est. Nec enim ut perfectam, nec ut alienam omnino habet naturam. **B** Causa namque duritiæ cruditas est: quippe cum inquinatio quoque cruditas quædam sit. Sed quaeritur cur cæteris animalibus idem non accidat, nisi quid admodum lateat. Causam verò esse putandum, quòd mulier vna omnium animalium affectionibus uteri obnoxia est, & menstruis abundat, nec potest ea concoquere. Cum igitur ex humore concoctu difficili conceptus consistit, tunc gignitur quod mola vocatur, idque in mulieribus merito, aut solis, aut maxime.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

CAPUT VIII.

Τίνα τῶν ζώων γάλα ἔχει, καὶ διὰ τί.

Quæ animalia lac habeant, & quam ob causam à natura datum sit.

TΟ δὲ γάλα γὰρ τοῖς θήλασι ὅσα ζωοτοκεῖ ἐν αἰσίν, χρησίμων μὲν εἰς τὸν χρόνον τὸν τῆς τοκοῦ τῆς γὰρ ἔσθις χάριν αὐτὸ τῆς θύραζε ἐποίησεν ἡ φύσις τοῖς ζώοις. ὡς τὸ ἐλλείπειν αὐτὸ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ οὐκ ἔστι, οὐδὲ ὑπερβάλλειν οὐκ ἔστι. ὅπως καὶ φαίνεται συμπίπτειν, ἀλλὰ μὴ τὴν γέννησιν τῶν φύσιν. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ζώοις, ἀσπί τὸν χρόνον ἕνα τῆς κησέως ἐστίν, ὡς τῆς ἀπορροῦσθαι τὸν χρόνον ἡ πέψις αὐτῆς. τοῖς δὲ ἀσθίνοις, ἐπεὶ πλείους οἱ χρόνοι, καὶ τὸν ὡσθίον διδάσθαι ὑπερβάλλειν. δὲ περὶ τῆς ἐσθίον μίλων, ἀσθίνοις τὸ γάλα τῆς γυναιξὶ· τότε δὲ δὴ γὰρ χρησίμων. βύλογος δὲ συμβαίνει καὶ ἀσπί τὴν ἀσθίνας αἰτίας πεπεμμένον, εἰς τοῖς τελευταίοις χρόνοις. ὁ μὲν γὰρ ὡσθίον ἡ τῆς τριούτου ὡσθίονατος ἀπορροῦσθαι, εἰς τὴν τῆς ἐμβρυῶν διδάσθεται ἄσθιν. πᾶμπαν δὲ ἡ ἔσθι τὸ γλυκύτερον καὶ πεπεμμένον. ὡς τὸ ἀσθίονατος τῆς τριούτου δυνάμεως, ἀσθίονατος τὸ λαιπὸν ἀσθίονατος γένεσθαι καὶ διεσθίονατος. τελεωμένων δὲ τῆς κησέως, πλεονὸς τὸ ὡσθίονατος τὸ ὡσθίονατος. ἔσθι τὸν γὰρ τὸ ἀσθίονατος ἔσθι γλυκύτερον, ὡς τὸ ἀσθίονατος ὡσθίονατος τῆς τριούτου. ἔσθι τὸν γὰρ τὸ ἀσθίονατος ἔσθι τὸ ἀσθίονατος.

LAc autem fit iis fœminis quæ animal intra se generant, quod utile partus tempore est. Natura enim alimenti gratia externi animalibus paravit, ut nec deesset tempore debito, neque ultra id tempus superesset. Quod ita planè euenire videmus, nisi quid præter naturam acciderit. Sed cæteris animalibus, quoniam tempus simplex ferendi uteri, partusque datum est, lactis concoctio ad hoc tempus solet accedere. Hominibus verò quoniam plura sunt tempora, primò adesse necesse est. Quamobrem lac mulierum, cum ante septimum mensem inutile sit, utile iam septimo redditur mense. Causa etiam necessitatis propria, concoctio lactis temporibus ultimis habetur. Principio enim decessio huiusmodi excrementi absumitur in fœtus generationem. Omnibus autem alimento est, quod dulcissimum, & costissimum sit. Itaque sublata hac facultate, reliquum salsum malèque lapidum esse necesse est. Sed cum fœtus magis magisque perficiatur, plus excrementi superest. Minus absumitur, idque dulcius est, cum non æquè detrahatur, quod bene concoctum sit. Non enim insuper ad fœtus informationem consumitur,

sed ad incrementum mediocre, quasi iam fetus constet adeptus finem suum. Est enim & conceptus perfectio. Quamobrē exit, permutatque generationem, ut qui iam sua receperit, nec præterea accipit quod suum non est. Quo tempore lac utile datur. Colligitur hoc parte superiore corporis, & mammis, propter ordinē primæ originalisq; constitutionis. Præcipua enim pars animalis, quæ supra septū est, inferior verò ad cibum & excrementum accommodata est, ut gressile animalium genus habens intra se alimenti suppetias loca permuet. Hinc seminale quoque excrementum secernitur ob eam, quam inter initia disputationis nostræ reddidimus, causam. Est enim naturæ sanguineæ, tum excrementum maris, tum mēstrua fœminæ. Sanguinis autem & venarum principium cor est, quod in ea ipsa parte superiore positum est. Quapropter hic primum excrementi talis mutationem innotescere necesse est. Ex quo fit ut & voces, tum marium tum fœminarum immutentur, cū semen ferre incipiunt, (hinc enim vox suam originem trahit: alteratur verò, cū id quod moueat, alteretur) & mammæ subleuentur etiam maribus planè, sed fœminis ampliùs. Quod enim in parte inferiore multum excernitur, ideo locus mammarum inanis fungosusque fœminis fit. Eodemque modo iis euenit animalibus, quibus mammæ infrà habētur. Igitur & vox & mammæ in cæteris quoque animalibus documentum evidens præbent homini vsum habenti generis cuiusque. Sed plurimum in genere hominum interest. Cuius rei causa est, quod excrementum plurimum, & mulieribus præ cæteris fœminis, & viris præ cæteris maribus, est pro magnitudine, alteris menstruorum, alteris genituræ. Itaque cū hoc fœminæ excrementum non à foetu hauritur, & tamen ne foras profluat, prohibetur, colligi id in loca inania, quæcumque eisdem meatibus adhærent, necesse est. Talis autem locus mammarum in omnibus est utraque de causa, scilicet notæ melioris gratia ita conditus, atque etiam necessariò hic iam consistit, & alimentum concoctum animalibus redditur. Concoctionis autem causam non solūm quam modò diximus, accipere licet, sed contrariam etiam. Nam & ut fetus maiusculus iam factus plus assumat cibi, minusque ob eam rem per id tempus superfit, ratio probabilis est. Quod autem minus est, concoqui celeritùs potest. Sed lactis naturam eandem esse, quam excrementi, ex quo vnumquodque generetur, aptum est. Nam, quod antè diximus,

Tom. II.

A ἄλλὰ εἰς μικρὸν αὐξήσῃ, ὡς ἂν ἐξηκὸς ἦδ' ἔξω
 ὁ τέλος ἔχῃ ὁ ἔμβρυον. ἔστι γὰρ τις καὶ κινή-
 ματος τελείωσις. ἄρα ἂν ἐξέρχεται καὶ μετα-
 βάλλει πλὴν ἡμεῖς, * ὡς ἔχον τὰ αὐτὰ ὁσκέτι
 λαμβάνει τὰ μὴ αὐτῶν, ἐν ᾧ κενὸν γὰρ ὁ γὰρ
 χεῖσι μὲν εἰς δὲ τὸν αἰῶν τὸ ποῦ καὶ τοῖς μαστοῖς συλ-
 λέγεται, ἀλλὰ πλὴν ἐξ ἀρχῆς ἔστι τῆς συστά-
 σεως. ὁ μὲν γὰρ αἰῶν τῆς ὑποζώματος, ὁ κύ-
 ριον τῆς ζώου ὅτι. ὁ δὲ κάτω, τῆς ἔσθης καὶ τῆς
 περὶ τῶματος. ὅπως ὅσα πορθητικὰ τῶν ζώων
 B ἐν αὐταῖς ἔχοντα πλὴν τῆς ἔσθης ἀνάρκειαι, με-
 τὰ βάλῃ τοῖς τόποις. ἐπεὶ τεὺθεν δὲ ἐκπερματικῆ
 περὶ τῶματι ἀποκρίνεσθαι, ἀλλὰ πλὴν εἰρημνίῳ αἰ-
 πίας ἐν τοῖς κατὰρχαῖς λόγοις. ἔστι δὲ τὸ, πῶς
 ἀρρένων περὶ τῶμα, καὶ τὰ κατὰ μιλῶν τῶν θη-
 λεῶν, αἱματικῆς φύσεως. τοῦτου δὲ ἀρχὴ, καὶ
 τῶν φλεβῶν, ἐκ καρδίας αὐτῆς δὲ, ἐν τοῖς μορίοις
 τοῦτοῖς. ἀλλὰ περὶ τὸν ἐν τῶν ἀνακρίων γίνεσθαι
 πλὴν μεταβολῶν ἐπίδηλον τῆς τῆς αὐτῆς περὶ τῶ-
 σεως. ἀλλὰ περὶ αἰτεφωναὶ μεταβάλλουσαι καὶ τῶν
 C ἀρρένων καὶ τῶν θηλεῶν, ὅπου ἀρρένων ἀπερμα-
 φέρειν. (ἢ γὰρ ἀρχὴ τῆς φωνῆς ἐν τεὺθεν. ἀλλ' οἷα
 δὲ γὰρ ἀλλοίου γινώσκου τῆς κινουῦτος) καὶ τὰ πε-
 εἰ τοῖς μαστοῖς ἀφεται καὶ τοῖς ἀρρέσιν ἐπίδηλος,
 μᾶλλον δὲ τοῖς θηλεῶν. ἀλλὰ γὰρ ὁ κάτω πλὴν ἐκ-
 κερῶν γίνεσθαι πολλῶν, κενὸς ὁ τόπος γὰρ ὁ τῶν
 μαστῶν αὐταῖς καὶ σμῦθος. ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς κάτω
 τοῖς μαστοῖς ἔχοι. γὰρ μὲν οὖν ἐπίδηλος καὶ ἐκ
 φωνῆ, καὶ τὰ περὶ τοῖς μαστοῖς, ἐν τῶν αἰμοῖς
 ζώοις τοῖς ἐμπείροις περὶ ἕκαστον ἄρρος. ἐπὶ δὲ
 τῶν ἀνακρίων ἀλλὰ φέρει πλῆστον. αἰπὸν δὲ, ὁ
 D πλείστην εἶ) πλὴν περὶ τῶματι τοῖς θηλεῶν τοῦτοῖς
 τῶν θηλεῶν, καὶ τοῖς ἀρρέσιν τῶν ἀρρένων, ὡς καὶ με-
 γαθὸς ταῖς μὲν, πλὴν τῶν κατὰ μιλῶν, τοῖς δὲ,
 πλὴν τῆς ἀπερματος ἀφεται. ὅπου οὖν μὴ λαμ-
 βάει μὲν ὁ ἔμβρυον πλὴν τῆς αὐτῆς ἀποκρίσει,
 καλὴ δὲ ἡ ὑπερβαδίζειν, ἀνακρίων εἰς τοῖς
 κενῶν τοῖς ἀνακρίων τῶν περὶ τῶματι πᾶν,
 ὅπου περὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν αὐτῶν πόρων. ἔστι δὲ ἕκαστος
 E τοιοῦτος ὁ τῶν μαστῶν τόπος δι' ἀμφοτέρων τῶν αἰ-
 πίας. ἐνεκαὶ γὰρ τῆς βελτίου γερωνῶς τοιοῦτος, καὶ
 ἐξ ἀνάγκης. ἐπεὶ δὲ ἡδη σπύρισμα καὶ γὰρ πε-
 πεμμένη ἔσθῃ τοῖς ζώοις. τῆς ἢ πᾶν ἔστι μὲν
 λαβὴν πλὴν εἰρημνίῳ αἰπίας, ἔστι δὲ πλὴν ἐνδη-
 μίας. ἀλλοῖον γὰρ, καὶ μείζον ὃν ὁ ἔμβρυον,
 πλείω λαμβάνει ἔσθῃ. ὡς τε ἔλαττον περὶ
 γίνεσθαι περὶ τὸν χρόνον τῶν. πέπεται δὲ
 ἔλαττον ὁ ἔλαττον. ὅτι μὲν οὖν ὅτι τὸ γὰρ
 πλὴν αὐτῶν ἔχον φύσιν τῆς ἀποκρίσει, ἔξ ἧς
 γὰρ ἕκαστον, ἡλὸν εἶρηται δὲ καὶ ἀφεται.

καὶ ὡς ἔχον
 τὰ αὐτὰ, ὅτι
 π λ ο μ β α ῖ ο ι
 τὰ μὴ αὐτῶν.

Mmm iij

ἢ γὰρ αὐτὴ ὕλη ἢ πρέφουσα, καὶ ἔξ ἧς σίωσις πλὴν
 γένεσιν ἐν φύσει. ἔστι δὲ τῆτο ἢ αἱμαλικὴ ὑγρότης
 τοῖς σιαιμοῖς. ἢ γὰρ γάλα, πεπεμμένον αἱμᾶ
 ἔστιν, ἀλλ' ἔτι διεφθαρμένον. Εμπεδοκλῆς δ' οὐκ
 ὀρθῶς ὑπελάμβανεν, ἢ οὐκ ἔτι μετέπειθε
 ποιήσας, ὡς τὸ γάλα,

Μιῶς ἐν ὀγδοάτῳ δεκάτῃ, πύον ἔπλετο
 λαχόν.

Γεωργίας γὰρ καὶ πέψις σιαιτία. τὸ δὲ πύον, Γε-
 ωργίας ἔστι τὸ δὲ γάλα, τῶν πεπεμμένων. οὐ
 γίνονται δὲ ἔτε θηλαζούσας αἱ κετάρους καὶ
 φύσιν, ἔτε συλλαμβάνουσι θηλαζούσας· καὶ
 συλλάβουσι, ἀποσβέννεται τὸ γάλα, ἔτι τὸ πλὴν
 αὐτῶν (ἔτι) φύσιν ἔτι γάλακτος καὶ τῆ κεταμυῖων.

Sup. l. 3. c.
 1.

* ἢ δὲ φύσις ἔτι διώεται πολυχρόνι ἔτιως, ὡς τ'
 ἔπαμφοτερίζειν. ἀλλ' αὐτὴ ἔτι θάτερος γήνηται ἐν
 ἀποκρίσιν, ἀλλ' αὐτὴ ἔτι θάτερος ἐκλείπειν,
 ἔτι μὴ γήνηται βίαιος, καὶ ἔτι ἔτι ὡς ἔπιτο πολὺ.
 τῆτο δ' ἢ ἔτι ἔτι φύσιν. ἐν γὰρ τοῖς μὴ ἀδιωά-
 τοῖς ἀγῶς ἔτι, ἀλλὰ τοῖς ἐνδεχομένοις, τὸ καὶ
 φύσιν ἔστι ὡς ἔπιτο πολὺ. καλῶς δὲ διώεται
 τοῖς χρόνοις καὶ ἐν γένεσιν ἢ τῶν ζώων. ὅταν γὰρ ἔτι
 τὸ μέγεθος μικρὴ ἢ ἔτι καὶ κυουμένη ἢ ἔτι
 τῆ ὀμφαλοῦ ἔτι, ἀλλὰ τὸ γάλα ἔτι χρησι-
 μον ἔτι πλὴν γινομένη ἔτι, ἔτι οὐκ εἰσῆσι
 ἔτι ἔτι ὀμφαλοῦ ἢ ἔτι, συμπίπτοι αὐτῶν αἱ
 φλέβες, ἔτι ἀπὸ κεταμυῖων ὀμφαλοῦ ἔτι χι-
 τῶν. καὶ ἔτι τῶν καὶ τὸτε συμβαίνει ἔτι ἔτι
 ἔτι ἔτι.

ΚΕΦΑΛ. 9.

Αἴτιον τῆ ἔπι κεφαλῶν (ἔτι) πλὴν γένεσιν.

ΕΠΙ κεφαλῶν δ' ἔστιν ἐν γένεσιν τοῖς ζώοις
 πᾶσιν ἢ καὶ φύσιν, ἔτι τὸ πᾶ ἔτι τῆ ὀμ-
 φαλοῦ μείζων ἔτι ἢ τὰ κατῶ. κατὰ τῆ ἔτι
 ζυγῆς ἢ τῆ ἀγῶς ἔτι αἱτῶν, ἔτι πᾶ τὸ βαρῶς.
 ἔτι δὲ τὰ μείζων πλὴν βαρῶς.

ΚΕΦΑΛ. 1.

Περί τῆ τῆς κινήσεως χρόνου· καὶ τῆς μακροβι-
 οτήτος αἴτιου.

ΤΗΣ δ' κινήσεως ἐκάστῳ τῶν ζώων ὡρισμέ-
 νοι οἱ χρόνοι τῶν χρόνοι, ὡς μὴ ἔπιτο
 πολὺ καὶ τοῖς βίοις. ἔτι γὰρ χρόνιων, καὶ τῶν γένεσιν
 ἀλλοτρίων (ἔτι) χρονιωτέρας. ἔτι μὴ τῆ τὸ γὰρ ἔστι
 αἴτιον, ἀλλ' ὡς ἔπιτο πολὺ συμβέβηκε τῆτο πᾶ

A eadem materia est, quæ alit, & ex qua
 generationem natura constituit, eaque
 sanguineus humor in sanguinem habentibus est. Lac enim sanguis concoctus est, non corruptus. Empedocles verò aut non rectè putavit, aut non bene usus verbo translatitio est, cùm dixerit:

Octavi decimo mensis, pus exitit album.

Putredo enim concoctioni contrarium est. Pus autem putredo quædam est. **B** Lac verò res est concocta prorsus, nec lactantibus fiunt purgationes secundum naturam, neque lactantes concipiunt: & si conceperint, lac extinguitur: quoniam eadem lactis & menstruorum natura est. Natura autem non tam largè profundere potest, ut anceps sit. Sed si alterutram in partem secernitur, in alteram desit, necesse est, nisi quid acciderit violentum, & præter id quod solitum magna ex parte est. Temporibus etiam bene præscripta est generatio animalium. Cùm enim præ magnitudine non satis præterea fœtui est alimentum quod per umbilicum ministratur, lac ad alendum vitile succedit. Cùmque per umbilicum alimentum non subeat, comprimunt sese venæ illæ, circum quas tunica est, quæ umbilicus vocatur, atque ob eam rem tunc exitus opportunè fœtus consequitur. **C**

D CAPVT IX.

Quam ob causam partus nonnullis animalibus in caput versis fiat.

Partus autem pronis in caput conuersis fit per naturam animalibus omnibus, propterea quòd partem ab umbilico maiorem habeant, quàm inferiorem. Maiora autem plus ponderis continent. Itaque veluti in statera dependentes eò vetgunt, quò trahuntur.

E CAPVT X.

De tempore ferendi uteri, & quare non omne animal possit esse diurnius.

Uteri autem ferendi tempora certa cuique animalium sunt magna quidem ex parte pro vitæ spatio. Viuaciorum enim generationes quoque diurniores esse necesse est. Non tamen id causæ est, sed magna ex parte sic euegit.

Maiores enim perfectioraque sanguinei generis animalia plus temporis viuunt. Sed non omnia maiora sunt viuaciora. Homo enim plus temporis quam quoduis animal uiuit, excepto elephante; quod quidem vsu adhuc fide digno nouerimus: quamquam homo minoris est incrementi, quam veterina, & alia multa. Causa ne quoduis animal possit diu viuere, est, quod pro aere ambiente temperatur, atque etiam ob alios naturales casus, de quibus mox dicam. Tempora ferendi utri pro magnitudine animalium, quae generantur, descripta sunt. Haud enim tempore breui constitutiones perfici magnas, vel quorumuis aliorum, ferè facile est. Quamobrem equi, & quae his cognata sunt animalia, quamquam minus temporis viuunt, tamen diutius uterum ferunt: alia enim annum, alia, quod plurimum, menses denos grauida exigunt. Hac eadem de causa elephantorum etiam uterum diutinus est. Biennio namque gestatur, propter exuperantiam magnitudinis. Ratione autem optima tempora omnium, & grauiditatum & generationum, & vitarum, dimensionem circuitibus sibi exposcunt recipere. Circuitum appello diem, noctem, mensem, annum, & tempora, quae iis describuntur, atque etiam Lunae traiectiones. Sunt enim Lunae circuitus complementa, & silentia, & interpositorum temporum sectiones. Ita enim coit cum Sole. Mensis namque communis amborum circuitus est. Luna autem principium est, propter Solis societatem, receptumque lucis: fit enim quasi alter Sol minor. Quamobrem conducit ad omnes generationes perfectionesque. Calores enim & refrigerationes cum moderatione quadam generationes, sine moderatione corruptiones efficiunt. Terminum autem cum principij tum finis qualitatum earum motus horum syderum obtinet. Ut enim & mare & omnem humorum naturam subsistere, mutariue pro flatuum motu, & quiete videmus, aërem uero, & flatum pro Solis Lunaeque circuitu affici: sic ea, quae ex iis aut in iis oriuntur, sequi necesse est. Nam ut rerum minus principalium circuitus sequatur magis principalium rerum circuitum, ratio est. Vitam enim quaedam, & ortum, & interitum, vel flatum esse fateor. Conuersionis uero eorum syderum alia fortasse principia sunt. Natura igitur ita sibi uult, ut eorum numeris generationes, & obitus numeret. Sed exquisitè id facere nequit, propter materiae indefinitionem, & quod multa principia incidunt, quae generationes destinatas secundum naturam, & corruptiones saepe impediunt, atque ita causa sunt earum quae veniant praeter naturam.

A ἄλλοι μείζω καὶ τελειότερα τῶν εἰσαίμων ζώων, οὗ ζῶσι πολὺ χρόνον. ἔμυτοι τὰ μείζω πτόματα μακροβιώτερον. πτότων γὰρ ὁ αἰθέρος πλείων ζῆ χρόνον, (πλίω ἐλέφαντος) ὅσων ἀξιοπίστον ἔχουσιν ἢ πτόσαν. ἔλαπρον δὲ ἔστι τὸ γένος τῶν αἰθεροπῶν, ἢ τὸ τῶν λεφούρων, ἔ πολλὰν δὴν. αἰπὸν δὲ τῶν μύων ἢ μακροβίον ὁποῦν ζῶον, τὸ κεκεῖσθαι πτόσιν πλείως πτόσιν τὸν πτόσιν αἴρα, καὶ διὰ δὴν συμπώματα φισκὰ, πτόσιν ὑπερῶν ἐσοδῶν. τὸ δὲ χρόνον τὸ πτόσιν τὸ κύνισιν, τὸ μέγεθος τῶν γυνωμῶν. ἔ γὰρ ῥάδισιν εἰσὶ ὀλίγα χρόνῳ λαμβάνειν τὸ τελείωσιν τὰ μεγάλας συστάσας, ἔτε ζῶων, ἔτε τῶν δὴν (ὡς εἰπεῖν) ἔτερος. δὴ τῶν ἰπποῖν ἔ τὰ σὺ γυνή τούτοις, ἔλαπρον ζῶντα χρόνον κύνισιν πτόσιν χρόνον. τὸ μύ γὰρ, εἰσὶ αἰσῶσις ὁ πόκος τῶν δὲ, δεκαμύσος ὁ πτόσος. δὴ τῶν αὐτῶν δὲ αἰπῶν πολυχρόνιος καὶ ὁ τῶν ἐλεφαντῶν ἔστι πόκος. διετῆς γὰρ ἔστιν ἡ κύνισιν δὴ τῶν ἑσφ-βουλίω τῶν μεγέθους. διὰ λόγους δὲ πτότων οἱ χρόνοι καὶ τῶν ἡμέσων καὶ κύνισιν ἔ τῶν βίων, μετρεῖσθαι βύ-
C λονται καὶ φύσιν πτόσιν. λέγω δὲ πτόσιν, ἢ μέσιν καὶ νύκτα, καὶ μύσιν, ἔ εἰσὶ αὐτῶν, ἔ τῶν χρόνους τῶν μεσσημῶν τούτοις. ἐπὶ δὲ τῶν σελήνης πτόσιν. εἰσὶ δὲ πτόσιν σελήνης, πτόσιν σελήνοσι τε καὶ φῆσας, ἔ τῶν μετὰ τὸν χρόνον αἰθηρομῶν καὶ γὰρ τῶν συμμεταβάλλει πτόσιν τὸν ἥλιον. ὁ γὰρ μῆς, κύνισιν πτόσιν ἔστιν ἀμφοτέρων. ἐστὶ δὲ ἡ σελήνη δὴ τῶν, δὴ τῶν πτόσιν τὸν ἥλιον κοινῶν, καὶ τῶν μετὰ τῶν τῶν φώπας. γὰρ ὡς τῶν ἄλλος ἥλιος ἔλαπρον δὲ συμ-
D βάλλεται εἰς πάσας τῶν ἡμέσων καὶ τελείωσας. καὶ γὰρ θερμότητες καὶ ψύξας μέγρι συμμετείας πτόσιν ποιοῦσι τῶν ἡμέσων. μύ δὲ τῶν, τῶν φτο-
E ρῶν. τούτων δὲ ἔχουσι τῶν πτόσιν τῶν δὴ τῶν, ἔ τῶν τελείωσας, αἰ τούτων κύνισιν τῶν ἄσρων. ὡς τῶν γὰρ ἔ τῶν πτόσιν καὶ πτόσιν ὁράδῶν τῶν ὑπερῶν φύσιν ἰσαμύσιν καὶ μετὰ βάλλουσιν καὶ τῶν τῶν πτόσιν μύσιν κύνισιν ἔ τῶν πτόσιν αἴρα καὶ τὰ πτόσιν ματα, καὶ τῶν τῶν ἡλίου καὶ τῶν σελήνης πτόσιν δὴ τῶν ἔ τῶν τούτων φύσιν, ἔ τῶν εἰ τῶν τοῖς ἀκολουθεῖν ἀμύσιν. καὶ λόγον γὰρ ἀκολουθεῖν καὶ τῶν τῶν ἀκρωτέρων πτόσιν, τῶν τῶν κύνισιν τῶν. βίος γὰρ τῶν καὶ πτόσιν ἔστι, γένεσις καὶ φῆσις. τῶν δὲ τῶν ἄσρων τούτων πτόσιν φτο-
E ρῶν, τῶν δὲ ἔ τῶν πτόσιν εἰεν δὴ τῶν. βούλεται μύ δὲ τῶν ἢ φύσιν, τῶν τούτων δὴ τῶν δὴ τῶν τῶν ἡμέσων, καὶ τῶν τελείωσας. εἰν * ἀκρωτῶν δὴ τῶν καὶ τῶν ἡμέσων καὶ δὴ τῶν γένεσιν πολλὰς δὴ τῶν καὶ, αἰ τῶν ἡμέσων καὶ τῶν φύσιν, καὶ τῶν φτορῶν ἐμποδίσσασιν, πολλὰς αἰπῶν τῶν πτόσιν φύσιν

συμπιπτόντων είσι. πάλι μὲν οὖν τῆς ἑσθλῆς Ἐ-
Φῆς τῆς ζώων, ἔ τῆς θυραζε γνέσεως, εἰρησῆ,
ἔ χωρεῖς πάλι ἐκείνου, ἔ κοινῆ πάλι πόρτων.

A Sed de alimento intrinsecus ministrando animalium, atque de generatione in lucem agenda, & seorsum de singulis, & summatim de omnibus dictum iam est.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ
ζώων γνέσεως τὸ Ε.

ARISTOTELIS STAGIRITÆ,
de Animalium generatione.

LIBER V.

ΚΕΦΑΛ. α'.

B

CAPVT I.

Τῆς τῆς ὀμμῆς Διαφορῆς αἰτίας.

De discrimine oculorum in animantibus, & eorumdem differentia, & quid sit somnus, quid item vigilia.

ΠΕΡΙ δὲ τῆς παθητικῆς οἷς Διαφορῆσι τὰ μέρη τῆς ζώων, θεωρητέον νῦν. λέγω δὲ τὰ τοιαῦτα παθηματά τῆς μείων, οἷς γλαυκότητα ὀμμῆς ἔ μολυβία, ἔ φωνῆς ὀξύτητα καὶ βαρυτητα, ἔ χρωματος ἢ σώματος, καὶ τειχῶν ἢ ἔ πτερῶν διαφορῶν. τὴν γὰρ δὲ τῆς τοιούτων ἕνια μὲν ὄλοις ἔ παρρητα τοῖς γνέσειν, ἐπίοις δὲ ὀπως ἔ τυχεν. οἷς μάλιστα ὄπτι τῆς ἀφροσύνης τῆτο συμβέβηκεν. ἐπὶ δὲ καὶ τῆς τῆς ἡλικίας μεταβολῆς, τὰ μὲν, ἔ παρρη ὀμοίως πᾶσι τοῖς ζώοις, τὰ δὲ ἔ παρρη τῆς οἷς πάλι τῆς τειχῶν χροῶν. τὰ μὲν γὰρ, ἔ πολιοῦται πρὸς τῆς ὀπτιδῆλων. ὀ δὲ ἔ ἀφροσύνης, μάλιστα τῆτο παρρη τῆς ἄλλων ζώων. ἔ τὰ μὲν, ἔ ἀφροσύνης ἀφροσύνης ἔ ἀφροσύνης. τὰ δὲ, πρὸς τῆς ἡλικίας γὰρ, ἔ γνέσεων. πάλι δὲ τῆς τοιούτων καὶ τῆς τοιούτων πόρτων, ὀ καὶ τῆς αὐτῶν ἔ ὀπτιδῆλων δὲ νομίζην τῆς αἰτίας. ὀσα γὰρ μὴ τῆς φύσεως ἔργα κοινῆ, μὴ δὲ ἔ ἀφροσύνης τῆς ἡλικίας ἐκείνου, τοιούτων οὐδὲν ἔστιν ἐνεκῆ του, οὐτε γὰρ. ὀ φθαλμὸς μὲν γὰρ ἐνεκῆ του, γλαυκὸς δὲ, οὐχ ἐνεκῆ του, πλὴν δὲ ἔ ὀπτιδῆλων τῆς ἡλικίας τῆτο ὀ πάλι. * οὐτω δὲ ἐπὶ οἷων πρὸς τῆς λόρην σωματικῆς τῆς οὐσίας. ἀλλ' ὀς ἔ ἀφροσύνης γνέσεων, εἰς πλὴν ὀπτιδῆλων καὶ πλὴν κινήσεσθμ ὀπτιδῆλων αἰακτικῶν τῆς αἰτίας. ὀς πρὸ γὰρ ἐλέγη κατ' ὀπτιδῆλων ὀ τοῖς πρὸ τοῖς λόγοις, οὐ ἀφροσύνης γνέσεων ἐκείνου ποῖον τῆ, ἀφροσύνης τῆτο ποῖον τῆ ἔστιν, ὀσα τε ἀφροσύνης καὶ ὀπτιδῆλων ἔργα τῆς φύσεως ἔστιν. ἀλλὰ μάλιστα ἀφροσύνης τῆς τοιαυτά. τῆ γὰρ ὀπτιδῆλων ἡλικίας ἀκολουθῆ, ἔ τῆς ὀπτιδῆλων ἐνεκῆ ἔστιν, ἀλλ' ἔ καὶ τῆ τῆς ἡλικίας. οἷ δὲ ὀπτιδῆλων φησὶ τῆτο ποῖον τῆ ὀπτιδῆλων. τούτου δὲ αἰτίον, ὀπτι οὐχ ἐώρων πλείους οὐσας τῆς αἰτίας,

D E affectionibus, quibus animalium partes differant inter se, differendum nunc est. Affectiones partium dico cæsiertatem oculorum, aut nigredinem: vocis acumen, aut grauitatem, & coloris, aut corporis, & pilorum, aut pennarum discrimen, quorum alia totis generibus insunt, alia utcumque fors tulit, habentur: quod maximè in hominibus accidit. Mutationes etiam per ætatem alix omnibus æquè animalibus veniunt, alix contrà: ut in vocis colorisque pilorum ratione videre licet. Cùm enim cætera non canescant, manifestè in senectute, homo maximè omnium ita afficitur. Et alia statim ab ortu Naturæ consequuntur, alia progrediente ætate, & senescentibus accidunt. De his igitur, cæterisque huiusmodi omnibus non eundem præterea modum causæ esse putandum. Quæ enim non sint opera vel naturæ communia, vel generum singulorum propria, horum nullum alicuius gratia aut est, aut fit. Oculus enim alicuius gratia est, sed cæsius non alicuius gratia est, nisi hæc affectio sit propria generis. Nec verò ad rationem substantiæ pertinet in nonnullis, sed ut quæ necessariò fiant. Ad materiam & principium, quod mouerit, causæ eorum referendæ sunt. Etenim, ut initio disputationis nostræ dictum est, non quia tale quid gignitur, quòdque ideo tale quid est, scilicet in iis quæ statuta, definita, & certa naturæ sunt opera: sed potius quia tale est, idcirco tale & gignitur. Substantiam enim generatio sequitur, & substantiæ gratiâ est, non ipsa generationem. Veteres tamen naturæ interpretes contrà esse putarunt. Cuius erroris causa fuit, quòd causas plures esse non videret,

Gaza, οὐπ δ.

sed materix tantum, & motus causam, eamque indefinitè cognoscerent, rationis verò & finis causam non considerarent. Sed enim alicuius gratia unumquodque est. Gignitur autem iam ob eam causam, & reliquas, quæ in ratione cuiusque continentur, quæ vel alicuius gratia est, vel cuius gratia aliud est. Quæ verò non eiusmodi sunt, videlicet quorum generatio est, eorum iam causa querenda in motu generationeque est: ut pote cum discrimen constitutione recipiant. Oculum enim necessariò habebit. Tale enim animal subiectum est. Sed talem oculum necessariò quidem, sed non tali necessitate. Verùm alio modo, scilicet quoniam talem aut talem rem suapte natura agere pativè potest. His ita definitis, de rebus quæ deinceps eueniant, differamus. Principio pueri cum nati fuerint, dormire omnium maximè imperfectorum animalium solent, quoniam intra parentem cum primum sentire cœperint, tempus dormiendo totum ferè consumunt. Sed queritur de prima generatione, utrùm vigilia præcedat, an somnus. Quòd enim progrediente ætate magis expergisci visuntur, contrarium, id est, somnum, principio generationis inesse probabile est. Tum etiam transitio de non esse in esse per medium fieri solet. Somnus autem talis sua natura esse videtur, ut viuendi & non viuendi interliminium sit, & neque omnino sit qui dormit, neque non sit. Viuitur enim potissimum vigilia propter sensum. sed si animal habere sensum necesse est, & tunc primum est animal, cum primum contingit sensus, primam illam dispositionem non somnum sed similem somno esse putandum, qualis plantarum est. Etenim ita accidit ut per id tempus vita plantæ animalia viuant. At plantis somnum inesse impossibile est. Nullus enim somnus inexpergescibilis est. Affectio autem illa plantarum, quæ somni est proportionalis, inexpergescibilis est. Necesse etiam est, animalia dormire partem maximam temporis, quoniam incrementum, & pondus locis superioribus impositum est. Causam autem dormiendi talem esse alibi exposuimus. Verumtamen expergisci in vtero etiam videntur, (quod tum in dissectionibus tum in prole ouipari generis patet:) mox obdormiscunt statim, rursusque delabuntur. Quamobrem egressa quoque in lucem, bonam temporis partem dormiendo traducunt. Cum pueri vigilant, non rident: cum dormiunt, rident: interdum etiam lacrymant.

A ἄλλὰ μόνον τὴν τῆς ὕλης ἐ πλὴν τῆς κινήσεως, ἐ ταύτας ἀδρείτως τῆς ὅ τῃ λόγου καὶ τῆς τῆ τέλους ἀρεπτικέως εἶχον. ἐστὶ μὲν οὖν ἕκαστον ἐνεκα τούτου. γὰρ ὅ ἡδὴ ἀφ' αὐτῶν πλὴν αἰτίας καὶ ἀφ' αὐτῆς λειπῶν, ὅσα αὖ ἐν τῷ λόγῳ ἡσάρχη τῶν εἰκαστοῦ, ἢ ὅτιν ἐνεκα τούτου, ἢ οὐ ἐνεκα. τῆς ὅ μὴ τοιούτων, ὅσαν ἐστὶν ἡμέσις ἡδὴ, τοιούτων δ' αἰτίων ἐν τῇ κινήσει δεῖ καὶ τῇ ἡμέσῃ ζητεῖν, ὡς ἐν αὐτῇ τῇ συστάσει πλὴν ἀφ' αὐτῶν λαμβανόντων. ὀφθαλμὸν μὲν B γὰρ δὲ αἰσθητικῆς ἐξέει. (τοῖόνδε γὰρ ζῶον ἡσάρχειται ὄν) τοῖόνδε ὅ ὀφθαλμὸν ἐξ αἰσθητικῆς μὲν, οὐ τοιαύτης δὲ αἰσθητικῆς, ἀλλὰ ἄλλον ἔσπον, ὅτι τοιούτῳ πέφυκε ποιῆν καὶ παρὰ. διωρισμένων ὅ τοιούτων, λέγων μὲν αὖ τῆς ἐξέεις συμβαινόντων. αὖτε μὲν οὖν ὅταν ἡμικῶνται τὰ παῖδια, πᾶντων, μέγιστα τῆς ἀτελων, καθεύδον εἴωθε, ἀφ' αὐτῶν καὶ ἐν τῇ μητρὶ, ὅταν λάβῃ αὖτε αἰσθητικῆς, καθεύδοντα ἀφ' αὐτῶν. ἐξέει δὲ ὑπερείαι αὖτε τῆς ἐξέεις ἀρχῆς ἡμέσεως, πότερον ἐξηγήρησις ἡσάρχη τοῖς ζώοις αὖτερον, ἢ ὑπνος. ἀφ' αὐτῶν δ' φαίνεσθαι αὖτερον τῆς ἡλικίας ἐξηγήρησις μᾶλλον, ἀλλοθεν δ' αἰσθητικῆς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἡμέσεως ἡσάρχη, τὸν ὑπνον. ἐπὶ ὅ ἀφ' αὐτῶν πλὴν μεταβάσιν ἐν τῷ μὴ εἶναι, εἰς ὅ εἶναι, ἀφ' αὐτῶν μεταξὺ γίνεσθαι. ὅ δὲ ὑπνος εἶναι δοκεῖ πλὴν φῆσιν τῆς τοιούτων, ὅτι τῶ ζῆν καὶ μὴ ζῆν μεθόριον, ἐ οὐτε μὴ εἶναι πᾶντεως ὅ καθεύδων, ἔτ' εἶναι. τῶ γὰρ ἐξηγήρησις ὅ ζῆν μᾶλλον ἡσάρχη ἀφ' αὐτῶν αἰσθητικῆς. εἰ δ' ἐστὶν D αἰσθητικῆς ἐξέει αἰσθητικῆς ὅ ζῶον, καὶ τότε αὖτερον ὅτι ζῶον, ὅτε αὖτερον αἰσθητικῆς ἡμικῶνται, ἢ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀφ' αὐτῶν ἐξ ὑπνον, ἀλλ' ὅμοιον ὑπνον δὲ νομίζον, οἷα αὖτε ἐξέει καὶ ὅ τῆς φυτῆς ἡμικῶνται. καὶ γὰρ συμβέβηκε καὶ τῶτοι πᾶν χεῖρον τὰ ζῶα φυτῶ βίον ζῆν. τοῖς ὅ φυτῶς ἡσάρχη ἀδυνάτων. ὅσοις γὰρ ὑπνος ἀνέξηρησις. ὅ ὅ τῆς φυτῆς πάθος ὅ ἀνάλογον τῶ ὑπνον, αἰσθητικῆς. καθεύδον μὲν οὖν αἰσθητικῆς E τῶ ζῶα ὄντα ἐν τῇ μητρὶ τὸν πᾶντων χεῖρον, ἀφ' αὐτῶν πλὴν αὖτερον καὶ τὸ βαρὸς ὅτι καθεύδοντα τοῖς ἀνω τοῖσι. εἰρήκα μὲν ὅ πλὴν αἰτίας τῶ καθεύδον τοιαύτῳ ὅσον, ἐν ἑτέροις. ἀλλ' ὅμοιος ἐξηγήρησις φαίνεσθαι καὶ ἐν τῇ μητρὶ. (δηλον ὅ γὰρ τῶτοι ἐν ταῖς ἀνατομῆσι, καὶ ἐν τοῖς ὀπτοκῶσι) εἶτ' ἀπὸ καθεύδοντα καὶ καθεύδοντα πάλιν. ἀφ' αὐτῶν ἐξέει ὅταν πᾶν ἀφ' αὐτῶν χεῖρον καθεύδοντα. καὶ ἐξηγήρησις μὲν ὅ γὰρ τὰ παῖδια καθεύδοντα ὅ, ἐ δακρυῖ καὶ ἡμικῶνται.

συμβαίνει γὰρ καὶ καθεύδουσιν ἀσθησις τοῖς ζώοις,
 ἢ μόνον τὰ καλούμενα εὐπνια, ἀλλὰ ἔτι καὶ
 τὸ εὐπνιον, κατὰ τὴν τοῖς ἀνισαμύοις καθεύ-
 δουσι, ἔτι πολλὰ παρὰ τὴν αἰὲν τῶν εὐπνιαζόντων.
 εἰσὶ γὰρ τινες οἱ καθεύδοντες αἰσάνθαι, καὶ πο-
 ρεύσθαι βλέποντες ὡς τὰ οἱ ἐρηγησθέντες. τοῦ-
 ποῖς [γὰρ] τῶν συμβαινόντων ἀσθησις, οὐκ
 ἐρηγησθέντες μὲν, ἢ μὲντοι ὡς εὐπνια. τὰ δὲ παι-
 δία εὐοικασίαν, ὡς τὰ ἀνεπισήμιστα τῶν ἐρηγησθέν-
 ται, ἀφ' ὧν σιωπῆσαι ἐπὶ τῶν καθεύδοντων, ἀσθάνε-
 σθαι καὶ ζῆν. παρὰ τὸν χρόνον δὲ τῶν χρόνου, ἔτι αὐ-
 ξήσεως εἰς τὸ κατὰ μετὰ βαμνοῦσης, ἐγείρονται τε
 μᾶλλον ἢ δὴ, ἔτι τὸν πλείω χρόνον ἔτι δὲ φέρουσι.
 μᾶλλον δὲ τῶν ἄλλων ζώων εὐπνια τὸ παρὰ τὸν
 ἀφ' ὧν τελευτῶσιν. ἀτελέστατα γὰρ γινώσκονται τῶν τετε-
 λεωμένων, καὶ πλεὺν αὐξήσιν ἔχοντα μάλιστα ἐπὶ
 τὸ αἰὼν μέγιστον τῶν σώματος. γλαυκότερα δὲ τὰ
 ὄμματα τῶν παιδῶν ὁμοῦς γινώσκονται ὅτι πρῶ-
 των ὑστερον δὲ μεταβάλλει παρὰ πλεὺν ἢ παρὰ
 τὴν μὲν φύσιν. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ζώων οὐ
 συμβαίνει τῶν ἐπὶ δὴ λωσι. τοῦτου μὲν οὖν αἴτιον,
 τὸ μονόχρωμα τὰ ὄμματα τῶν ἄλλων εἶναι μᾶλ-
 λον ὅτι οἱ βόες μυχρόφθαλμοι. τὸ δὲ τῶν παρὰ τὰ
 τῶν, ὑδαρῆς πρῶτων. τῶν δὲ, χρυσοῦν ὄλον τὸ γέ-
 νος, ἢ γλαυκόν. ἐνία δὲ αἰγῶν, κατὰ τὴν τῶν
 αἰγῶν αὐτὸ πλῆθος. τὰ δὲ τῶν ἀσθησίων ὄμ-
 ματα, πολυχρῶα συμβέβηκεν εἶναι. καὶ γὰρ γλαυ-
 κοὶ καὶ χροῖοι, καὶ μυχρόφθαλμοὶ τινὲς εἰσιν. οἱ
 δὲ, αἰγῶν δὲ καὶ ὡς τὰ οὐδὲ ἀλλήλων διαφέ-
 ρουσι, ἔτι οὐδὲ αὐτὰ αὐτῶν. ἢ γὰρ πέφυκε
 πλείω μᾶς ἔχειν. μάλιστα δὲ τῶν ἄλλων ζώων ἔπι-
 πτος πολυχρῶος ὅτι. καὶ γὰρ ἐπεὶ γλαυκοὶ τινες αὐ-
 τῶν γίνονται. τῶν δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἔτι παρὰ τῶν ζώων
 ἐπὶ δὴ λωσι. ἀσθησίων δὲ γίνονται τινὲς ἐπεὶ
 γλαυκοὶ. τῶν μὲν οὖν τὰ δὴ ζῶα νέα ὄντα καὶ
 παρὰ τὸν χρόνον, μὴ δὲ ἐπὶ δὴ λωσι μεταβάλλειν, ἐπὶ
 τῶν τῶν παιδῶν τῶν συμβαίνει, ἰσχυρῶς αἰτίας
 οἰκτιρόν εἶναι καὶ τῶν πλεον, ὅτι τῶν μὲν μισοχρῶων, τῶν
 δὲ πολυχρῶων τὸ μέγιστον ὅτι. τῶν δὲ γλαυκότερα ἔτι
 μὴ χρῶα ἄλλω ἔχειν, αἴτιον ὅτι ἀσθενέστερα τὰ
 μάλιστα τῶν νέων. ἀσθενέστα δὲ ὅτι ἢ γλαυκότης.
 δὲ τῶν παρὰ τὸν χρόνον παρὰ τῶν διαφορῶν τῶν ὄμ-
 ματων, ἀφ' ὧν αἰτίας τὰ μὲν, γλαυκὰ. τὰ δὲ,
 χροῖα. τὰ δὲ, αἰγῶν τὰ δὲ, μυχρόμματα εἰ-
 σι. τὸ μὲν οὖν ἰσχυρῶς τὰ μὲν γλαυκὰ,
 πυρῶδη, κατὰ τὴν Ἐμπεδοκλήους Φησι. τὰ δὲ μυχ-
 νόμματα, πλεον ὑδατος ἔχειν, ἢ πυρῶς, καὶ ἀφ'
 τῶν τῶν μὲν ἢ μέγιστον οὐκ ὅσον βλέπειν, τὰ γλαυ-
 κὰ, δὲ ἐν δὴ λωσι ὑδατος. θαπτερον δὲ νύκτωρ, δὲ ἐν-
 δὴ λωσι πυρῶς, ἢ λέγεσθαι καλῶς. εἴτε μὴ πυρῶς

A Accidit enim dormiētibus etiam anima-
 libus sensus, non modò quæ somnia vo-
 cantur, sed etiam præter somnia, ut iis,
 qui dormientes resurgunt, & quidam ple-
 raque agunt sine somnio. Sunt enim
 qui dormientes resurgant, & ambulent,
 videntes eo modo quo qui vigilant. Iis
 enim sensus accidentium contingit, quā-
 quam non vigilantibus, tamen non ut
 somnium; infantes verò propter consue-
 tudinem quasi nescij vigilandi, sentire
 viueréque in dormiendo videntur. Tem-
B pore autem procedente, incrementò-
 que transeunte in partem inferiorem,
 expergiscuntur. Iam magis, & partem
 maiorem temporis ita degunt, sed initio
 plus quàm cætera animalia somno dediti
 viuunt. Imperfectissimi enim omnium
 perfectorum partium nascuntur, & in-
 cremento partis superioris exuperant.
 Oculi omnium puerorum statim à partu
 cæsiusculi sunt: post verò immutantur
 in eam naturam, quæ futura est. Quod
 in cæteris animalibus non euenit mani-
 festè. Cuius rei causa est, quòd cæteris
C animalibus oculi in suo cuiusque gene-
 re vnicolore potius sunt, ut boum nigri,
 ouium omnium aquini, aliorum rufi toto
 genere, aut cælij, nonnullorum capri-
 ni, ut caprarum generis. At hominum
 oculos varios versicolorésque esse eue-
 nit. Nam alij cælij, alij fluidi, alij
 nigri, alij caprini. Quamobrem cæ-
 terorum ut nulli suo in genere dissident
 inter se, sic nulli à se ipsi differunt:
 quippe qui non plus quàm vnum colo-
 rem habeant sua natura. Equus ma-
D ximè omnium cæterorum animalium
 versicolor est. Aliqui enim cælij altero
 oculo nascuntur, quod nulli ex cæteris
 bestiis euenit manifestè. Quamquam ho-
 mines nonnulli altero oculo diuerso gi-
 gnantur. Ergo ut cætera animalia nihil
 mutationis, vel recens nata, vel ætate
 prouectiora recipiant, pueris autem id
 eueniat, satis causæ hoc esse existiman-
 dum, quòd cæterorum ea pars vnico-
 lor, hominis versicolor est. Sed ut cæ-
 sium potius quàm alium, habeant colo-
 rem, causa est, quòd partes nuper nato-
E rum imbecilliores sunt. Cæstetas au-
 tem, imbecillitas est. Sed in vniuersum
 de oculorum discrimine querendum,
 accipiendumque est, quam ob causam
 alij cælij, alij fluidi, alij caprini, alij
 nigri. Sed cæstos, opinari plus ignis
 habere, ut Empedocles ait, nigros au-
 tem plus aquæ, quàm ignis: atque ob
 eam rem cæstos interdum acutè cernere
 non posse, scilicet ob aquæ inopiam:
 nigros noctu deficere, ob ignis inopiam,
 non bene est. Siquidem visus non igni
 sed

sed aquæ tribuendus in omnibus est. Causam etiam colorum, vel alio modo reddere possumus. Sed si ita est, ut antè dixi, cum de sensibus agerem, atque etiam priùs cum de anima, ut aquæ propria pars hæc sensoria sit, non aëris, aut ignis, cur ita hanc esse causam eorum putandum est, quòd alij plus humidi habent, alij minùs quàm motus competens requirat, alij modicum? Itaque qui multum humoris continent, nigri sunt, quoniam humoris copia transpici satis non potest. Cæsi, qui parum habent humoris, ut in mari etiam cernitur. Etenim quantum eius satis transpicitur, cæsius apparet: quantum minus, aquinum: quantum prægurgite alto non præfinitur, id opacat, & nigrum aut cæruleum sentitur. Qui autem inter eos sunt, eo iam differunt, quòd magis minùsve ita constiterint. Eandem causam esse putandum, & ut cæsi acutè interdum cernere nequeant, nigri noctu. Cæsi enim præ sui humoris exiguitate mouentur magis à luce, & rebus visibilibus, scilicet quæ humidi, quæque perlucidi sunt, quanquam motio eius partii visio est. quæ perlucida, non quæ humida est. Nigri verò ob humoris copiam minùs mouentur. Lux enim nocturna exilis est, & simul quiuis humor per noctem moueri difficilius potest. Conuenit autem, eum, quæ perlucidum, nec non moueri, neque magis moueri quàm congruum sit. Leuior enim motus expellitur à vehemientiore. Quamobrem qui aut suum conspectum à colore validiore transfulerint, aut de Sole in opacum se contulerint, non cernunt. Motio enim, quæ iam vehemens inest, impedit eam quæ extrinsecus accidit. Denique visus siue validus siue inualidus nequit res splendidas cernere, quoniam eius humor ultra modum afficitur, & mouetur. Ægrotudines etiam oculorum, utrorumque indicium faciunt. Glaucoma enim potius accidit, lusciositas nigris. Est autem glaucoma siccitas potius oculorum. Itaque senescentibus magis euenit. Nam oculi quoque, ut reliquum corpus, fenestrate siccescunt. Lusciositas verò humoris copia est. quapropter minoribus natu potius accidit. Cerebrum enim eorum humidius est. Visus autem optimus est, qui inter multum & parum humoris moderatus constat. Hic enim nec per exiguitatem turbatur, ut colorum motiones impediat, neque per nimietatem præbet mouendi difficultatem. Sed non modò ea quæ diximus, causam habent, ut obtusè acutèue cernatur, verùm natura etiam cutis, quæ pupillæ vocatæ obtenditur.

A ἢ ὄψιν ἰστέον, ἀλλ' ὕδατος πᾶσαι. ἐπὶ δὲ ἐπὶ χεραὶ τῆς χρωμῆς πλεοναίτιας ἀποδοῦναι ἐκαστὴν αἰτίαν ἔχουσαν. ἀλλ' εἴ ποτε βεβαιῶς, ὡς ποτε ἐλέγηται πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τοῖς ἀεθέριαις ἀστέρας, καὶ τοῦτων ἐπὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τοῖς ἀεθέριαις ἀστέρας διωρισμένοις, καὶ ὅτι ὕδατος, καὶ δι' αὐτὴν αἰτίαν ὕδατος, ἀλλ' οὐκ αἰέρος ἢ πυρός, ὁ ἀσθητικὸν τῶν ἐστὶ, ἀπὸ τῆς αἰτίας ἡσπολητικῆς (εἶ) τῆς εἰρημύτων. οἱ μὲν γὰρ ἔχουσι τῆς ὀφθαλμῶν, πλεοναίτιας οἱ δὲ, ἔλαττον τῆς συμμέτρου κινήσεως οἱ δὲ, συμμέτρων. τὰ μὲν οὖν ὀφθαλμῶν τῆς ὀμμῆς πολὺ τὸ ὕδρον. μαλακώματ' αὖ βεβαιῶς, ἀλλ' ὁ μὴ θύδιστον (εἶ) τὰ πολλὰ. γλαυκὰ δὲ, ἀσθητικὸν, κατὰ ποσὸν φαίνεται καὶ ἐπὶ τῆς ἀσθητικῆς. τὸ μὲν γὰρ θύδιστον αὐτῆς, γλαυκὸν φαίνεται. τὸ δὲ ἡπτόν, ὕδατῶδες. τὸ δὲ μὴ διωρισμένον δὲ βάρους, μύθου καὶ κυρτωδές. ἀλλ' ἡσπολητικῆς τῆς ὀμμῆς τῶν τῶν, τὰ μάλιστα ἡδὴ ἀσθητικῆς καὶ ἡπτόν. πλεοναίτιας ἢ αἰτίας οἰητικῆς ἐπὶ τὰ μὲν γλαυκὰ, μὴ (εἶ) ὄξυωπά τῆς ἡμέρας. ἀλλ' ἡ μὲν ἀσθητικὰ, τῆς νυκτός. τὰ μὲν γὰρ γλαυκὰ, δὲ ὀλιγότμητα τῆς ὕδρος, κινῆται μάλιστα ἡσπολητικῆς φώτος, ἐπὶ τῆς ὀμμῆς, ἢ ὕδρον, καὶ ἢ ἀσθητικῆς. ἐστὶ δὲ ἡ τῶν τῆς μορίου κινήσεως, ὀρασεως, ἢ ἀσθητικῆς, ἀλλ' ἔχῃ ἢ ὕδρον. ἀλλ' ἡ μαλακώματα, ἀλλ' πλήθος τῆς ὕδρος, ἢ ἡπτόν κινῆται. ἀσθητικῆς γὰρ τὸ νυκτερινὸν φάος. ἀλλ' ἡ [καὶ] διεκίνητον ἐπὶ τῆ ὀλως νυκτὴ γίνεσθαι τὸ ὕδρον, δὲ ἢ ἔτε μὴ κινῆσθαι αὐτὸ, ἔτε μάλιστα, ἢ ἢ ἀσθητικῆς. ἐκκερῶν γὰρ ἐπὶ ἰσχυρτέρῃ κινήσει τῆς ἀσθητικῆς. δὲ ἐπὶ τῆς ἰσχυρτέρῃ χρωμῆς μεταβιβάλλοντες ἔχῃ ὀρασεως, καὶ οὐκ ἢ ἡλίεως τὸ σῶμα ἰόντες. ἰσχυρὰ γὰρ ἔσθαι ἐπὶ οὐκ ἔχουσαν κινήσει, καλὴ τῆς ὀμμῆς, καὶ ὀλως ἔτε ἀσθητικῆς, ἔτε ἀσθητικῆς ὀψις, ἀλλ' ἡσπολητικῆς δυνάμει ὀρασεως, δὲ τὸ πλεοναίτια ἢ μάλιστα ἐκ κινήσεως τῆς ὕδρος. δηλοῖ δὲ τῆς ἀσθητικῆς τῆς ὀψις ἐκάτερας. τὸ μὲν γὰρ γλαυκώμα, γὰρ μάλιστα τοῖς γλαυκοῖς οἱ δὲ νυκταλώπεκες [καταλύμενοι,] τοῖς μαλακώμασι. ἐστὶ δὲ τὸ μὲν γλαυκώμα, ξηροῦ μάλιστα τῆς ὀμμῆς. δὲ καὶ συμβαίνει μάλιστα γλαυκώμασι. ξηραίνεται γὰρ, ὡς ποτε ἐπὶ τὸ δῆλον σῶμα, καὶ ταῦτα τὰ μάλιστα πρὸς τὸ γῆρας. οἱ δὲ αὐτὸ νυκταλώπεξ, ὕδρητικῆς πλεονασμός. δὲ τοῖς νεωτέροις γὰρ μάλιστα ὕδρητικῆς γὰρ οὐκ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τῶν. ἢ ἢ μέση τῆς πολλῆς καὶ τῆς ὀλίγου ὕδρος, βελτίστη ὀψις. οὐτε γὰρ ὡς ὀλίγη οὐσα, ἀλλ' ἡ τῆς ἀσθητικῆς ἐμποδίζει πλεοναίτιας χρωμῆς κινήσει, οὐτε ἀλλ' τὸ πλήθος πρὸς διεκίνησιαι. ἢ μόνον δὲ τὰ εἰρημύτα αἰτία τῆς ἀμβλύ ἐπὶ ὄξυ ὀρασεως, ἀλλ' ἐπὶ τῆς δερματος φύσεως ἐπὶ τῆς κέρη καλουμένη.

δὲ γὰρ αὐτὸ διαφανές ἐστίν. Ἴσιον δὲ ἀμείλιχον
 ἔστι δλευκόν, ἔ λεπτὸν, καὶ ὀμαλόν. λεπτὸν μὲν,
 ὅπως ἐὶ θύραθεν βύθου πορῆ κίνησις ὀμαλὸν δὲ,
 ὅπως μὴ ὀπισκιάζη ῥυτίδου μύρον. (ἔ γὰρ δὴ
 τῆ το οὐ γέροντες οὐκ ὄξυ ὄρασιν ὡς παρ γὰρ καὶ
 ἄλλο δέρμα, καὶ τὸ τῆ ὀμματος ῥυτίδου ταί τε
 καὶ παχύτερον γὰρ γηρασκόντος. λευκὸν δὲ,
 διαφανὲς μὴ ἐστίν) διαφανές. αὐτὸ γὰρ τῆ
 ἐστὶ μύρα, ὅ μὴ διαφανοῦ μύρον. δὲ παρ ὅσα
 οὐ γαμωπῆρες διώαται φαίνην, ἐὰν ὦσιν ἐκ
 ἴσιου του δέρματος. ἐν μὲν οὖν τῶ γῆρα καὶ ταῖς
 νόσοις, διαφανέταται ἀπίας οὐκ ὄξυ βλέπου-
 σιν τὰ δὲ παιδία, δι ὀλιγότητα τῆ ὑγροῦ, γλαυ-
 κὰ φαίνονται παρ ὅσων. ἐτερογλαυκίη ἢ μάλι-
 σα γίνονται καὶ οὐ ἄσθροποι καὶ οὐ ἵπποισι, δια-
 πτω αὐτῶν ἀπίας δι μὲν ὅ μὲν ἀμείλιχος
 πολιοῦται μόνον. τῆ δὲ ἄλλων, ἵπποισι μόνον
 ὀπισκιάζων γηρασκόντων λευκάνονται τῆς πείρας. ἢ
 τε γὰρ πολιοῦτης, ἀσθενέταί τις ὅστι τῆ ὑγροῦ τῆ ἐ-
 πὶ ἐκ κεφαλῆ, ἔ ἀπέψια καὶ ἐ γλαυκότης. ὅ
 γὰρ λίαν λεπτὸν, ἢ λίαν παχὺ, πτω αὐτῶν ἔχ
 εὐάμιν. ὅ μὲν, τῶ ὀλιγῶ. ὅ δὲ, τῶ πολλῶ
 ὑγροῦ. ὅταν οὖν μὴ διώαται ἐ φύσις ὁμοίως ἀ-
 πῆρσιν, ἢ πέψασα ὅ ἐ ἀμφοτέροις ὑγρὸν,
 ἢ μὴ πέψασα, ἀλλὰ ὅ μὲν, ὅ ἢ μὴ, τότε
 συμβαίνει γίνεσθαι ἐτερογλαυκοῖς. παρ δὲ τῆ πα-
 μύ, ὄξυωπα ἐστὶ τῆ ζώων, τὰ ἢ μὴ, δύο ἔσονται
 τῆς ἀπίας εἰσί. δι τῶ γὰρ λέγεσθαι ὅ ὄξυ γροῦν.
 ἔ * παρ τῆ ἀκούειν ἔ ὀσφραίνεσθαι ὁμοίως
 τῆ τῆ ἔχ. λέγεσθαι γὰρ ὄξυ ὄρα, ἐν μὲν, ὅ πόρ-
 ρωθεν διώαται ὄρα. ἐν ἢ, ὅ τῆς διαφθορῆς ὅτι
 μάλιστὰ τῶ ὀρωμύρων διαφθορῆς. ταῦτα δὲ ἔχ
 ἀμα συμβαίνει τοῖς ἀπίας. ὅ γὰρ αὐτὸς ἐπηλυγε-
 σα μύρα τῆ χεῖρα, ἢ δι αὐτῶν βλέπων. τῆς μὲν
 διαφθορῆς ἔστιν ἢ ἴσως ὄξυ μάλλον * κείνη τῆ χρο-
 μίη, ὅ φασι τῶ πόρρωθεν αὐτῶν ἐκ τῶ ὀρωμύρων
 καὶ φρεατίων ἐπίοτε ἀσφραῖς ἐ τῆ ἡμέρα δηλονότι
 ὄρασιν. ὡς τῆ εἰ πῆ ζώων ἔχ μὲν παρ ὀρωμύρων
 ὀμματος πολλῶν, ὅ δὲ ἐν τῆ κέρη ὑγροῦ μὴ κα-
 ταρῶν, μὴ δὲ συμμέσθαι τῆ κινήσε τῆ θύραθεν,
 μὴ δὲ ὅ ὀπισκιάζων δέρμα λεπτὸν, τῆ το παρ μὲν
 τῆς διαφθορῆς ἔκ ἀκείβωσθαι τῆ χρομίη, πόρρω-
 θεν δὲ ἔσαι ὀρωμύρων, ὡς παρ εἰ καὶ ἐ γύρην, μάλλον
 τῆ ὅ μὲ ὑγρὸν καταρῶν ἐχόντων, καὶ ὅ σκέπασμα
 αὐτῆ, μὴ ἐχόντων ἢ ὀπισκιάζων παρ τῆ ὀρωμύρων
 ὄρα. ἢ μὲν γὰρ ἔπως ὄξυ ὄρα, ὡς τε διαφθορῆς
 ἀσφραῖς, ἐ αὐτῶ ὀμματος ἔστιν ἢ ἀ-
 πίας. ὡς παρ γὰρ ἐ ἰματίω καταρῶ καὶ ἀ μίχρῆ κη-
 λίδες ἐπίδηλοι γίνονται ἔπως ἔ ἐ τῆ καταρῶ
 ἔ καὶ ἀ μίχρῆ κινήσε δηλαῖ, καὶ ποιῶσιν ἀσφρα-

A Translucidam enim esse eam requiritur.
 Talem autem esse, quæ tenuis, alba, &
 læuis sit, necesse est. Tenuis igitur est,
 ut motus, qui extraneus veniat, recto
 tramite feratur. Læuis, ne rugis obum-
 bret. Senes enim ob eam rem acutè non
 cernunt. Nam ut cæterarum partium
 cutis, sic oculorum quoque senescens
 obrugatur, & crassior redditur. Alba au-
 tem esse debet, quoniam nigrum translu-
 cidum esse non potest. Hoc enim ipsum est
 nigrum quod non translucet. Unde sic
 B ne lanternæ possint lucere, si ex tali cute cõ-
 fectæ sunt. Per senectutem igitur, & mor-
 bos acutè cernere ob eas causas nequeunt.
 Pueri verò, paucitate humoris, cæsi prin-
 cipio sunt: sed altero oculo cæsi præci-
 puè homines atque equi gignuntur eadem
 de causa, quæ & homo solus canescit, &
 equus inter cætera animalia vnus eui-
 dentiùs albescit pilo per senectutem.
 Canities enim debilitas quædam humo-
 ris sicut in cerebro, & cruditas est: quod
 idem cæstias quoque est. Vis enim
 eadem est humoris admodum tenuis,
 C quæ pauci; & admodum crassi, quæ
 multi. Cùm igitur natura æquè confi-
 cere nequit, aut utroque concocto hu-
 more, aut non utroque concocto, sed
 altero concocto, altero non, tunc eue-
 nit ut cæsi altero oculo reddantur.
 Quamobrem autem alia acutè cer-
 nant, alia non, duplex ratio est: acu-
 men enim cernendi bifariam ferè dicitur.
 Audiendi etiam olfaciendique ratio
 similis est. Dicitur enim acutè cerne-
 re, aut quod procul cernere potest, aut
 quod differentias rerum, quæ cernuntur,
 D quàm maximè sentiat. Quæ quidem si-
 mul nullis eisdem contingunt. Idem enim,
 manu admota, aut per fistulam, quam-
 quam nihilo magis colorum differentias
 iudicet, tamen longius cernit. Et qui-
 dem ex foueis puteisque interdum stel-
 las conspiciunt. Itaque si quod animal
 multum quidem prominentiæ adiu-
 ctum oculis habet, sed humorem pupil-
 læ non purum, neque modicum con-
 uenienter extraneo motui, neque sum-
 mam cutem prætenuem obtinet, id ut
 E exquisitè colorum differentias non per-
 cipiet, sic procul cernere poterit. Quo-
 modo etiam cominus magis quàm quæ
 humorem quidem illum sincerum ope-
 rimentumque eius prætenuem habeant,
 sed supercilio, quod promineat oculis,
 careant omnino. Causa enim cernendi
 tam acutè, ut differentias percipiantur,
 in ipso oculo est. Nam ut in veste mun-
 dissima, vel minima macula perspicua
 est, sic in puro sinceroque oculo, vel
 parua motio patet, sensumque afficit.

γρι παρ π α.
 ηρ κείη

καὶ τὰ ὅσα πληροῦσθαι δοκεῖ πνέματος, ἀφ' ἧς τὸ γνησιαν τῆ ἀρχῆ τῆ πνέματικῆς τοῦ. ἡ μὲν οὖν πρὸς τὰς ἀφ' ἑαυτῆς ἀκρίβεια τῆς κρείσεως καὶ τῆς ἰσοφῶν καὶ τῆς ὁσμῶν, ἐν τῷ τὸ αἰσθητικῶν καθάρων εἶναι, καὶ τὸν ὑμῶν τὸν ἔπιπολῆς. πᾶσαι γὰρ αἰκινήσεις ἀφ' ἑαυτῶν καθάρων καὶ ἔπι τῆς ὀφείας, καὶ ἔπι τῆς τοιούτων, συμβαίνοσι. καὶ τὸ πόρρωθεν δὲ αἰσθάνεσθαι, τὰ δὲ μὴ αἰσθάνεσθαι, ὁμοίως συμβαίνει ὡς τῶν ἔπι τῆς ὀφείας. τὰ γὰρ ἔχοντα πρὸς τῆς αἰσθητικῶν οἷον ὅχετοις ἀφ' ἑαυτῶν μολίων, ταῦτα πόρρωθεν αἰσθητικῶν εἰσι. διὸ ὅσων οἱ μυκτῆρες μακροί, οἷον τῆς Λακωνικῆς κωιδίων, ὁσφραντικῶν. ἀπὸ γὰρ ὄντος τῆ αἰσθητικῶν, πόρρωθεν αἰκινήσεις ἔσονται ἀφ' ἑαυτῶν, ἀλλ' ἀπὸ πορρωθεν, ὡς τῶν τοῖς ἐπιλυμζομῶν πρὸς τῆς ὁσμῶν. ὁμοίως δὲ καὶ ὅσων τὰ ὅσα μακρὰ καὶ ἀπογελάτω μῶν πόρρωθεν (οἷα ἔχ' ἕνα τῆς τετραπόδων) καὶ ὅσα τὴν ἐλίκω μακρῶν. καὶ γὰρ ταῦτα ἐκ πολλῶν λαμβάνονται τὴν κίνησιν, ἀποδίδωσι πρὸς τὸ αἰσθητικῶν. τὴν μὲν οὖν πόρρωθεν τῆς αἰσθητικῶν ἀκρίβεια, ἡκιστα (ὡς εἰπεῖν) ἀφ' ἑαυτῶν ἔχ' ἕνα, ὡς καὶ μέγιστος τῆς ζώων. τὰ δὲ πρὸς τὰς ἀφ' ἑαυτῆς ἀκρίβεια, μάλιστα πρὸς τὸν αἰσθητικῶν. αἴτιον δὲ, ὅτι τὸ αἰσθητικῶν καθάρων, καὶ ἡκιστα γὰρ δὲ καὶ σωματικῶν δὲ. καὶ φύσιν λεπτοδερμῶτατον τῆς ζώων, ὡς καὶ μέγιστος, ἀφ' ἑαυτῶν ἔστιν. ἀλόγως δὲ ἀπειράσθαι ἢ φύσιν τὰ πρὸς τὴν φώκω. τετραπόδιον γὰρ ὄν καὶ ζωοτόκον, οὐκ ἔχ' ὅσα, ἀλλὰ πόρρωθεν μόνον. αἴτιον δὲ, ὅτι ἐν ὑγρῶ αὐτῆς ὁ βίος. τὸ δὲ τῆς ὄτων μολίων πρὸς κείναι τοῖς πόρρωθεν, πρὸς τὸ σῶζεν τὴν τῆς πόρρωθεν ἀέρος κίνησιν. ὅθεν οὖν χρῆσιμὸν ἔστιν αὐτῆ, ἀλλὰ ἐ τοῖς αἰσθητικῶν ἀφ' ἑαυτῶν ἀφ' ἑαυτῶν, δεχόμενα εἰς αὐτὰ ὑγρῶ σπλήντος. καὶ πρὸς μὲν ὀφείας ἐ ἀκοῆς καὶ ὁσφραντικῶν εἰρηται.

Κ Ε Φ Α Λ. γ.

Περὶ τῆς τειχωμῆς.

ΤΑ δὲ τειχώματα ἀφ' ἑαυτῶν καὶ πρὸς αὐτὰ τοῖς ἀφ' ἑαυτῶν καὶ τῆς ἡλικίας, καὶ πρὸς τὰ γρῆ τῆς ἀγῶν ζώων, ὅσα τῶν ἔχ' ἕνα τειχῶν αὐτῶν. ἔχ' ἕνα, ὅσα ζωοτοκεῖ πρῶτα γὰρ ἐν τῶν αὐτῶν. καὶ γὰρ τὰ ἀφ' ἑαυτῶν ἔχοντα, τῆς τοιούτων τειχῶν εἶδος ἢ ὑποληπτικῶν, οἷον τῆς τῆς χερσαίων ἐλίκων, ἐ εἰ πὶ ἀπὸ τοῖς ἔστι τῆς ζωοτόκων. εἰσὶ δὲ ἀφ' ἑαυτῶν τῆς τειχῶν κατὰ τὴν σκληρότητα καὶ μαλακότητα, ἐ καὶ μήκος καὶ βραχύτητα, καὶ βύβυτητα καὶ ἔλαττητα, καὶ πληθὺς καὶ ὀλιγότητα.

A ut aures impleri spiritu videantur, quoniam vicina sint origini loci spiritalis. Iudicium igitur exquisitum differentiarum tum soni tum odoris, in sinceritate sensorij summæque membranæ positum est. Ita enim omnes motus manifesti, ut in visu, in his etiam veniunt; quoniam & procul sentire, aut non sentire, similiter atque in ratione videndi accidit. Quæ enim ante suas sensorias partes productiores, veluti aquæ ductus possident, hæc procul sentire possunt. **B** Quamobrem quorum nares porrectæ sunt longiùs, ut catellorum Laconicorum, hæc valent olfactu. Ita enim motus non interpellantur, sed à longè directi, sensorium subeunt integri: quomodo in iis qui manu admota fronti longiùs cernunt. Auriculæ etiam longæ, imbricatæque ampliùs, quasi grundis, intusque anfractu longiore intortæ (quales nonnullarum quadrupedum sunt) meliùs administrant: quippe quæ motum eminus excipientes ad sensorium redant. **C** Homo pro magnitudine minimè ferè omnium animalium procul sentire potest, cum tamen differentiarum sensu maximè omnium valeat. Cuius rei causa est, quòd sensorium sincerum, minimèque terrenum corpulentumve obtinet. Cutem etiam tenuissimam præ cæteris animalibus homo suapte natura pro magnitudine habet. Vitulus marinus nimirum rectè à natura constitutus est. Cum enim quadrupes ouiparum sit, auribus caret, meatusque tantum habet, quibus audiat. **D** Causa est, quòd vitam hic in humore traducit. Pars autem aurium abdita meatibus est, ut motus à longè delatus aëris servaretur. Itaque nihilo vtilis ei auriculæ essent, imò verò offenderent, cum intra se copiam reciperent humoris. De visu, auditu olfactuque, dictum iam est.

CAPVT III.

De pilorum in animantibus varietate, & quæ pilorum loco sint.

E **P**lli discrepant, & inter se in hominum genere per ætates, & cum cæteris animalibus, quæ habent pilos. Habent autem quæ intra se animal generant, ferè omnia. Iam & aculeos, qui à nonnullis vice pilorum geruntur, genus esse pilorum existimandum est, ut herinaceorum aculeos, & si quid eiusmodi aliud in genere viuiparo est. Differentiæ verò pilorum existunt, duritie, molitie, longitudine, breuitate, rectitudine, crispitudine, multitudine, paucitate:

τῆ γὰρ δέρματος τῆτο παχίστατον, καὶ ἐν πλείσταισι
 ὑγρότητι. ἐπὶ δὲ ἔχει μέγιστον ποσὸν αἵτιον δὲ
 καὶ τὸ μακρὸς ἢ βραχίαιας (καὶ τείχεας εἶ), ὅ
 μὴ διζήσαντων εἶ) [ὅ μὴ ἔξατμίζον ὑγρὸν.]
 τῆ γὰρ μὴ διζήσαντων εἶ), δύο αἵτια, τὸ, τε πο-
 σὸν καὶ ὁ ποῖον. ἀπὸ τε γὰρ πολὺ ἢ ὁ ὑγρὸν, ὅτι δι-
 ζήσαντων καὶ ἀπὸ ἡ λιπαρῶν. ἔτι δὲ τῆτο τοῖς ἀ-
 δεσφοῖσι αἵ ἐν τῆς κεφαλῆς τείχεας μακροῦσα-
 ται. ὁ γὰρ ἐξέφαλος ὑγρὸς καὶ ψυχρὸς ὢν, πολ-
 λὴν πρὸς δαψίλιν τῆ ὑγρῶν. ἀπὸ τείχεας δὲ
 καὶ ἐλάττει γὰρ, ἔτι πῶς ἐν ταῖς θρίξιν ἀνα-
 θυμίασιν. ἀπὸ γὰρ ἡ καπνώδης, θερμὴ ὄσα καὶ ξη-
 ρὰ, πῶς τείχεας ἕλιω ποῖσι. κάμπτεται γὰρ, ἀπὸ
 ὁ φέρεσθαι δύο φορὰς. ὁ μὲν γὰρ γαῖδες,
 καὶ τῶ. ὁ δὲ θερμὸν, αἷω φέρεται. ἀπὸ κάμπτου
 δὲ ὄντος, δι' ἀεθίνου, φέρεται. τῆτο δὲ ὅτι
 ἐλάττει τείχεας. ἐν δὲ ἔχει μὲν οὕτω ἔτι γαῖδιν
 πῶς αἵτια. ἐν δὲ ἔχει δὲ καὶ ἔτι ὁ ὀλίγον ὁ ὑ-
 γρὸν ἔχει, πολὺ δὲ τὸ γαῖδες, ἀπὸ τῆ ὑγρῶν
 χροῖτος ξηραίνουσας συσπᾶσθαι. κάμπτεται γὰρ
 τὸ ἀπὸ, ἐὰν ἔξατμίζηται, καὶ συσπᾶσθαι ὡς ὅτι
 ὅτι ἔτι πυρὸς καὶ ὀλίγη ἢ θρίξ. ὡς ἔστι τῆς ἐλά-
 ττητος, συσπᾶσθαι δι' ἐνδῆσαι ὑγρῶν, ἀπὸ τῆς τῆ
 ὑγρῶν χροῖτος θερμότητος. σημεῖον δὲ, ὅτι καὶ σκλη-
 ρότεραι αἵ ἔτι τείχεας τῆς ἀπὸ τῆς εἰσι. τὸ γὰρ
 ξηρὸν, σκληρὸν. ἀπὸ τείχεας δὲ, ὅσα ὑγρὸτητα
 ἔχει πολλὴν ῥέον γὰρ, ἀλλ' ἔτι ἔτι ὡς ἔτι ἔτι
 ἐν ταῖς ταῖς τῆ ὑγρῶν. καὶ ἀπὸ τῆτο οἱ μὲν ἐν τῆ
 Πόντου Σκύθαι καὶ Θρακίαι, ἀπὸ τείχεας. καὶ
 γὰρ αἱ αἱ ὑγρῶν, καὶ ὁ ὑγρῶν αἱ ὑγρῶν. Αἰ-
 θίοποι δ' οἱ ἐν τῆς θερμῶν, ἐλάττει τείχεας. ξηρὸν γὰρ
 οἱ ἐξέφαλοι, καὶ ὁ ἀπὸ ὁ ὑγρῶν. ἐστὶ δ' ἔτι τῆς
 παχυδερμοτέρων λεπιοῦ τείχεας, ἀπὸ πῶς εἰρη-
 μῶν αἵτια ὑγρῶν. ὅσα γὰρ ἀπὸ λεπιοῦ τείχεας
 ὡσιν οἱ πόροι, ὑγρῶν ἀπὸ ὑγρῶν λεπιοῦ τείχεας
 γίνεσθαι καὶ τείχεας. διὸ τὸ τῆ ὑγρῶν ὑγρῶν
 τοιαύτως ἔχει καὶ τείχεας. τὸ γὰρ ἔτι, τείχεας
 πῶς ἔτι. ἐστὶ δ' ἔτι τῆς ζώων, ἀπὸ μαλακῶν
 μὲν ἔχει τῆ τείχεας, ἢ τῆ ὑγρῶν ὅτι τὸ τῆ δαυ-
 πόδων ὑγρῶν τὸ τῆ ὑγρῶν πέποντο. τῆ γὰρ
 τοιούτων ὅτι τῆς ἢ θρίξ τῆ δέρματος. διὸ μῆ-
 κος ὅτι ἔχει, ἀλλὰ συμβαίνει ὡς ἔτι τῆς ὑγρῶν,
 ὡς ἔτι τῆς ἀπὸ λίνων ξυρόματα. καὶ γὰρ ταῦτα μῆκος
 μὲν ὅτι ἔχει, μαλακὰ δ' ἔτι, καὶ ἔτι ἔτι
 πλοκῶν. τὰ δ' ἐν τῆς ψυχρῶν ὑγρῶν, πῶς
 τῆ τῆς πέποντο τοῖς ἀπὸ τῆς. οἱ μὲν γὰρ Σκύ-
 θαι, μαλακῶ τείχεας. τὰ δὲ ὑγρῶν τὰ Σαυ-
 ροματικὰ, σκληρῶ τείχεας. πῶς τῆ δ' αἵτιον ταῦ-
 τὸ, ὅ καὶ ὅτι τῆς ἀπὸ τῆς πῶς. ἢ γὰρ ψυ-
 χροῦτος σκληρῶ, ἔτι τὸ ξηραίνουσας πῶς.

A Capitis enim cutis erassissima est, & hu-
 moris plurimum continet. Rara etiam
 admodum est. Quinetiam ut pili lon-
 giores brevioresve sint, causa est, quod
 humor, qui euaporetur, non facile ex-
 ficcari potest. Causa verò, ne facile
 exsiccetur, duplex est, scilicet quantita-
 te & qualitate. Nam si humor aut
 multus aut pinguis est, non facile exsic-
 cari potest. Ideoque hominum capilli
 longissimi sunt. Cerebrum enim quod
 humidum & frigidum est, largam hu-
 moris copiam præbet. Simplex autem
 crispusve oritur pilus exhalatione pilo-
 rum. Nam si fumosa est præ sua calidita-
 te, & siccitate, crispum efficit pilum.
 Inflectitur enim, quoniam duplici de-
 latione feratur. Terrenum enim deor-
 sum, calidum sursum fertur: cumque
 præ sua imbecillitate inflecti facile pos-
 sit, intorquetur: quod pili crispitudo est.
 Aut igitur ita causa reddenda est, aut
 quoniam parum humoris, multum au-
 tem portionis terrenæ inest, efficitur ut
 pili resiccati ab aëre ambiente contra-
 hantur. Inflectitur enim quod rectum
 est, si euaporatur, & contrahitur, atque
 conucllitur pilus, quemadmodum cum
 igne aduritur, utpote cum crispitudo
 conuulsio sit ob humoris inopiam ab aë-
 ris continentis calore. Indicium rei est,
 quod & duriores sunt pili crispi, quàm
 recti: durum enim quod siccum est. Sim-
 plici autem pilo sunt, quæ humore abun-
 dant: fluit enim humor in iis, non stillat.
 Quocirca Scythæ incolæ Ponti, & Thra-
 ces, pilo sunt promisso, & simplici. Nam
 & ipsi humidi sunt, & aër ambiens eos,
 humidus est. Æthiopes contra, qui lo-
 ca incolunt calida, crispo sunt pilo: sic-
 cum est enim & cerebrum eorum, &
 cælum ambiens. Sed sunt quæ quam-
 uis cutem habeant crassiore, tamen te-
 nuiori sunt pilo, ea videlicet causa, quam
 antè exposui. Quo enim meatus tenuio-
 res sunt, eo pilos enasci tenuiores neces-
 se est. Quapropter ouium generi tales
 sunt pili: vellus enim multitudo pilo-
 rum est. Sunt etiam quæ mollem qui-
 dem habeant pilum, sed minùs tenuem,
 ut lepores, contra quàm oues: leporum
 enim pilus per summa cutis enascitur:
 quamobrem longitudine caret, & simi-
 le accidit, ut in iis quæ lino decerpun-
 tur, quæ quamuis mollia sint, tamen
 nullam longitudinem habent, nec im-
 plexum vllum recipiunt. Oues frigidi
 tractus contra, quàm homines, afficiun-
 tur. Scythæ enim molli sunt pilo: at
 oues Sauromaticæ duro. Causa eadem,
 quæ in omnibus feris est. Frigus enim in-
 durat propterea quod cogendo exsiccat.

κ. ο. περι-
 χωτα.

Cum enim calor eximitur, humor una evaporatur. Itaque non solum pilus, sed etiam cutis terrena duraque euadit. Causa in feris vita agrestis est, in cicuribus autem his loci frigiditas. In dicitum vel echini pelagici faciunt, quorum usus contra vrinx stillicidia est: quippe qui frigiditate maris præalti, in quo degunt, (sexaginta enim atque etiam amplius passuum gurgite oriuntur,) ipsi quidem exigui sunt, sed aculeos grandes durisque gerant. Causa magnitudinis est, quodd incrementum corporis diuersum eo est. Cum enim parum caloris obtineant, neque concoquere possit, multum ob eam rem habent excrementi. Aculei autem, & pili, & reliqua generis eiusdem excremento nascuntur. Duri verò & rigidi modo penè lapidis constant, propter frigus, & gelu: eodemque modo cætera, quæ terra gignit, duriora & terrosiora, lapidosioraque gignuntur locis Aquiloniis, quàm Austrinis, & vento expositis, quàm concauis, & quietis: frigent enim omnia magis, humorque evaporatur. Indurat igitur tum calor, tum frigus. Namque euenit vt ab vtrisque humor euaporetur: scilicet à calore, per se; à frigore, per accidens. Vnà enim cum calore humor abstrahitur: nullus enim humor sine calore est. Sed frigus non modò indurat, sed densat etiam, calor verò laxat, rariorque facit. Eadem causa est vt natu grandibus duriores & pili, & pennæ, & squamæ reddantur. Cutes enim duriores crassioresque efficiuntur senescente ætate: resiccantur enim: & quidem senectus ipsa, vt nomen significat, terrena est, quoniam sine calore est, & cum calore humor defluit. Calui omnium maximè animalium homines apertè efficiuntur. Quod genus affectionis generale quodam modo est. Nam & plantarum aliæ semper frondent, aliæ frondem amittunt. Et aues, quæ certo tempore se abduunt, & latent, pennas amittunt. Qualis affectus caluitium in hominibus est, quibus accidit vt caluescant. Cum enim paulatim & frondes, & pennæ, & pili defluant, vbi vniuersim hic affectus euenerit, vocabula accipit hæc, caluescere, defrondescere, depennescere. Causa autem huius affectus, inopia humoris calidi est, qualis præcipuè est humor pinguis. Quocirca plantæ, quæ pingues sunt, fronde perpetua vident. Sed de his aliàs. Sunt enim iis vel aliæ causæ huius comites affectionis, Euenit hoc plantis hyberno tempore.

A ἐκθλιβομένου γὰρ τῆ θερμότητος, συνεξατμίζεται ὕδρον, καὶ γίνονται καὶ αἱ τείχας καὶ τὸ δέρμα γαστρὸς ἐσκληρόν. αἴτιον δὲ τοῖς μὲν ἀγροίοις, ἢ θηραυλίας τοῖς δὲ, ὁ τόπος, τοιοῦτος ἔστω. σημαῖον δὲ καὶ τὸ ὅτι τῶν ποταμῶν ἐχίτων συμβαίνει, * οἷς γράνται Hist. l. 4. c. 5.

B μακρὰ τετραπόδια αὐξήσονται (ὀλιγοθερμοὶ γὰρ ὄντες ἐν πεποιτησὶ, πολὺ πλεῖστον ἔχουσιν. αἱ δ' ἀχρῶτα καὶ τείχας, καὶ τὰ τοιαῦτα, γίνονται ἐκ πλεῖστον) ἐσκληρόν καὶ λελιθωμένον, ἀφ' ἧς ψυχρότητα καὶ τὸ πάχος. τὸν αὐτὸν δὲ ἔσπον καὶ τ' ἀπὸ τὰ φύλλα ἐσκληρότερα συμβαίνει γίνεσθαι ἐν γαστρῶν, ἐν λιθωδέσιν τὰ ἐν τοῖς πωρῶν Βορέων, τῶν πωρῶν τῶν Νότον καὶ τὰ πωρῶν ἰσθμῶν, τῶν ἐν κοίλοις. ψύχεται γὰρ πᾶντα μάλλον, ἐξ ατμίζεται ὕδρον. ἐσκληρόν μὲν οὖν ἐπὶ τῆ θερμότητος καὶ τὸ ψυχρόν. ἀφ' ατμίζεται γὰρ ἑσπὸν ἀμφοτέρων συμβαίνει τὸ ὕδρον ἑσπὸν μὲν [οὖν] τῆ θερμότητος, κατὰ αὐτὸ ἑσπὸν τῆ ψυχρότητος, καὶ συμβεβηκός. μὲν τῆ θερμότητος γὰρ συνεξέρχεται. ὁσπέν γὰρ ὕδρον αὐτὸ θερμότητος ἀλλὰ τὸ μὲν ψυχρόν, οὐ μόνον ἐσκληρόν, ἀλλὰ καὶ πυκνότερον τῆ θερμότητος, μακρότερον ποιεῖ. ἀφ' ἧς αὐτὸν δὲ αἰτίαν καὶ πωρῶν ὀσπυτέρων γιγνομένων, τοῖς μὲν τείχας ἔχουσι, ἐσκληρότερον γίνονται αἱ τείχας τοῖς δὲ πωρῶν τοῖς καὶ λεπιδωτοῖς, τὰ πωρῶν καὶ αἱ λεπίδες. τὰ γὰρ δέρματα γίνονται ἐσκληρότερα καὶ παχύτερα πωρῶν ὀσπυτέρων γιγνομένων ἐξερχίνονται γὰρ. καὶ τὸ γῆρας ὅστις καὶ τοιοῦτομα γαρόν, ἀφ' ἧς τὸ ἀπολείπιν τῆ θερμότητος, καὶ μετ' αὐτὸ τὸ ὕδρον. φασκερῶν δὲ ὅτι δὴλωσ οἱ ἀνθρώποι μάλιστα τῶν ζώων. ἐστὶ δὲ τὸ καθόλου τὸ τοιοῦτον πάθος. ἐπὶ τῶν φυτῶν τὰ μὲν, αἰείφυλλα τὰ δὲ, φυλλοβολῶν καὶ τῶν ὀρνίθων οἱ φωλβύοντες ἀποδομήσοι τὰ πωρῶν. τοιοῦτον δὲ τὸ πάθος καὶ ἡ φασκερῶν ὅστις ὅτι τῶν ἀνθρώπων, ὁσπὶς συμβαίνει φασκερῶσθαι.

E καὶ μέγαν μὲν γὰρ ἀπορρῶν καὶ τὰ φύλλα τοῖς φυτοῖς πᾶσι, ἐπὶ τὰ πωρῶν, ἐπὶ αἱ τείχας τοῖς ἔχουσιν. ὅταν δὲ ἀθρόον γίνωσται τὸ πάθος, λαμβανῶν τὰ εἰρημῶν ἐπὶ πωρῶν μίας φασκερῶσθαι τε γὰρ λέγεται ἐπὶ φυλλορρῶν, [καὶ πωρῶν ὀσπυτέρων.] αἴτιον δὲ τὸ πάθος, ἐν δὲ αὐτῆς θερμότητος. τοιοῦτον δὲ μάλιστα τῶν ὕδρων τὸ λιγρῶν. ἀφ' ἧς τῶν φυτῶν τὰ λεπιδωτῶν μάλιστα αἰείφυλλα. ἀφ' ἧς πλεῖστον τῶν αὐτῶν ἐπὶ δὴ τοῖς ἀπὸ τῶν λεκτέων καὶ γὰρ δὴ στυαίπια τῶν τοιοῦτον πάθος αὐτῶν. γὰρ δὲ τοῖς μὲν φυτοῖς ἐπὶ τὰ

Hist. l. 4. c. 5.

χιμῶνι τὸ πάθος (αὐτὴ γὰρ ἡ μεταβολὴ κρυω-
 τέρα τῆς ἡλικίας) καὶ τοῖς φωνάτοις δὲ τῶν
 ζώων καὶ γὰρ ταῦτα ἡπτόν [τῶν ἀνθρώπων]
 ὑγρὰ καὶ θερμὰ πλεονάζουσιν ὅτι οἱ ἀνθρώποι
 ταῖς ἡλικίαις χιμῶνα καὶ θερος ἀγροῖσι.
 δὲ, πρὶν ἀφροδισιάζειν, ἔχει γὰρ φαλακρὸς
 σαρκοῦς· τότε ὅτε τοῖς τοιούτοις πλεονάζουσιν μά-
 λλον. φύσις γὰρ ἔστιν ὁ ἐκ κεφαλῆς τῆς σώματος
 ψυχροῦτος· ὁ δὲ ἀφροδισιασμὸς καὶ ἀψύχῃ
 καθαροῦς γὰρ καὶ φισικῆς θερμότητος ἀποκεί-
 σις ἔστιν. διότι οὖν οὗτος ὁ ἐκ κεφαλῆς ἀφαιρέσει
 πρὸς τὸν πᾶν γὰρ ἀδενῆ ἔχει φάλλως ἔχοντα, μι-
 κροῦς αἰτίας καὶ ῥοπῆς ἔστιν. ὡς τὸ αἶμα
 λυγρὸν, ὅτι αὐτὸς τε ὀλιγόθερος ὁ ἐκ κεφα-
 λῆς ἐπὶ δὲ διακρίσει τὸ περίεξ δέρμα τοιοῦτον
 εἶναι μάλλον, καὶ τοῦτου πλεονάζουσιν τριχῶν φύσιν,
 ὅσα πλεονάζουσιν ἀφαιρέσει, διότι οὖν δόξει, τοῖς
 σπέρματις πρὸς ταῦτα πλεονάζουσιν ἡλικίας συμ-
 βαίνει φαλακροῦσθαι. δὲ πλεονάζουσιν αἰ-
 τίας καὶ τῆς κεφαλῆς τὸ πρὸς τὸν μόνον γί-
 νοῦσθαι φαλακροῖ, καὶ τῶν ζώων οἱ ἀνθρώποι
 μόνοι. τὸ μὲν γὰρ πρὸς τὸν μόνον, ὅτι ἐστὶν ὁ ἐκ
 κεφαλῆς τῶν ζώων μόνον, ὅτι πολὺ πλεονάζου-
 σιν ἐκ κεφαλῆς, καὶ μέγιστα ὑγρὸν, ὁ ἀν-
 θρώπος. καὶ αἱ γυναῖκες οὐ φαλακροῦσθαι.
 πρὸς ἀπλοῖα γὰρ ἡ φύσις τῆς τῶν παιδῶν. ἀ-
 γρία γὰρ σπέρματις ἐκκρίσειως ἀμφοτέρωθεν.
 καὶ δινοῦχος οὐ γὰρ φαλακρὸς, δὲ τὸ εἰς
 τὸ θῆλυ μεταβάλλει καὶ τῆς ὑπεροχῆς πεί-
 χας ἢ οὐ φύουσιν, ἢ ἀποβάλλουσιν, αἱ τῶν
 χροῖν ἔχοντες οἱ δινοῦχοι, πλεονάζουσιν τῆς ἡλικίας. καὶ
 γὰρ αἱ γυναῖκες, τῆς μὲν οὐκ ἔχουσι. τῆς δὲ
 ἐπὶ τῆς ἡλικίας, φύουσιν. ἢ ὅτι πῆρωσι αὐτὴ, ἐκ
 τῆς ἀρρένου εἰς τὸ θῆλυ μεταβολὴ ἔστι. τῆς δὲ
 πᾶσι μὲν φωνάτοντα πάλιν διακρίνεισθαι, καὶ τὰ
 φυλλοβολήσθαι πάλιν φύει φύλλα, τοῖς ὅτε
 φαλακροῖς μὴ ἀφαιρέσθαι πάλιν, αἰτίον ὅτι
 τοῖς μὲν αἱ ὄροι, ἔσται εἰσι τῆς σώματος
 μάλλον ὡς ἐπὶ μεταβολῆσι αὐτῶν, με-
 ταβολῆς καὶ τὸ φύει, καὶ τὸ ἀποβάλλει, τῆς
 μὲν, πᾶσι πρὸς καὶ τῆς πείχας πᾶσι φύλλα,
 πᾶσι φύει. τοῖς δὲ ἀνθρώποις καὶ πλεονάζουσιν ἡλικίας
 γὰρ χιμῶν καὶ θερος, καὶ ἔαρ, καὶ μετόπω-
 ρον. ὡς ἐπὶ αἱ ἡλικίας οὐ μεταβολῆσι,
 σαρκοῦς τὰ πᾶσι πᾶσι δὲ ταῦτα μεταβολῆς, καί-
 πρὸς τῆς αἰτίας ὁμοίας ἔσθαι. καὶ πρὸς μὲν τὸ
 δὲ πᾶσι τῶν τριχῶν γὰρ εἶρηται.

A Mutatio enim hæc potior, quàm ætas
 earum est. Animalibus etiam, quæ
 latent, idem tempus iacturæ est. Sunt
 enim minùs, quàm homines, natura
 humida atque calida. Homines au-
 tem suis ætatibus hyemem æstatemque
 agunt. Quamobrem nemo antè quàm
 coire incipiat, caluescit, sed à Vene-
 reo coitu potius id euenit, scilicet iis
 qui sua natura sint eò propensiores.
 Cùm enim cerebrum frigidissimum
 omnium corporis partium sit, tum rei
 B Veneræ vsus refrigerat. Caloris nam-
 que sinceri naturalisque secretio est.
 Itaque cerebrum sentit meritò priùs.
 Quæ enim imbecilla vitiosaque sunt,
 causa parua exiguòque momento im-
 mutantur. Quapropter si quis cogitet,
 vt & ipsum cerebrum parum calidum
 est, magisque talem esse obductam cu-
 tem necesse est, atque etiam magis na-
 turam pilorum, videlicet quanto plus
 ipsa caloris origine distet, rectè id ita
 euenire existimabit, vt qui semen fe-
 rant, ea ipsa ætate caluescant, qua se-
 men emittant. Eadem causa est & vt
 C priore capitis parte caluescant, & vt ho-
 minibus solis omnium animalium id
 eueniat. Quòd enim parte priore cere-
 brum continetur, hinc ea parte calue-
 scimus. Quòd autem homo maximum
 humidissimumque cerebrum habet, hinc
 solus animalium ita afficitur. Mulie-
 res non caluent, quoniam natura earum
 similis puerorum naturæ est. Vtraque
 enim sterilis seminalis excrementi est.
 Spadones etiam non caluescunt, quo-
 niam in fœminam mutantur, & pilos,
 D qui postea gignuntur, aut non produ-
 cunt, aut amittunt, si fortè habent, præ-
 terquam pubem quam mulieres etiam
 habent, cùm cæteris illis careant. Obliv-
 io enim hæc, mutatio de mare in fœ-
 minam est. Causa verò, vt quæ la-
 tent, rursus pennas recipiant, quæque
 frondem amiserint, denuo frondescant,
 caluis autem nunquam redeat pilus,
 quòd anni tempora illis mutationem
 corporis magis afferunt. Itaque pro tem-
 porum mutatione vicissitudo gignendi
 E amittendique sequitur, vt animalia
 pennas pilosve, plantæ frondes aut di-
 mittant, aut recipiant. At verò homini-
 bus per ætatem euenit, vt, ætas, autum-
 nus, hyems. Itaque cùm ipsæ ætates non
 permurentur, fit, ne affectus, qui ob eas
 accidunt, permurentur. Quanquam si-
 milis causa est ac de cæteris pilorum affe-
 ctionibus diximus fere.

CAPVT IV.

A

ΚΕΦΑΛ. Δ΄.

Quam ob causam homines canescant.

Τῶν πολιῶν αἴτια.

Colorum autem causa cæteris quidem animalibus cutis natura est, ut unicolora sint, & varia. Sed hominibus nihil causæ cutis affert, nisi ad canitiem, videlicet eam, quæ morbo, non quæ senio accidat. Nam eo vitio corporis, quod vitiligo vocatur, pili efficiuntur albi. Sed si albi sunt pili, cutem albeo non sequitur. Cuius rei causa est, quod pili è cute exeunt. Itaque si cutis ægrotat, extenuatæque est, pilus quoque ægrefcit. Ægrotudo autem pili, canities est: ætatis verò illa canities inopia & exilitate caloris contrahitur. Omnis enim ætas labitur in frigiditatem, cum iam corpus inclinatur, & consenescit. Senectus enim frigida est, & sicca. De alimento autem, quod quamcumque partem corporis subeat, ita intelligendum est, ut calore proprio concoquatur, qui cum agere nequeat, deprauetur altio, & aut repletio sequatur, aut ægrotudo. Sed de eiusmodi causa postea differemus, cum de incremento & alimento agemus. Quibus igitur hominibus natura pilorum parum calida est, plusque humoris subit, calor propius nequit concoquere: atque ita humor putrescit, calore aëris ambientis. Fit enim putredo quæque à calore, sed non suo, natiouque, ut alio loco exposui. Putredo autem & aquæ, & terræ, & quorumuis eiusmodi corporum fieri potest. Quamobrem terreni etiam vaporis putredinem nouimus, quæ sitis vocatur: etenim sitis, caries vaporis terreni est. Itaque in pilis quoque alimentum tale, cum non concoquitur, putrescit, atque ita efficitur ea quæ canities appellatur: quæ alba propterea est, quod & sitis vnus cariosorum ferè albus est: cuius rei causa est, quod multum aëris continet. Omnis enim vapor terrenus vim habet aëris crassioris. Sitis enim quasi respōdens pruinæ existimatur. Nam si vapor se efferens concrefcit, pruina fit: si putrescit, sitis. Quapropter vtraque per summa hæret. Vapor enim per summa est: & rectè à poëtis in comædiis transfertur conuitio in canitiem, cum senectutis situm, pruinam nominant: alterum enim genere idem est. Vapor namque vtrumque est. Alterum, id est sitis, specie idem est. Putredo enim vtrumque est. Hoc ita esse indicium est, quod plerisque per ægrotudinem pili canuerint, mox valetudini restituti nigruerint.

Τῶν δὲ χρωμῶν αἴτιον ποῖς μὲν διόοις ζώοις, ἔ τὴ μονόχρωμα εἶναι, καὶ τὴ ποικίλα, ἢ τὴ δέρματος φύσιν ποῖς δὲ αἰθεροποῖς, ὡστέν, πλὴν τῶν πολιῶν, οὐ τῶν ἀφρογῆρας, ἀλλὰ τῶν ἀφρο νόσον. ἐν γὰρ τῆ καλουμένη λυκῆ λυκῆ γίνονται αἰτεῖχες. ἐὰν δὲ αἰτεῖχες ὡσι λυκῆ, ὡς ἀκολουθεῖ τῷ δέρματι ἢ λυκῆτης. αἴτιον δὲ, ὅτι αἰτεῖχες ἐκ τῆ δέρματος φύσιν. * ἐκ νεοσηκότητος οὖν καὶ * λυκοῦ τῆ δέρματος, καὶ ἡ ἀφρο σιωνοσῆ νόσος δὲ τειχῆς, πολιοτῆς ἔστιν. ἢ ὅτι ἡλικία τῶν τειχῶν πολιοτῆς, γὰρ δὲ αἰθεροσῆ καὶ ἐνδῆσῆ τῆ θερμότητος. ἔ γὰρ ἡλικία πᾶσα ῥέπει ἀποκλίνοντος τῆ σώματος, ἔ ἐν τῷ γῆρας, ὅτι ψύξιν. ὅ γὰρ γῆρας ψυχρὸν καὶ ἐπερὸν ἔστι. δὲ ὅτι νοῆσῆ τῆ εἰς ἕκαστον μέριον ἀφικνουμένη Ἐσφῆ, ὅτι πέτη μὲν ἡ οἰκεία θερμότης ἀδυνατούσης δὲ, φθίρεται, καὶ πληρωσις γὰρ, ἢ νόσος. ἀκελεύεσθαι δὲ πρὸς τῆς τριαύτης αἰτίας ὑπερὸν λεκτέον ἐν ποῖς πρὸς αὐξήσεως καὶ Ἐσφῆς. ὅσοις οὖν τῶν αἰθεροπῶν ὀλιγὸς θερμὸς ἔστιν ἢ τῶν τειχῶν φύσιν, καὶ πλείων ἢ εἰσιούσα ὑγρότης ἔστι τῆς οἰκείας θερμότητος ἀδυνατούσης πέτην, σῆπεται ὑπὸ τῆς ἐν τῷ πρὸς ἐξῆς τῆς θερμότητος. γὰρ δὲ ἡ σῆψις ὑπὸ θερμότητος μὲν πᾶσα, ἔ τῆς συμφύτου δὲ, ὡς πρὸ εἶρηται ἐν ἐτέροις. ἔστι δὲ ἢ σῆψις καὶ ὑδατος καὶ γῆς, καὶ τῶν σωματικῶν πρῶτων τῶν ποιούτων. δὲ καὶ τῆς γαστέρις ἀτμίδος, ὅτι ὀλιγὸς μῆκος βιρώς. ἔ γὰρ ὁ βιρώς ἔστι, γαστέρις ἀτμίδος ἀπερῆτης. ὡς τε καὶ ἢ ἐν ταῖς ἀφρο τριαύτη ἔσῆ Ἐσφῆ, ἔ πεπορμένη σῆπεται, ἔ γὰρ ἢ καλουμένη πολιῶ. λυκῆ ὅ, ὅτι καὶ ὁ βιρώς μόνον τῆ ἀπερῆ (ὡς εἰπεῖν) λυκῆν. αἴτιον ὅτι τούτου, ὅτι πολὺν ἔχει ἀέρος. πᾶσα γὰρ γαστέρις ἀτμὶς, ἀέρος ἔχει δυνάμιν παχέος. ὡς πρὸ γὰρ ἀντετραμμένον τῆ πάχην ὁ βιρώς ἔστιν. ἀλλὰ μὲν γὰρ πάχην αἰσιούσα ἀτμὶς, πάχην γὰρ ἀπῆ, βιρώς ἔστι. δὲ καὶ ὅτι πολλῆς ἔστιν ἀμφο. ἢ γὰρ ἀτμὶς ὅτι πολλῆς. ἔ δὲ δὲ οἱ ποιηταὶ ἐν ταῖς κωμῶδαις μεταφέροισι σκώποιοιτες, καὶ πολιῶν καλοῦντες, γῆρας βιρώτα πάχην. ὅ μὲν γὰρ, ὡ γῆρας ὅ, τῷ εἰδῆ τούτου ἔστιν. ἢ μὲν γὰρ πάχην, ὡ γῆρας (ἀτμὶς γὰρ ἀμφο) ὅ ὅ βιρώς, ὡ εἰδῆ σῆψις γὰρ ἀμφο. σημείον δὲ ὅτι τριούτον ἔστι. ἔ γὰρ ἐκ νόσων πολλοῖς πολιῶ ἀνεφυσῆ ὑπερὸν δὲ ὄγιασῆσι, μὲν γῆρας αἰτῆ τού-

γρ. ὀκνεοσ. Gaza, λε. πῶδ

των ἀπίον δι' ὅτι ἐστὶ τῆ δ' ἄρρωστία, ὡς καὶ καὶ ὁ
 ὅλον σῶμα ἐστὶ ἐν δειά φροικῆς θερμότητος ὅστιν,
 οὕτω καὶ τῶν ἄλλων μερῶν καὶ τὰ πρῶτα μικρὰ
 μετέχου τῆς δ' ἄρρωστίας αὐτῆς. περὶ τῶμα ὅ πο-
 λὺ ἐγγύθ[ι] [α] τῶν σώμασι καὶ τοῖς μερῶσι. δι-
 κῶν ἢ ἐν ταῖς ἀρξὶ ἀπεψία ποιεῖ τὰς πολιὰς ὑ-
 γιᾶσαστες δὲ ἐξ ἰσχυροῦτες, πάλιν μεταβάλλου-
 σι, ἐξ ἰσχυροῦ ὡς καὶ ἐκ γερῶντων νέοι. διὸ καὶ τὰ
 πᾶσι συμμεταβάλλουσι. ὁρθῶς δὲ ἔχει καὶ λέγειν
 πλὴν μὲν νόσον, γῆρας ὁπίκτητον. ὁ γῆρας, νό-
 σον φροικῆ. ποιοῦσι τοῖσι νόσοι ζῆτες τοιαῦτα,
 ἀπὸ τῆ δ' ὁ γῆρας τοῖς δὲ κερταφοῖς πολιοῦται
 περὶ τὸν. τὰ μὲν γὰρ ὅτι πᾶσι, κενὰ ὑγρῶν τῶν ὅστι,
 διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐξέφαλον. ὁ γῆ βρέγμα, πολ-
 λὴν ἔχει ὑγρῶν. ὁ γῆ πολὺ ἐκ β' σπῆλον. αἱ
 δι' ἐν τοῖς κερταφοῖς τείχας ἔστι ὅπως ὀλίγον ἔ-
 χουσι ὑγρῶν, ὡς τε πέπην ἔτε πολὺ, ὡς τε μὴ
 σήπεται. μέγας γὰρ ὁ ὁ τόπος ἀμφοτέρων, εἰ-
 κότως ἀμφοτέρων ἐκ τῶν παθημάτων ὅστι. περὶ
 μὲν οὖν τῆς τῶν ἀνθρώπων πολιοῦτης εἰρήσεται ὁ
 ἀπίον.

A Causa est, quod per ægritudinem, ve
 totum corpus inopia caloris naturalis
 laborat, sic partes etiam minimæ ca-
 dem participant labe. Multum au-
 tem excrementi consistit in partibus
 corporis: quamobrem in pilis etiam
 cruditas est quod canitiem faciat: post
 verò cum conualuerint, & vires rece-
 perint, denuò mutantur, & quasi iu-
 uenes ex senibus redduntur: affectiones-
 que proinde mutantur. Rectè etiam
 dixeris, morbum, esse aduentitiam se-
 nectutem: senectutem autem, esse mor-
 bum naturalem. Itaque morbi nonnulli
 idem faciunt quod senectus. Tempora
 autem primò canescunt, quod occipue
 vacat humore, cum non contineat cere-
 brum: sicutur verò habet multum hu-
 moris. Quod autem multum est, diffici-
 lè id putrescit. At in temporum pilis, nec
 tam parum humoris est, ut concoqui pos-
 sit, nec tam multum, ut putrescere ne-
 queat. Cum enim is locus medius inter
 vitosque sit, extra vitumque affectum
 esse potest. Causa canitiei humanæ dicta
 iam est.

ΚΕΦΑΛ. Ε΄.

CAPVT V.

Διὰ τὴ τὰ δῆλα ζῶα ὅ πολιοῖ.

Quam ob causam nonnulla animalia pilis,
 aut iis qua pilorum vice fungantur,
 immutantur.

Τοῖς δὲ δῆλοις ζῶοις τῶ μὴ γίνεσθαι διὰ
 πλὴν ἡλικίας αὐτῶν ἢ μεταβολῆς ὁπί-
 δηλως, ὁ αὐτὸ ἀπίον ὅσων εἰρήσεται καὶ ὅτι τῆς φα-
 λακροῦτης. ὀλίγον γὰρ ἔχει καὶ ἐπὶ τὸν ὑγρῶν τὸν
 ἐξέφαλον. ὡς τε μὴ ἐξ αδιωατεῖν ὁ θερμὸν
 περὶ πλὴν πέψιν. τοῖς δὲ ἵπποις [αὐτῶν] ὁπίση-
 μῆνδ μαλιστα ὡν ἴσμεν ζῶων, ὅτι λεπτότατον ὁ
 ὄστω (ὡς καὶ μέγας) ἔχει καὶ τὸν ἐξέφα-
 λον, τῶν ἄλλων. τεκμήριον δὲ, ὅτι καί εἰς λί-
 πληγὴ ἢ εἰς τὸν τόπον τῶν γῆ τῶν τοῖς. διὸ καὶ
 Ομηροῦ ὅπως ἐποίησεν.

Cæteris autem animalibus, ne per
 ætam ætatem hoc idem manifestò
 eueniat, causa est eadem quam de cal-
 vitio diximus. Parum enim cerebri,
 idque minùs humidum habent, ut calor
 ad concoquendum sufficiat. Equis ma-
 ximè omnium, quæ nouerimus, anima-
 lium, canities innotescit: quod os, in
 quo cerebrum, tenuius quàm cætera, pro
 magnitudine habeant. Argumentum est,
 quod ictus in eo loco periculosus est. Vu-
 de illud Homeri:

ἵνα τὲ τείχας ἵππων

Et quæ setæ herent capiti, lethaliq̄e vul-
 nus

Κρατὶ ἐμπεφύασι μαλιστα ὅ καί εἰς ὅστι.
 ῥαδίως ὄτω ὁπίρρῶστος τῆς ὑγρῶστας διὰ λε-
 πτότητα τῶ ὄστω, τῆς ὅ θερμότητος ὁπίλη πύ-
 σος διὰ πλὴν ἡλικίας, ὅτι πολιοῦται αἱ τείχας
 αὐταῖ ἐ καὶ πυρρῶν τῶ πῶν πολιοῦται τείχας τῶ
 μὴ γινῶν. ἐστὶ γὰρ καὶ ἡ πυρρῶτης ὡς καὶ δ' ἄρρωστία
 περὶ τῶν τὰ ὅ ἀσθενῆ γηρασῶν πρῶτα τῶ πῶν με-
 λαίντερας ὅ γινῶν γηρασῶν ὅσων λέγει τῶ γῆ
 ῥαδίως αἱ πῶν δ' αὐ εἰς ὅ παθῶν, ὁ φύσῶν λυκοτέ-
 ραν αὐτῶν (εἰ) ἢ τῶ πῶν φῶν, πλείον τε γηρασ-
 σῶν τῶ (εἰ) ὁ ὑγρῶν ὅ τῶ πῶν πῶν, ἢ ὡς τε βῶν-

E Præcipuè fit equis.

Cum igitur præ tenuitate ossis affluat
 humor, & per ætatem calor deficiat, pili
 isti canescunt. Rufi etiam celerius quàm
 nigri, canescunt. Nam rufitas, quasi
 imbecillitas pili est. Imbecilla autem
 quæque celerius senescunt. Grues se-
 nescentes effici nigriores. aiunt. Cu-
 ius affectus causa esse potest, quod pen-
 narum natura earum albicet, plùsque hu-
 moris senescētibus iis constituitur in pen-
 nis, quàm ut faciliùs putredini patcat.

Canitiem autem effici putredine quadam, nec esse, ut quidam putant, ariditatem, indicium est, quod pili, qui vel pilco, vel alio tegmine operiuntur, celerius canescunt. Flatus enim putredinem prohibent: operimentum autem flatum arcet. Iuuat etiam olei aquae mixti perunctio. Aqua enim refrigerat: oleum verò ne celeriter exsiccat, prohibet: aqua enim facile resiccatur. Canitiem autem non esse ariditatem, nec pilum, ut herbam, exsiccatum albescere, indicium est, quod pili nonnulli cani illico oriuntur: at nullum oritur aridum. Multi etiam suo extremo albescunt: in vltimis enim ac tenuissimis calor minimus habetur. Caeteris animalibus, quibus pili albi gignuntur, natura, non affectu, id euenit. Causa autem colorum in caeteris cutis est. Alborum enim alba est cutis, nigrorum nigra: variorum permixtorumque partim alba partim nigra esse conspicitur. At in homine cutis nulla causa est. Qui enim sunt albi admodum, nigros habent capillos. Causa est, quod homo omnium maximè tenuem cutem habet. Pro magnitudine itaque nihil ad pilorum mutationem cutis valet, imò prae sua imbecillitate ipsa mutatur, & vel à sole, vel à flatu redditur nigrior, nec pili vllò pacto cum ea mutantur. At verò in caeteris, cutis vim loci prae sua crassitudine obtinet. Itaque fit ut pili pro cute immutentur, cutis autem ipsa nihil à flatu aut à sole afficiatur.

CAPVT VI.

De coloribus animalium.

ANimalium verò alia unicolora sunt, (appello unicolora, quorum genus totum vnum habet colorem, quomodo leones fului sunt omnes, idemque in auibus, & piscibus, & reliquis animalibus omnibus intelligi volo,) alia versicolora sunt. Sed toticolora ea dico, quorum corpus totum quidem eundem habet colorem: sed non omnium eundem, ut bos totus albus est, aut totus est niger. Alia varia sunt, idque dupliciter: aut enim genere, ut panthera, ut pavo, & piscium nonnulli, ut quae thrassae vocantur: aut non genere toto, sed parte. ut boues, ut caprae interdum variae generantur. In auium etiam genere columbae, & alia pleraque. Transeunt verò toticolora multo magis quàm unicolora, tum in colorem sui generis simplicem,

A πολίχρα εἶ). ὅτι ὁ γίνεσθαι ἢ πολιά σήψις ἔστι, καὶ ὅτι οὐκ ἔστι (ὡς παρ' οἰονταί τινες) αὐασις, σημαῖον ἔστω ἡ ῥηθέντος, τὸ τὰς σκεπαζόμενας τείχας πύλαις ἢ καλύμμασι, πολιοῦσθαι θάψον· (τὰ γὰρ πνύματα, καλύψαι τὴν σήψιν ἢ ὁ σκέπη, ἀπνοια ποίει) καὶ τὸ βοηθῆν τὴν ἀψίψιν τῷ ὕδατος ἔστω ἡ ἐλαίᾳ μίγνυμένων. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ, ψύχαι τὸ ἔλαϊον μίγνυμένων, καλύψαι ἐκφαίνεσθαι τῆς χύμας. τὸ γὰρ ὕδωρ ἐξέρχεται. ὅτι δ' οὐκ ἔστι αὐασις, ἔδ' ὡς παρ' ἢ ἀπαυαμομένη **B** πῶς λαμβάνεται, ἔτω καὶ ἡ θρῖξ, σημαῖον ὅτι φύονται δι' ἡδὴ ἐν αἰμα πολιαί· αὐτὸν δ' ὡς δὲν φύεται. λαμβάνονται ὅτι ἐπὶ ἀκροῦ πολιαί. ἐν γὰρ τοῖς ἐσχάτοις καὶ λεπτοῖς τοῖς ἐλαχίστη θερμότης ἐγγύς. τοῖς δ' ἀγίοις ζωῖσι ὅσαι γίνονται λαμβάνει τείχας, φύσας, ἀλλ' ἢ παρ' συμβαίνει γίνεσθαι τῆτο. αἴτιον ὅτι τῆ χρομῆς τὸ δέρμα τοῖς ἀγίοις. (τῆ μὲν γὰρ λαμβάνει, λαμβάνει τὸ δέρμα τῆ μύχαιων, μύχαι τῆ δὲ ποικίλων καὶ γνύσθαι ὅτι συμμείξεσας, τῆ μὲν, λαμβάνει, τῆ δὲ, μύχαι φαίνεται ὅτι.) ὅτι ὅτι **C** ἀψίψων ὡς δὲν αἴτιον τὸ δέρμα. καὶ γὰρ οἱ λευκοὶ σφόδρα, μύχαινας ἔχουσι. αἴτιον δὲ, ὅτι λεπτότατον πᾶσι τῶν δέρμα ἔχει ὁ ἀψίψων, ὡς καὶ μέγιστος δὲ παρ' ὡς δὲν ἰσχυρὰ παρ' πᾶσι τῶν τείχων μετὰ βολίω. ἀλλ' ἢ παρ' τὸ ἀψίψων, τὸ δέρμα, καὶ μετὰ βολίω αὐτὸ τὸ χρομα, ἔστω ἡ ἀψίψων καὶ πνύματ' μύχαι τῶν αἰψί τείχας ὡς δὲν συμμείξεσθαι ἀγίοις. ἐν ὅτι τοῖς ἀγίοις, τὸ δέρμα χρομα ἔχει διωαμιν, ὅτι τὸ πάχος. δὲ αἰ μὲν τείχας, καὶ τὰ δέρματα συμμείξεσθαι ἀλλοιοῖ. τὰ δὲ **D** δέρματα, ὡς δὲν, καὶ τὰ πνύματα καὶ τὸ ἥλιον.

ΚΕΦΑΛ. 5.

Περὶ τῆς χρομῆς τῶν ζώων.

TΩΝ ὅτι ζώων τὰ μὲν εἰσι μονόχρα· (λέγω δὲ μονόχρα, ὧν τὸ γένος ὅλον ἐν χρομα ἔχει· οἷον οἱ λέοντες πυρροὶ πύρρες καὶ τῆτο καὶ ἐπὶ ὀρνίθων καὶ ἰχθύων ὅστι, καὶ τῆ ἀλλων ζώων.) τὰ δὲ, πολυχρομα μὲν, ὀλόχρομα **E** δὲ· (λέγω δὲ, ὧν τὸ σῶμα ὅλον πᾶσι αὐτῶν ἔχει χρομα. οἷον ὅτι βοῦς, ὅλος λευκός, ἔστω ὅλος μέλας.) τὰ δὲ, ποικίλα. τῆτο δὲ διχῶς· τὰ μὲν, παρ' ἡμῶν, ὡς παρ' πύδαλις ἔστω, καὶ τῆ ἰχθύων εἶνοι, οἷον αἰ καλούμεται θράψαι. τῆ δὲ, τὸ γένος μὲν ἀπὸ τοῦ ποικίλων· γίνονται δὲ ποικίλοι, οἷον βόες, αἶγες καὶ ἐν τοῖς ὀρνίθων, οἷον αἰ περὶ τῶν αἰ ἀλλὰ ὅτι γένος τὸ αὐτὸ πάσας τῶν ὀρνίθων. μετὰ βολίω δὲ τὰ ὀλόχρομα πολλὰ μάλλον τῆ μόνόχρων, καὶ εἰς πᾶσι ἀλλήλων χρομα πᾶσι ἀπῶ.

οἷον ἐκ λευκῶν μελανα, & ἐκ μελαίων λευκα, & μεμνημένα δὲ ἀμφοτέρων. Διὰ τὸ ὅλα τὰ ζῷα ἰσπαρχὴν εἰ τῆ φύσιν τὸ μὴ μίαν ἔχει χροῖαν. Διὸ κίνητον γὰρ ἰσπαρχὴν ἐπὶ ἀμφοτέρωσιν ὅτι τὸ χροῖον ὡς τε καὶ εἰς ἀπὸ ἡλικίας μετὰ βλάστησιν, καὶ ποιητικῶν μαλλίων. Ταῖς ἰσμονόχρωσιν τοῦσιν οὐ γὰρ μετὰ βλάστησιν, ἀλλὰ μὴ διὰ πάθος, καὶ τὸ τοσούτον. ἢ δὴ γὰρ ὁπίσθαι καὶ ἀπὸ διὰ λευκῆν, & κόραξ, καὶ σφραγὶς, καὶ δρόκτος. συμβαίνει δὲ ταῦτα, ὅταν διὰ σφραγῆν εἰ τῆ ἡλικίας. Διὸ φθαρτον γὰρ καὶ δικίνητον τὸ μικρόν. τὸ γὰρ γινώσκον, τοῦσιν. εἰ μικρὰ γὰρ ἐστὶν ἀπὸ τῶν γινώσκοντων. μάλιστα δὲ μετὰ βλάστησιν εἰ τὰ φύσιν ὁλόχρωσιν μετὰ ὄντα, τὰ ζῷα δὲ πολύχρωσιν, διὰ τὰ ὕδατα. τὰ μὲν γὰρ θερμὰ, λευκίω ποῖς πλεῖστα. τὰ δὲ ψυχρὰ, μελανία, ὡς ἀπὸ καὶ ὅτι τὸ φύσιν. ἀπὸ τῆς, ὅτι τὰ μὲν θερμὰ, πλεονέχειν πρὸς ἡλικίας ἢ ὕδατος. ὅτι ἀπὸ διὰ φαίνοντο, λευκίω ποῖς, κατὰ τὸν αἰφρον. διὰ φέρει μὲν αἰω, ὡς ἀπὸ καὶ τὰ δέρματα τὰ διὰ πάθος λευκὰ, τὰ διὰ τὴν φύσιν, ὅτι καὶ εἰ τῶν δριξίν, ἢ τε διὰ νόσον ἢ καὶ ἡλικίας, καὶ ἢ διὰ φύσιν λευκίω ποῖς πλεονέχειν, τὰ δὲ αἰφρον ἐπερὶ εἶ). ταῖς μὲν γὰρ ἐπισημῶν ποῖς θερμότης λευκίω ποῖς, ἢ ἀνοτεία. τὸ γὰρ λευκίω, ἀπὸ μὲν δὲ ἀπὸ πρὸς ἡλικίας εἰς ἡλικίας εἰς πᾶσι. διὰ καὶ ὅσα μὴ μονόχρωσιν εἶναι, τὰ ὑπὸ πλεῖστα γὰρ ποῖς λευκίω ποῖς εἶναι. καὶ γὰρ θερμότερα καὶ ἡδυκρεώτερα ποῖς τὰ λευκὰ (ὡς εἰπεῖν) εἰσὶ, διὰ τὴν αἰφρον αἰφρον. ἐπὶ μὲν γὰρ πᾶσι, γλυκεῖα ποῖς. τὸ γὰρ πᾶσι, τὸ θερμόν. ἐπὶ αὐτῆ αἰφρον καὶ τὸ μονόχρωσιν μὲν, μελαίων δὲ ἢ λευκῶν. θερμότης γὰρ καὶ ψυχρότης, αἰφρον τὸ φύσιν δὲ δέρματος καὶ τὸ πλεονέχειν. ἔχει γὰρ ἕκαστον τὸ μείων θερμότητα οἰκείαν. αἰ γὰρ ὡς αἰφρον εἰ τὸ διὰ φέρει τὸ ἀπὸ τῶν ποικίλων. καὶ τῶν ἀπὸ τῶν μὲν, διὰ φέρει τῶν ὅτι λευκῶν καὶ μελανῶν. αἰφρον ὅτι, τὸ εἰρημῶν ποῖς ποῖς, ὅτι τὰ δέρματα ποικίλα τὸ ποικίλων. εἰ τῶν λευκῶν ποῖς καὶ μελανῶν ποῖς, τὸ μὲν, λευκὰ, τὸ δὲ, μελανία. τὸ γὰρ γλώσσας δὲ ὑπολαβόν, ὡς ἀπὸ ἐν μείων τὸ εἰσὸς ποῖς εἶ), μὴ ὅτι εἰ τὰ σώματι σκεπάζεταιται, ἀλλὰ οἷς χεῖρα, ἢ πόδα. ὡς τε ἐπεὶ τὸ ποικίλων τὸ δέρμα εἰ μονόχρωσιν, εἰ ὅτι τῆ γλώσσας δὲ δέρματος τῶν αἰφρον. μετὰ βλάστησιν ὅτι τὰ χροῖατα τὸ ὀρνίθων ζῶα, καὶ τὸ τετραπόδων τὸ ἀρτίων εἶνα, καὶ τὰ ὄρα. αἰφρον δὲ, ὅτι ὡς ἀπὸ οἰσὸς ποῖς καὶ πλεῖστα ἡλικίας μετὰ βλάστησιν, τῶν εἰσὸς συμβαίνει καὶ τὰ ὄρα. μελίων γὰρ ἢ διὰ φέρει αὐτῆ τὸ καὶ τὸ ἡλικίας τῶν. εἰσὸς καὶ τὰ παμφορῶτερα ποικίλωτερα, ὡς ὅτι τὸ πλεονέχειν εἰπεῖν. διὰ τῶν οἷς αἰφρον ποῖς, μονόχρωσιν μαλλίων

A vt ex albis nigra, & ex nigris alba reddantur, tum verò in mixtum ex iis, quoniam in totius generis natura inest, ne vnum habeat colorem. Hinc enim facile utroque versus mouetur, vt vicissim mutetur, & varium efficiatur. Vnicolora contra: nunquam enim mutantur, nisi per affectum, idque raro. Iam enim per dux visa est alba, & coruus, & passer, & vrsa. Accidunt hæc eum in generatione peruertuntur: facile enim moueri deprauarique potest, quod paruum est.

B le autem, quod gignitur, est. Principium enim iis quæ gignuntur, in paruo consistit. Aquis etiam immutantur ea potius quæ sua natura toticolora, genere autem versicolora sunt. Calidæ enim aquæ pilum faciunt album, frigidæ nigrum: quomodo plantis etiam euenit. Causa est, quod calida plus aëris habent, quàm aquæ. Aër autem perlucens, albedinem facit, quemadmodum spumam quoque effici certum est. Vt igitur cutes per affectum albæ differunt ab iis quæ tales natura sunt: sic pili inter se differunt, qui morbo, aut ætate, quique natura albuerint, scilicet eo quod causa est diuersa. Alteri enim calore naturali, alteri alieno albi efficiuntur. Albedinem verò omnibus aër vaporosus præbet inclusus. Quamobrem quæ unicolora non sunt, ventre omnia plenius alben. Calidiora etiam suauioraque sunt omnia alba, ferè eadem de causa: concoctione enim dulce efficitur: concoctio autem calore. Eadem causa unicoloribus quoque, sed aut nigris aut albis reddenda est. Caliditas enim atque frigiditas causam habent naturæ cutis, & pilorum: membrum enim vnumquodque suum habet calorem. Quinetiam linguæ simplicium ac variorum inter se differunt, atque etiam ipsorum simplicium, sed versicolorum, vt alborum & nigrorum. Causa verò est, quod antè dixi, quod variorum cutes variæ sunt, alborum albæ, nigrorum nigra: linguam autem perinde ac partem aliquam esse exteriorem putandum, qualis manus, aut pes est, quanquam ore operiatur. Itaque cum variorum cutis non sit unicolor, cutis quoque linguam ambientis ea ipsa causa est. Mutant colores auium nonnullæ, atque etiam quadrupedum syluestrium aliquæ per tempora anni. Cuius rei causa est, quod vt homines per ætatem mutantur, sic illa per tempora. Plus enim diferimen hoc in iis potest, quàm mutatio ætatis. Varia etiam magis sunt, quæ vario magis cibo vescuntur. Quod parte plurima dixerim, idque recta ratione, vt apes unicolores sunt magis quàm

τῆν δὲ πῆς ἄλλα δὴ εἰσέθε, (λέγω δὲ μεγαλο-
 φωνίας καὶ μικροφωνίας,) ἢ πλήρη καὶ ὀλιγότητι
 τῆς κινουμένης; εἰ οὖν καὶ τὸ λεγόμενον ἔστι δὴ εἰ-
 ρισμὸν ὁ ὄξύ καὶ βαρὺ, συμβήσεται τὰ αὐτὰ εἶναι
 βαρὺφωνα καὶ μεγαλόφωνα, καὶ ὄξύφωνα καὶ
 μικροφωνα. αἴτιον δὲ, ὅτι ὁ μέγας καὶ ὁ μικρὸν,
 καὶ ὁ πολὺ καὶ ὁ ὀλίγον, τὰ μὲν, ἀπλῶς λέγε-
 ται, τὰ δὲ, πρὸς δὴ ἡγήσα. μεγαλόφωνον μὲν
 οὖν ἔστιν ἐπὶ τὰ πολὺ ἀπλῶς εἶναι ὁ κινουμένου
 μικροφωνον δὲ, ὀλίγον. βαρὺφωνον δὲ καὶ ὄξύ-
 φωνον, ἐπὶ τὰ πρὸς δὴ ἡγήσα τῶν πῆς ἔχον τὴν
 ἀφροσύνην. εἰ μὲν γὰρ ὑπερέχη ὁ κινουμένου
 τῆς τῆς κινουμένης ἰσχύος, αἰσάκη βραδέως φέρε-
 σθαι ὁ φερόμενον· αἰ δὲ ὑπερέχηται, ταχέως.
 ὁ δὲ ἰσχυρὸν, ἀφ᾽ οὗ τὴν ἰσχύον, ὅτι μὲν πολὺ κί-
 νουῦ, βραδέως ποιεῖται τὴν κίνησιν· ὅτι δὲ, ἀφ᾽
 ὁ ταχέως, ταχέως. καὶ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τῆς
 κινουμένων τὰ ἀσθενῆ, τὰ μὲν πλείω κινουῦται
 τῆς δυναμείας, βραδέως ποιεῖται τὴν κίνησιν·
 τὰ δὲ διὰ ἀσθενείας ὀλίγον κινουῦται, ταχέως. αἰ
 μὲν οὖν αἰτίαι τῆς ἀσθενείας αὐτῶν, τῆ μὴτε
 πρῶτα τὰ νέα ὄξύφωνα εἶναι, μὴτε βαρὺφωνα,
 μὴτε τὰ παρσούτερον, μὴτε τὰ ἄρρενα καὶ θήλεα.
 πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τῆς τοῦ κέμωντος ὄξύ φθγι-
 γνάξ, καὶ τοῦ ὅτι ὁ σῶμα ἔχοντος· ἐπὶ δὲ καὶ γέ-
 ροντος γινουμένων, μᾶλλον ὄξύφωνότερον γί-
 γνάξ, τῆς ἡλικίας ἐσθυναίας ἕσης τῆς τῆς νέων.
 τὰ μὲν οὖν πλείω, νεώτερον ὄντα καὶ θήλεα, διὰ
 ἀδυναμίας, ὀλίγον κινουῦται ἀέρος, ὄξύφωνα
 ἔστι. ταχὺ γὰρ ὁ ὀλίγος φέρεται· ὁ δὲ ταχὺ, ὄξύ ἐπὶ
 φωνῆ. οἱ δὲ μέγροι καὶ αἱ βόες αἱ θήλειαι, οἱ μὲν,
 ἀφ᾽ οὗ τῆς ἡλικίας, αἰ δὲ, ἀφ᾽ οὗ τὴν φύσιν τῆς θηλυ-
 τητος, ὅτι ἰσχυρὸν ἔχουσι ὁ μόριον αὐ κινουῦσι.*
 πολὺ δὲ κινουῦται, βαρὺφωνα ἔστι· βαρὺ γὰρ,
 ὁ βραδέως κινουμένου· ὁ δὲ πολὺς αἶψα φέρεται
 βραδέως. πολὺ δὲ κινουῦται αὐτῶν, τὰ δὲ ἄλλα
 ὀλίγον, ἀφ᾽ οὗ τὸ αἰγῶν δὲ ἔπρῶτον φέρεται ὁ
 πρῶτον, τὰ τοῖς μὲν δὴ εἰσέθε ἔχον μέγας, καὶ
 πολὺ ἀσάκη ζεῶν ἀέρος κινῆν, τοῖς δὲ ἄλλοις
 διὰ τὴν ἀσθενείαν εἶναι. πρὸς δὲ τῆς ἡλικίας, ἰσχυρὸν τῆ-
 πο ὁ μόριον ὁ κινουῦται ἐπὶ ἑκάστοις· ὥστε μετὰ ἀλ-
 λουσι εἰς τὸ μᾶλλον καὶ τὰ μὲν ὄξύφωνα, βαρὺ-
 φωνότερον γὰρ αὐτὰ αὐτῶν· τὰ δὲ βαρὺφωνα, ὄ-
 ξυφωνότερον. δὲ οἱ αὐτοὶ ὄξύφωνότεροι τῆς μέ-
 γρων, καὶ τῆς θηλειῶν βοῶν. ἔστι μὲν οὖν ἡ ἰσχύς πᾶσιν
 ἐπὶ τῆς νεότητος. δὲ καὶ ἀκμαζόντα ἰσχυρὸν μᾶλ-
 λον ἄμαρθρα γὰρ τὰ νέα μᾶλλον καὶ ἀσθενῆ.
 ἐπὶ δὲ τοῖς μὲν νέοις οὐ πῶ ὅπτεταται, τοῖς δὲ γη-
 ρασκεῖσιν ἢ δὴ αἰσῆσαι ἢ σιωπῶν. δὲ ἀμφω
 ἀσθενῆ καὶ ἀδυνατὰ πρὸς τὴν κίνησιν. μάλιστα δὲ οἱ αὐτοὶ ἰσχυρῶς, καὶ ἡ καρδία.

Qu. πρῶτο,
 γτ μοχ.

A git, quonam alio definienda sit magni-
 tudo vocis, & paruitas, nisi multitudine
 eius quod mouetur, & paucitate? Quòd
 si definitione illa statuendum sit acutum,
 & graue, accidet vt eadem sint grauis ma-
 gnaque vocis, & acutę paruaque vocalia.
 Sed enim causa est, quòd magnū, & par-
 uum, & multum, ac paucum, non eodem
 accipiuntur modo: sed altera simpliciter,
 altera respectu quodā. Magniuoca enim
 sunt, eo quòd multū simpliciter est, quòd
 mouetur: paruiuoca, eo quòd parum, gra-
 uiuoca autem & acutiuoca eo quòd respec-
 tu inter se habito differentiam hanc reci-
 piunt. Nam si quòd mouetur, superat vi-
 res eius quòd mouet, tardè quòd fertur,
 ferri necesse est: si superatur, velociter.
 Itaque quòd valet, interdum multum pro
 viribus mouens, tardum efficit motū: in-
 terdum velocem, si superat. Eademq; ra-
 tione, quòd debile est, si plus mouet quàm
 vires patiuntur, tardum efficit motum: si
 parum præ sua imbecillitate, velocem.
 Causę contrarietatu hęc sunt, ne aut om-
 nia minora natu vocem mittant acutam,
 aut maiora grauem, neque mares & fœ-
 minę æque omnes aut graue aut acutam.
 Ad hęc, vt ægri acutum sonent, & qui be-
 ne valent, atque etiam vt senescentes vo-
 cem mittant acutiorem, quàmquam senilis
 ætas contraria iuuenili est, plurima tamen
 parte minora natu & fœminę, acutę sunt
 vocis, cum præ sua imbecillitate parum
 aëris moueāt: fertur enim velociter, quòd
 parum est: velocitas autem acumē in vo-
 ce est. Vituli & vaccę partem, quàm mou-
 ent, non habent validam, alteri propter
 ætatem, alterę propter fœminei sexus na-
 turam: cum tamen moueāt, multum gra-
 ue sonant. Graue est enim quòd grauius
 mouetur, multumque aëris tardè fertur.
 Multum autem ea mouent, cum cetera
 moueant, quia vas, per quòd primum
 spiritus fertur, amplum in iis est, mul-
 tumque aëris mouere cogitur. Ceteris
 angustius ac parcius est. Ætate autem
 procedente, vires ea pars recipit, quę in
 vnoquoq; moueat. Itaque in contrarium
 mutatur, vt quę vocem acutam mittebāt,
 grauiorem quàm prius mittant: quę au-
 tem grauem, acutiorem: quamobrem
 tauri acutius sonant, quàm vituli, & vac-
 cę. Vires autem omnium neruis conti-
 nentur: quapropter cum ætate florent,
 robustiora sunt. Minus enim compacta,
 neruatęque sunt, quę minora natu ad-
 huc sunt. Item recentiorum nerui non-
 dum intenduntur, senescentium iam la-
 xantur: quamobrem ad motum quoque
 sunt imbecilliora. Sed potissimum tau-
 ri neruosi sunt, & eorum cor ita constat.

Itaque contentiorem eam obtinent partē, qua spiritum mouent, quasi fidiculam intentā. Talem cordis bubuli esse naturam significant, vel eo osse, quod in nonnullis gignitur: ossa enim naturam neruorum requirunt. Execta omnia in fœminam mutantur. Et quoniam vires neruosa in suo originali principio laxantur, similem fœminis mittunt vocem. Laxatio verò similis fit, vt si quis fides intendens adhibuerit pondus, quod annexum reddat contentiores; quomodo texitrices faciunt, quæ cum stamina distenderint; annectunt quas læuas vocant. Ita enim natura quoque testium annexa meatibus feminalibus dependet, qui meatus ex vena tendunt; cuius origo ex corde est, iuxta ipsum principium quod vocem moueat. Quamobrem meatibus feminalibus immutatis, ad eam, qua semen excernere possunt, ætatem, pars illa quoque vnà cum iis immutatur: qua immutata, vox etiam mutatur, maximè scilicet maribus. Sed fœminis etiam idem accidit, quanquam obscurius: quod quidam hircire appellant, cum vox mittitur inæqualis: post verò restituitur in sequentis ætatis grauitatem, aut acumen. Sublatis igitur testibus, tensio quoque meatuum laxatur, quomodo in fidicula, & stamine, sublato pondere. Laxatis his, principium, quod moueat vocem, eadem ratione laxatur. Causa hæc est quamobrem execta mutantur in fœminam, tum voce tum etiam reliqua forma: quoniam ita accidit vt principium laxetur, ex quo intensio corporis est, non, vt quidam existimant, quod testes ipsi copula sunt multorum principiorum. Sed parua mutationes causam afferunt magnarum mutationum, non sui ratione, sed cum euenit vt principium vnà cum iis ipsis mutetur. Principia enim quamuis magnitudine parua sint, tamen facultate sunt magna. Hoc est enim principium esse, vt ipsum quidem causa sit multorum, sed ipsius nulla sit superior causa. Caliditas etiam aut frigiditas loci confert eodem, vt natura tale constituat animal, quod aut grauem, aut acutam vocem emittat. Spiritus enim calidus crassitudine sua grauitatem efficit vocis: frigidus præ sua tenuitate contrarium facit: quod vel in tibiis patet. Qui enim calidior vtuntur spiritu, & talem emittunt, qualem tibiines, & lamentantes, grauiorem sonum inspirant tibiis. Asperioris autem vocis, aut læuioris, omnis denique huiusmodi inæqualitatis causa est,

A *δὲ πρὸς σιῶ τονον ἔχουσι τὸ τοῦ μέρου τοῦ κινουμένου πνεῦμα ὡς τὸ χορδῶν τεταμένον νεύρον. δηλοῖ δὲ τοιαύτη οὐσα πλεονεξία τῆς καρδίας τῆς βοῆς, τὰ καὶ ὅσοι ἔγγισται αὐτῆς εἰσάγει. τὰ δὲ ὅσα ζητεῖ πλεονεξία τῆς νεύρου φύσιν. ἐκτεμνόμενα δὲ πρῶτα εἰς τὸ σπῆλυ μεταβάλλει, καὶ ἀφ' οὗ αἰεταὶ πλεονεξία τῆς νεύρου ἐν τῇ ἀρχῇ, ὁμοίως ἀφίησι φωνῶν τοῖς θήλεσιν. ἢ δὲ αἰεσις πρὸς πλησίως γίνεσθαι, ὡς τὸ ἀπὸ τῆς χορδῶν καὶ τῆς πείνας, σιῶ τονον ποιήσθαι τὰ ἐξ ἀφαι-*

B *τὸ βάρους, * ὅτι αἱ τοῖς ἰσοῖς ὑφαίνονται. καὶ γὰρ αὐ-* Sup. l. i. c. 4.

C *ταὶ τὸν σήμονα καὶ τῆς πείνας, πρὸς ἀφαισιν αἱ καλευμένους λαμαί. οὕτω γὰρ καὶ τῆς ὄρχων φύσιν πρὸς τῆς φλεβός, ἢς ἡ ἀρχὴ ἐκ τῆς καρδίας πρὸς αἰετὶ κινουμένη πλεονεξία. δὲ πρὸς τῆς σπέρματος πύρων μεταβαλλόντων πρὸς πλεονεξία, ἢ διώσεται τὸ σπέρμα ἐκ κενῆς, συμμεταβάλλει καὶ τὸ τοῦ μέρου. τούτου δὲ μεταβαλλόντος, καὶ ἡ φωνὴ μεταβάλλει, μάλλον μὲν τοῖς ἀρρεσὶ συμβαίνει δὲ τῆς καὶ ἐπὶ τῆς θηλειῶν, ἀλλ' ἀδηλοτέρως γίνεσθαι. * ὁ καλευδὸς ἡ κες τραγίξην, ὅταν ἀνώμαλος ἢ ἡ φωνή. καὶ δὲ τῶν καλεῖσθαι εἰς τῆς ὀπίσθους ἡλικίας βαρύτητα, ἢ ὅξυφωσίαι. ἀφαισιν μὲν τῆς ὄρχων, αἰεταὶ καὶ ἡ αἰεσις τῆς πύρων, ὡς πρὸς τῆς χορδῆς καὶ τῆς σήμονος, ἀφαισιν μὲν τῆς βάρους. τούτου δὲ αἰετῶν, καὶ ἡ ἀρχὴ κινουσα πλεονεξία ἐκλύεται καὶ τὸν αὐτὸν λόγον. ἀφ' οὗ οὕτω τῶν πλεονεξία αἰεταὶ ἐκτεμνόμενα μεταβάλλει εἰς τὸ σπῆλυ, πλεονεξία τῆς φωνῆ καὶ πλεονεξία τῆς μορφῆς, ἀφ' οὗ συμβαίνει αἰεταὶ πλεονεξία τῆς ἀρχῆς, ἐξ ἧς ἀρχῆς τὰ σώματα ἢ σιῶ τονία, ἀλλ' οὐχ ὡς πρὸς ἡλικίας ἀφαισιν ἀφαισιν τοῖς ὄρχων εἰς σιῶ τονία πολλῶν ἀφαισιν. * δὲ γὰρ μικρὰ μεταβάλλει, μεγάλων αἰεταὶ γίνονται, ἢ δὲ αὐταῖς, ἀλλ' ὅτι συμβαίνει ἀφαισιν συμμεταβάλλειν. αἱ γὰρ ἀφαισιν μεγάλα εἶσθαι μικρὰ, τῆς διωμάς μεγάλα εἰσθαι. τῶν γὰρ ὅτι τῆς ἀφαισιν εἰς, τὸ αὐτὸ μὲν αἰετῶν εἰς πολλῶν, αἰετῶν δὲ ἀλλὰ ἀφαισιν μὲν. τὰ δὲ φύσιν αἰετῶν τοιαύτα σιῶ τονία τῆς ζώων, ὡς βαρύφωνα εἰς, τὰ δὲ ὅξυφωνα, συμβαλλεται καὶ ἡ θερμότης τῆς τῶν, καὶ ἡ ψυχρότης. τὸ μὲν γὰρ θερμὸν πνεῦμα, ἀφ' οὗ παχύτητα ποιεῖ βαρυφωνία: τὸ δὲ ψυχρὸν, ἀφ' οὗ λεπτότητα τῶν φωνῶν. δηλοῖ δὲ τῶν καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῶν οἱ γὰρ θερμότερα τὰ πνεύματα ἡρώδημοι, καὶ ποιοῦσι πρὸς αἰετῶν * ὅτι οἱ αἰετῶν, βαρύτερα αὐτῶν. Scribe, ὅτι αἰετῶν.*

ὁ, ὁ μόνον καὶ ὁ ὄργανον δι' οὗ φέρεται ἢ φωνή, τρυχὴ ἢ λφονεῖ), ἢ ὅλως ὁμαλὸν ἢ ἀνώμαλον. δὴλον δὲ, ὅτι μὲν ὑγρῆς ἀρχῆς πρὸς τὴν ἰσότητά, ἢ τρυχῆς ἡμῆται ἀπὸ ἴσους πᾶσι. τότε γὰρ καὶ ἡ φωνὴ ἢ ἀνώμαλος. τῆς δὲ ἀκαμψίας, μαλακῆν ἢ σκληρῆν ὁ ὄργανον. ὁ μὲν γὰρ μαλακῆν, διώσεται ἀμιθῆσθαι, καὶ πηλοδαπὸν γίνεσθαι. ὁ δὲ σκληρῆν, οὐ διώσεται. καὶ ὁ μὲν μαλακῆν καὶ μικρῆν, διώσεται καὶ μέγα φθῆσθαι. δὲ καὶ ὄξύ καὶ βαρὺ. ἀμιθῆσθαι γὰρ ῥαδίως ἀπὸ τῆς πηλομάτος, καὶ αὐτὸ γινόμενον ῥαδίως μέγα καὶ μικρῆν. ἡ δὲ σκληρῆς, ἀταμίθου. καὶ μὲν οὖν φωνῆς ὅσα μὲν πρῶτον ἐν τοῖς καὶ ἀσθησιως διώσεται καὶ ἐν τοῖς καὶ ψυχῆς, τῶν εἰρησῶ.

ΚΕΦΑΛ. κ'.

Περὶ ὀδόντων.

ΠΕΡΙ δὲ ὀδόντων, ὅτι μὲν οὐχ ἑνὸς γένους, ὅθεν πᾶσι τῶν αἰσθησῶν τὰ ζῶα ἔχουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς Ἐσφίω, τὰ δὲ καὶ πρὸς τὸν ἐν τῇ φωνῇ λόγον, εἰρησῶ πρῶτον. δὲ δὲ οἱ μὲν πρῶτοι γίνονται πρῶτον, οἱ ἰσχυροὶ ὑστερον καὶ οὗτοι μὲν οὐκ ἐκπίπτουσιν, ἐκφῶν ἢ ἐκπίπτουσιν, καὶ φύονται πάλιν, τοῖς καὶ ἡμέσεως λόγοις πρὸς αἰσθησῶν συγρηῖ δὲ νομίζω. εἰρησῶ μὲν οὖν αὐτῶν καὶ Δημόκριτος· οὐ καλῶς δὲ εἰρησῶ. οὐ γὰρ ὅτι πᾶσι σκεψάμενος, καθόλου λέγει πρὸς αἰσθησῶν. φησὶ γὰρ ἐκπίπτειν μὲν, δὲ ὁ πρῶτος ὡραῖος γίνεσθαι τοῖς ζῶοις. ἀκαμψῶν γὰρ (ὡς εἰπεῖν) φύεσθαι κατὰ τὴν φύσιν τῶν δὲ πρῶτος ὡραῖος φύεσθαι, ὁ ἡλατῶν αἰσθησῶν. καίτοι ἡλατῶν γὰρ καὶ ἐν οὐκ ἐκβάλλει δὲ τοῖς ὀδόντας. ἐπὶ δὲ τὰ κερχασθῶντα ἡλατῶν μὲν πᾶσι, οὐκ ἐκβάλλει δὲ ἐν αἰσθησῶν, πηλοῦ τοῖς κωδόντας, οἱ οὐ λέοντες. τῶν μὲν οὖν ἡμῶν τε καθόλου λέγων, οὐ σκεψάμενος ὁ συμβαῖνον ὅτι πᾶσι. δὲ δὲ τῶν ποιῶν. ἀνάγκη γὰρ τὸν λέγοντα καθόλου τί, λέγειν καὶ πᾶσι. ἐπεὶ δὲ πρὸς φύσιν ἀποδιδέμεθα, δὲ ὡν ὀραδὴν ἀποδιδέμενοι, οὐτ' ἐλλείπουσθαι, οὐτε μάταιον ὅθεν ποιοῦσθαι τῶν ἐνδεχομένων περὶ ἑκάστων. ἀνάγκη ἢ τοῖς μὲν ἰσοῖς λαμβάνειν Ἐσφίω μὲν πρὸς τῶν γάλακτος ἀπολασῶν, ἔχων ὄργανα πρὸς τῶν ἐργασίας τῆς Ἐσφῆς· εἰ οὖν σιωέσθαι (ὡς ἐκφῶν λέγει) πρὸς ἡβίω, ἐν ἐλάπειν αὐτὴ φύσις τῶν ἐνδεχομένων αὐτῆ ποιῶν τί, καὶ ὁ τῶν φύσεως ἔργον ἐγγιστ' αὐτῶν φύσιν.

A membrum, instrumentumque, per quod vox fertur, cum aut asperum est, aut laeue: denique aut aequale, aut inaequale. Constat hoc ita esse, cum aliquid humoris in materia inest, aut asperitas affectu aliquo fit: tunc enim vox redditur inaequalis. Flexibilis autem vocis, instrumentum molle causa est, ut rigidae durum. Molle enim parcius dispensari potest, & varium fieri, durum non potest. Et molle quidem tam magnam quam parvam reddere vocem potest, & proinde tum grauem, tum acutam. Facile enim spiritum dispensat, ipsumque de facili magnum paruumque fit. Quod autem durum est, indispensabile est. De voce igitur, quae non ante differuimus, cum de sensu aut de anima ageremus; hunc habeant modum.

CAPVT VIII.

Quare dentes à natura constituti sint, & cur partim decidant, denuo que nascantur, partim autem non.

DE dentibus, non rei vnus aut eiusdem gratia animalia eos habere omnia, sed alia ad cibum, alia ad vocis orationem, dictum antea est. Sed cur priores gignantur primò, maxillares post, & hi non decidant, illi decidant, ac denuo nascantur, hanc rationem disputationi de generatione cognatam esse putandum est. Differuit igitur de his & Democritus, sed non bene. Non enim omnibus consideratis, causam reddidit vniuersim. Ait enim decidere, quoniam properant, & ante tempus oriuntur. Nam ad aetatem penè florentem enasci per naturam debere. Causam autem ut ante tempus gignantur, vsui tribuit lactis. Et sus lactet, qui tamen dentes non amittit. Et quae dentes habent ferratos, omnia lactent: quanquam nonnulla eorum non amittunt nisi caninos, ut leones. Hoc igitur ille errauit, exponens vniuersim, cum id non animaduertisset, quod in omnibus eueniret. At agere ita oportet. Qui enim differit vniuersim, de omnibus dicat, necesse est. Sed cum naturam ita subijciam, scilicet ratione ducta ex iis quae cernimus, ut neque deficiat neque frustra agat quicquam in singulis, quoad eius fieri potest: quae autem cibum assumere debent post lactis usum, instrumenta habeant necesse sit ad cibum conficiendum: si ita eueniret, ut ille dicit, ad pubertatem, natura profectò deficeret, agendo rem quam facere posset, atque opus naturae fieret praeter naturam.

Violentū enim præter naturā est. Generationem autem dentium euenire violentè asseuerat. Sed hoc verum non esse, apertum ex his aliisque huiusmodi rationibus est. Oriuntur autem prius ij quàm lati, quod & officium eorum prius est. Secatur enim prius quàm molitur, quod comeditur. Sunt autem illi molendi officio delegati, hi verò secandi: tum etiam quòd res minor. etsi simul inchoatur, tamen celerius solet perferri quàm maior. Minores autem primores, quàm maxillares sunt: necnon maxillæ os à latere laterum in ore angustum est. Itaque ex ampliore plus alimenti affluere necesse est, ex arctiore minus. Lactis autem vsus ipse nihil confert, quāquam lactis calor faciat vt dentes ij orientur. Indicium est, quòd & ipsorum lactentium infantes, qui calidiorè vtuntur lacte, ocysus dentunt. Calor enim vim obtinet agendi. Decidunt qui prodierint primi, tum notæ melioris gratia, tum necessariò. Melioris ratione, inquam, quòd citò hebetescit, quòd acutum est. Itaque alteros succedere in officium oportet. Lati autem non hebetantur: sed tempore duntaxat attriti læuigantur. Necessariò verò decidunt, quòd maxillarium radices in lata nituntur maxilla, & valido osse continentur: primorum autem in tenui. Vnde fit vt infirmi & mobiles sint. Nascuntur autem denud, quòd in osse adhuc nascente oriuntur, & cum tempus adhuc est ad dentium generationem idoneum. Cuius rei indicium, quòd maxillares diu orientur. Vltimi enim vicesimo anno exeunt. Nonnullis etiam senescentibus omnino prodierunt, qui loco vltimo habentur: quoniam multum alimenti in amplitudine ossis continetur. At verò prior pars ossis præ sua tenuitate citò perficitur, nec excrementum in eo fit, sed in debitum incrementum absumitur alimentum. Democritus verò missa ratione, cuius causa agatur, omnia referenda censet ad ea quibus natura vtitur. Quæ talia quidem sunt, sed alicuius causa, & notæ melioris gratia sumuntur. Itaque nihil prohibet, quominus ita dentes fiant, & decendant: sed non propterea, sed propter finem. Hæc autem ipsa causæ sunt, vt mouëtia instrumenta & materia. Nam & spiritu magna ex parte agere consentaneum, vt instrumento, est. Vt enim nonnulla artium instrumenta vtilia sunt ad plura, verbi gratia in excusoria, malleus & incus: sic in rebus à natura institutis spiritus varium exhibet vsum. Simile dici videtur cum causas necessariò esse dicunt: vt, si quis propter cultellum tantummodo aquam exiisse iis qui intercute laborant,

A ὁ γὰρ βία, ὡς φῦσιν. βία δὲ φησι συμβαίνει πρὸς τὴν φύσιν ὁδόντων. ὅτι μὲν οὖν οὗτοι οὐκ ἀληθεῖς, φανερόν ἐκ τούτων καὶ τριούτων ἄλλων. γίνονται ἢ πρὸς τὸν ὄντιον ἢ πρὸς τὸν πλατέων. ὡς φησι μὲν, ὅτι καὶ τὸ ἔργον τούτων πρὸς τὸν πρὸς τὸν γὰρ ὅτι τὸ λεῖψαι τὸ διελεῖν. εἰσὶ δὲ ἐκείνοι μὲν, ὅτι τὰ λεῖψαι ἔργον, ὅτι τὰ ἀφαιρῆν. ἔπειτα, ὅτι τὸ ἐλάττειν, καὶ ὁρμητικῆν, τὰ τὴν πεφυκε γίνεσθαι τῶν μείζονος. εἰσὶ δὲ ἐλάττειν οὐτοι τῶν γρημφίων τὰ μεγέθη, καὶ τὰ ὀσσωῖ τῆς **B** σιαγῆτος, ἐκ μὲν πλατῦν ἔτι, πρὸς δὲ τὰ σῶματι γενόν. ἐκ μὲν οὖν τῶν μείζονος, πλείω ἀνάγκη ἔπιρρῆν ἔσθαι. ἐκ δὲ [τῶν] ἐλάττειν, φεροτέραν. ὅτι ἡ γὰρ ζῆν, αὐτὸ μὲν ἔστιν συμβαλλεται ἢ ἢ τῶν γάλακτος θερμότης, ποιῆ βλαστάνειν τούτοις τοῖς ὀδόντας σημεῖον ἢ, ὅτι καὶ αὐτῶν τῶν ἡλαζόντων τὰ θερμότερα χεῖρα γάλακτι τῶν παιδίων, ὀδοντοφυῆ τὰ τῶν. αὐξήσιν γὰρ τὸ θερμόν. ἐκ πίπτουσι ἢ ἡρόμενοι τῶν μὲν βελπίονος χάριν, ὅτι τὰ ἀμβλυώσθαι τὸ ὀξύ. **C** δὲ οὗν ἐτέροις ἀφαιρῆσαι πρὸς τὸ ἔργον. τῶν ἢ πλατέων, οὐκ ἔστι ἀμβλύτερον, ἀλλὰ τὰ χεῖρα τριούτων λεῖπονται μόνον. ἔξ ἀνάγκης δὲ ἐκπίπτουσι. ὅτι τῶν μὲν ἐκ πλατεῖα τῆ σιαγῆτι, ἔξ ἰσχυρῶ ὄσθαι αἰρίσαι εἰσὶ, τῶν δὲ πρὸς ὀσθῶν, ἐκ λεπτῶν δὲ ἀσθενῆς καὶ δίκνητοι. φύονται δὲ πάλιν, ὅτι ἐκ φυομένων τὰ ὄσθαι ἐκβολὴ τῶν, καὶ ἔτι ὄσθαι οὐσης γίνεσθαι ὀδόντας. τούτου δὲ σημεῖον, ὅτι καὶ οἱ πλατεῖς φύονται πολὺν χρόνον. οἱ γὰρ τελευτῶν ἀνατέλλουσι πρὸς τὰ εἶχουσι ἔτη. εἰσὶ δὲ ἤδη καὶ γρημφῶσιν γρημφῶσιν πρὸς τὸν ὄσθαι, ἀφαιρῆσαι τὸ πολλῶν ἔτι ἔσθαι ἐκ τῆ βρυχωρία τῶ ὄσθαι. ὅτι πρὸς ὀσθῶν, ἀφαιρῆσαι πρὸς λεπτότητα τὰ ἀμβλυώσθαι τέλος, καὶ οὐ τῶν πρὸς ὀσθῶν ἐκ αὐτῶν, ἀλλ' εἰς πρὸς αὐξήσιν αἰαλίσκεσθαι ἐκ τῶν πρὸς οἰκεία. Δημόκριτος δὲ, ὅτι ἔνεκα ἀφαιρῆσαι λέγειν, πρὸς τὰ αἰαλίσκεσθαι ἢ φύσις, οὐσι μὲν τοιούτοις, οὐ μὲν ἀλλ' ἔνεκα ἴνους οὐσι, καὶ τῶν πρὸς ἔνεκα βελπίονος χάριν. ὡς πε **E** γίνεσθαι μὲν ὄσθαι κωλύει οὕτω, καὶ ἐκπίπτειν ἀλλ' οὐ ἀφαιρῆσαι, ἀλλὰ ἀφαιρῆσαι τὸ τέλος. αὐτῶν δὲ ὡς κινουῖται, καὶ ὡς ὄργανα, καὶ ὡς ὕλης αἰτία. ἐπεὶ τὸ τὰ πρὸς ματὶ ἐργάζεσθαι τὰ πολλὰ εἰκὸς ὡς ὄργανα. οἷον γὰρ ἔνια πολὺν χρῆσθαι ὅτι τῶν πρὸς τὰ τέχνας, ὡς φησι ἐκ τῆ χαλκευτικῆς ἢ σφύρα καὶ ὁ ἀκμῶν, ἔτι καὶ τὸ πρὸς ματὶ ἐκ τῶν φύσιν σκευῶσιν. ὁμοίον ἢ εἰκε τὸ λέγειν τὰ αἰτία ἔξ ἀνάγκης, καὶ εἰς ἀφαιρῆσαι τὸ μαχαίρειον μόνον οἷοιτο τὸ ὕδαρ ἔξεληλυθέναι τοῖς ὕδαρ πρὸς τῶν

Gaza, & π

ἀλλ' ἔστι δὲ ὑγιαίνον ἕνεκα δὲ μαχαίριον ἔτε-
 με. πρὸς μὲν οὖν ὀδόντων, διότι οἱ μὲν ἐκπί-
 πτοι καὶ γίνονται πάλιν, οἱ δὲ ἄλλοι, ὅσους ἀφ' ἑ-
 πὶν αἰτίας γίνονται, εἴρηται. εἴρηται δὲ καὶ περὶ τῶν
 ἄλλων ἵππων καὶ τῶν μέγιστα παθημάτων, ὅσα γίνονται
 συμβαίνει μὴ ἕνεκά του, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης, καὶ
 ἀφ' ἑτέρων αἰτίων τῶν κινήσιων.

A non etiam propter sanitatem, cuius
 causa secuit cultellus, existimet. Sed
 de dentibus cur partim decidant, ac de-
 nud nascantur, partim non: & omnino
 quam ob causam fiant, dictum est. Dixi
 etiam de cæteris membrorum affectibus,
 qui non alicuius causa, sed necessario ve-
 niant, & quam ob causam, videlicet eam
 cui motum tribuimus.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

ΠΕΡΙ ΘΑΥΜΑΣΙΩΝ ΑΚΟΥΣΜΑΤΩΝ.

ARISTOTELIS STAGIRITÆ

DE MIRABILIBVS AVSCVLTAIONIBVS

LIBER.

Corrupta
 in hac hi-
 storia no-
 mina e-
 mendabis
 ex Hist. I.
 9.c. 45.
 γρ. λέγεται.

EΝ τῇ Παμονία φασιν, ἐν τῇ
 ὄρῃ τῆς Ἡσπείρας καλουμένη,
 ὅ τινος Γαμονικῶ καὶ τινος Μη-
 δικῶ οὐρεῖς, εἴ τι πρὸς θηλειον, δὲ
 καλουμένην βόλινθον, ἡ δὲ
 δὲ τῆς Παμόνων μόνεπον τῆτο * λέγεσθαι τινὸς
 μὲν ὄλλω φύσιν ὡς πλησίον εἶναι τῆς βίβης. δι-
 φέρει δὲ τῆς μεγέθους ἐπὶ τῆς ἄρωσις, πρὸς ἐπὶ δὲ
 ἐπὶ τῆς χαίτης ἔχει γὰρ ἀπὸ τῆς αὐχένος, ὡς περὶ οἱ ἵπ-
 πος, καὶ ἀπεινοῦσθαι βαρῆσας σφόδρα, καὶ ἀπὸ
 τῆς κρυφῆς ἕως τῆς ὀφθαλμῶν τὰ δὲ κέρατα,
 ἔχῃ ὡς περὶ οἱ βόες, ἀλλὰ κατετραμμένα, καὶ δὲ
 ὀξὺν καὶ τῶν ὡπῶν, χωρὶς δὲ αὐτὰ ἡμιχόου
 πλῆθον ἐκαστέρων αὐτῶν, καὶ μῆλα σφόδρα εἶναι,
 ἀφ' ἧς τῶν δὲ * ὡς εἶναι λελεπισμένα. ὅταν δὲ
 ἐκδάρῃ δὲ δέρμα, κατέχῃ τὸ πόνος ὀκλακίνου.
 ἡνίκα δὲ πληγῆ, φθύξῃ καὶ ἔξασθαι τῆς μέ-
 νης ἐστὶ δὲ ἡδύκρεων. ἀμιμύεται δὲ λακτίζον καὶ
 πρὸς αὐτὸν ὡς ἐπὶ τῆς αἰσθητικῆς ὀργάνου ῥαδίως
 δὲ χεῖρας αὐτῶν πολλάκις τῶν εἰδῶν καὶ ἔπιχθῆναι,
 ὡς τε ἀποψήχεται τῆς τείρας τῆς κινῶν. τῶν
 εὐαγμένων μὲν οὖν, * τῶν ποιῶν φασὶν τινὸς ἀ-
 ποδὸν ἀπαράχου δὲ, μὴ ἔπιχθῆναι. ὅταν δὲ πικ-
 τῶσι, πλείους γινόμενοι, καὶ σωμαρθέντες ἀμα-
 πῶτες οἱ μέγιστοι, πικτοῖσιν, καὶ κύκλω πρὸς αὐ-
 ποδῶσι. πολὺ γὰρ ἐκ τούτου τῶν περὶ τῶν ὡμάτων
 δὲ θηλειῶν πρὸς ἐπὶ τῆς.

EN Pæonicæ monte He-
 sano, qui Pæonicam
 Medicamque regio-
 nem terminat, feram
 quandam, alibi Bolin-
 thum, à Pæonibus ve-
 rò Monepon vocatam,
 inueniri tradunt, quæ omni quidem
 natura ad bouis similitudinem accedat
 proximè, differat verò magnitudine, &
 robore, ac iuba insuper. Est enim ea à cer-
 uice illi, velut equo, admodum promissa,
 àque vertice ad vsque oculos dependens.
 Cornua autem nō quemadmodū bobus,
 sed adūca in se inflexa, mucronibus deor-
 sum versus aures porrectis, magnitudine
 tam ampla vt singula plus semisextatio
 capiant, colore maximè atro, & relucen-
 te perinde ac rasa decorticatæque.
 Tergus distentum, locum octo accu-
 bantium occupat. Percussa fugit, nec nisi
 cursu delassata subsistit. Carnem habet
 gustu gratissimam. Calcibus sese tue-
 tur, & alui proluuie, quam ad passuum e-
 tiam quatuor spatium proiicit, (nam ea
 egerendi forma frequenter vitur,) fer-
 uentè adedò, vt canū, quæ pertingat, pilos
 absumat. Verùm cōcitatæ tantum bel-
 lux, non etiā quiescētis, stercora eam vim
 habent. Imminēte partu, simul pluribus
 collectis, enitūtur adultiores, inque circu-
 lū egerūt, ac se quasi vallo circumdant &
 muniūt: largam enim quandam eius fimi
 copiam hoc genus animātis reiicere solet.

Inter.
 ὡς αὖτε λέ-
 γει. Geſn.
 legit, ὡς αὖ-
 τε λέγεται.
 αἰνῶν, vt in
 Hist. 9. 43.
 ἢ ὅτι μαλίστα
 καλὴ καὶ λι-
 παρὶ τῆς κί-
 ρατος.
 Scrib. τῶν
 π. vel sic
 πρὸς αὐτὸν
 μ. οὖν πῶς
 π. vt in
 Histor.
 Hist. I. 9. c.
 47.

In Arabia aiunt, camelos non inire matres suas, sed etiam si quis cogat, non patiuntur. Porro curatorem admifario aliquando destitutum, oportam matrem submisisse pullo, qui etfi coitum, (vt videtur) absoluit, pauld tamen potst eum hominem morfibus ne- cavit.

Cuculos in Helice, inquiunt, genera- turos, non nidificare, sed in palum- bium aut turturum nidis parere, sed & nec incubare, nec excludere, neque nutrire. Verum natum iam pullum, (singulos enim edit tantum) nutritum- que reliquos suos coalumnos e nido de- turbare: quippe qui ad tantum roboris pulchritudinisque excresecat, vt & reli- quis facile sit superior, & nutricem quo- que in sese conuertat, quæ specie e- ius exultans in eiiciendis suis fert o- pem.

Capræ Creticæ, sagittis percussæ, quærunt, vt apparet, Dictamum, isthic proueniens, cuius pastu tela e corpore ejiunt.

Cervos Achaidos, aiunt, cornua a- missuros, loca difficilia, & quâ inueniri nequeant, petere. propterea quod ar- mis destituti, tueri se nequeant, tum ob dolorem, quem ex auulsorum cornuum vestigiis sentiunt: vbi & enatam gerentes hederam plurimos visos esse.

In Armenia venenum quoddam nasci aiunt, quod pardalium vocant, id vena- tores lanæ illitum, vbi visus est pardus, abiiciunt. Qui si ex eo degustauerit, hu- mana excrementa remedio querit. Quo- circa venatores, vasculo imposita, ex ar- bore suspendunt, vt assultatione frequen- ti, fracta viribus lassatâque bestia do- mari queat.

In Ægypto, aiunt, crocodilis hianti- bus, trochilos aues, dentes expurgare, carunculis, quæ in rostris hærent, exe- sis, atque hoc velut gratum officium cum voluptate admittere, nec villo pa- cto nocere.

In Cephalenia non bibunt capræ die- bus singulis, vt videtur, pro reliquorum quadrupedum more, sed ad flantem au- tam conuersæ, hiantesque, hausto vento reficiuntur.

In Syria, inquiunt, inter syluestres e- quos, vnum præire armento, vbi si iunior aliquis equam initurus conscenderit, du- cem indignari, & hunc tantisper, dum comprehendat, persequi, defixoque mor- su verenda euellere.

Testudines, aiunt, quando serpen- tem deglutiuerunt, mox origanum insu- per vorare: id nisi promptum statim in- ueniant, interire.

A Τοις εν Αραβία φασι καμήλους μη διαβαίνην ὅπι ται μητέρας: ἀλλὰ κὰν βιάσσηται τις, οὐ θέλοι. καὶ γὰρ ποτε λέγεται, ἐπεὶ οὐκ ἔω ὀχεῖον, τὸν ὅπι μὴ κητὴν καλύψαται ἐφ' ἑαυτὸν τὸν πῶλον. ὡς δὲ ὀχεύων ἐπέση, τότε μὲν, ὡς εἶοικε, σέωε- τέλεσε, μικρῶ δὲ ὑπερὶ δακρυῶν τὸν καμηλί- τιν ἀπέκτεινεν. * Τοις κόκκυζας φασι τοις Hist. l. 9. c. 29.

εν Ελίκη, ὅτῳ μὴ ὡσι πικτείν, μὴ ποιήν νεο- πίας, ἀλλ' ἐν ταῖς * φασι τῶν, ἢ ταῖς τῶν τρυγῶν εν πικτείν, καὶ μὴτ' ἐπὶ ἀζίν, μὴτ' ἐκκοραπην, B μὴτε πρέφην αὐτοῖς. ἀλλ' ὅτῳ γηνηθῆ ὁ νεοπὸς καὶ ἐκτραπῆ, μὴ ὦν ἀπὸ οὐα σιωῆ, τούτοις ἐκ τῆ νεοπίας ἐκβάλλει. γὰρ δὲ, ὡς εἶοικε, μέγας καὶ καλὸς, ὡς τε ραδίως κατὰ κρατεῖν τῶν λυσιπῶν. τούτῳ δὲ χαίρην φασι καὶ ται φάπας ἔτως, ὡς τε καὶ αὐταῖς σέωεκαλλην ἐκείνω τοις ἰδίοις νεοπιοῖς.

* Αἱ ἐν Κρήτη αἴγες, ὅτῳ τοξότῳσι, ζη- τῶσιν, ὡς εἶοικε, τὸ δικταμον, τὸ ἐκ τῆ φύου μόνον. ὅτῳ γὰρ φάγῳσιν, διθὺς ἐκβάλλουσι τὰ τοξό- ματα. * Φασὶ τινὰς ἐν Αχαΐα τῶν ἐλάφων, Hist. l. 9. c. 5.

ὅτῳ ἀποβάλλουσι τὰ κέρατα, εἰς τούτοις τοις τό- ποις ἐρχεσθαι, ὡς τε μὴ ραδίως διρεθιῶσιν. τῶ- το δὲ ποιήν, ἀλλ' ὅτῳ μὴ ἐχίνῳ * ἀμειύωσθαι, τῶ δὲ τὸ πονήν τοις τόποις ὅθεν τὰ κέρατα ἀπέβα- λον, πολλὰς δὲ κιαδὸν ὅπι πεφυκῆτα ἐν ται τῶν κεράτων τὸ πῶ ὀρεσθαι. * Ἐν Αρμενία φασὶ μακόνι φασι φύεσθαι, ὃ καλεῖται πῆρ δαίλον. τῶτο δὲ, ὅτῳ ὀφθῆ πῆρ δαίλις, γρητῶμτες, τὸ εἶριον ἀφιασιν. ἢ τῶ, ὅτῳ ἀψήσθαι αὐτῶ, ζητῆ, ὡς εἶοικε, τῶ τῶ αἰθροῦ κέσθον. δὲ καὶ οἱ κίανηρι εἰς ἀγρίον αὐτῶ * ἐμβόηοντες, ἐκ λίνος δένδρου D κρεμῶσιν, ἵνα παρσαλλοιδῶν τῶ ὑπερκοπος γμο- μῶν, ἵπῳ αὐτῶν παρσαλυθῆ καὶ ὑποχάριος γρήται. * Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ τοις ἑσχίλοις φα- σιν εἰς πετομῶσι εἰς τὰ σώματα τῶ κροκοδείλων, κατὰ τῶν αὐτῶν τοις ὀδόντας, τὰ σερκία τῶ ἔξερ- χόμῳνα τοῖς ρύτχεσιν ἐξέλκοιτας. τοῖς δὲ ἠδεαῶς, καὶ μὴ δὲν βλαπῆσθαι αὐτοῖς. Αἱ ἐν Κεφαλλη- νία αἴγες ἔπινοιοσιν, ὡς εἶοικεν, ὡς τῶ τῶ τὰ δῆα τετραπόδα, καὶ ἔκαστην ἡμέραν. ἀλλὰ παρὸς τὸ πνέμα δῶτῶ τὰ παρὸσωπῶ ποιήσασθαι, χέ- σθουσιν εἰς δὲ γόμῳνα τὰ πνέματα. Φασὶν, ἐν Σουλῆ τῶ ἀγρίων ἵππων ἕνα ἀφκρίτῶ τῶ ἀγέ- λης. ἐπεὶ δὲ πῶς νεώτερος ὦν τῶ δῆων, ὅπι τῶ θῆλῆσιν αἰαβῆ, τὸν ἀφκρομῶνον θυμοδαῶς, καὶ δῶ κειν τέως τούτου, ἕως δὲ κατὰ λάβη τῶ πῶλον καὶ * ὑποκῶψατα ἀπὸ τῶ ὀπιασίων σκελετῶν τῶ σώματι ἀπαπαῶσθαι τὰ αἰδοῖα. Τας χελώ- νας φασι, ὅτῳ ἔχως φάγῳσιν, ἐπιπίθην τὸ οὐράγον. ἐὰ δὲ μὴ γῶ τῶν ὄρη, ἀποθνήσκου.

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΔΕ ΤΟΙΣ ΕΣΧΙΛΟΙΣ ΦΑΣΙΝ ΕΙΣ ΠΕΤΟΜΩΣΙ ΕΙΣ ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ Τῶ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ, ΚΑΤΑ ΤῶΝ ΑΥΤῶΝ ΤΟΙΣ ΟΔΟΝΤΑΣ, ΤΑ ΣΕΡΚΙΑ Τῶ ΕΞΕΡΧΟΜΩΝΑ ΤΟΙΣ ΡΥΤΧΕΣΙΝ ΕΞΕΛΚΟΙΤΑΣ. ΤΟΙΣ ΔΕ ΗΔΕΑῶΣ, ΚΑΙ ΜΗ ΔΕΝ ΒΛΑΠῆΣΘΑΙ ΑΥΤΟΙΣ. Αἱ ἐν Κεφαλλη- νία αἴγες ἔπινοιοσιν, ὡς εἶοικεν, ὡς τῶ τῶ τὰ δῆα τετραπόδα, καὶ ἔκαστην ἡμέραν. ἀλλὰ παρὸς τὸ πνέμα δῶτῶ τὰ παρὸσωπῶ ποιήσασθαι, χέ- σθουσιν εἰς δὲ γόμῳνα τὰ πνέματα. Φασὶν, ἐν Σουλῆ τῶ ἀγρίων ἵππων ἕνα ἀφκρίτῶ τῶ ἀγέ- λης. ἐπεὶ δὲ πῶς νεώτερος ὦν τῶ δῆων, ὅπι τῶ θῆλῆσιν αἰαβῆ, τὸν ἀφκρομῶνον θυμοδαῶς, καὶ δῶ κειν τέως τούτου, ἕως δὲ κατὰ λάβη τῶ πῶλον καὶ * ὑποκῶψατα ἀπὸ τῶ ὀπιασίων σκελετῶν τῶ σώματι ἀπαπαῶσθαι τὰ αἰδοῖα. Τας χελώ- νας φασι, ὅτῳ ἔχως φάγῳσιν, ἐπιπίθην τὸ οὐράγον. ἐὰ δὲ μὴ γῶ τῶν ὄρη, ἀποθνήσκου.

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΔΕ ΤΟΙΣ ΕΣΧΙΛΟΙΣ ΦΑΣΙΝ ΕΙΣ ΠΕΤΟΜΩΣΙ ΕΙΣ ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ Τῶ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ, ΚΑΤΑ ΤῶΝ ΑΥΤῶΝ ΤΟΙΣ ΟΔΟΝΤΑΣ, ΤΑ ΣΕΡΚΙΑ Τῶ ΕΞΕΡΧΟΜΩΝΑ ΤΟΙΣ ΡΥΤΧΕΣΙΝ ΕΞΕΛΚΟΙΤΑΣ. ΤΟΙΣ ΔΕ ΗΔΕΑῶΣ, ΚΑΙ ΜΗ ΔΕΝ ΒΛΑΠῆΣΘΑΙ ΑΥΤΟΙΣ. Αἱ ἐν Κεφαλλη- νία αἴγες ἔπινοιοσιν, ὡς εἶοικεν, ὡς τῶ τῶ τὰ δῆα τετραπόδα, καὶ ἔκαστην ἡμέραν. ἀλλὰ παρὸς τὸ πνέμα δῶτῶ τὰ παρὸσωπῶ ποιήσασθαι, χέ- σθουσιν εἰς δὲ γόμῳνα τὰ πνέματα. Φασὶν, ἐν Σουλῆ τῶ ἀγρίων ἵππων ἕνα ἀφκρίτῶ τῶ ἀγέ- λης. ἐπεὶ δὲ πῶς νεώτερος ὦν τῶ δῆων, ὅπι τῶ θῆλῆσιν αἰαβῆ, τὸν ἀφκρομῶνον θυμοδαῶς, καὶ δῶ κειν τέως τούτου, ἕως δὲ κατὰ λάβη τῶ πῶλον καὶ * ὑποκῶψατα ἀπὸ τῶ ὀπιασίων σκελετῶν τῶ σώματι ἀπαπαῶσθαι τὰ αἰδοῖα. Τας χελώ- νας φασι, ὅτῳ ἔχως φάγῳσιν, ἐπιπίθην τὸ οὐράγον. ἐὰ δὲ μὴ γῶ τῶν ὄρη, ἀποθνήσκου.

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΔΕ ΤΟΙΣ ΕΣΧΙΛΟΙΣ ΦΑΣΙΝ ΕΙΣ ΠΕΤΟΜΩΣΙ ΕΙΣ ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ Τῶ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ, ΚΑΤΑ ΤῶΝ ΑΥΤῶΝ ΤΟΙΣ ΟΔΟΝΤΑΣ, ΤΑ ΣΕΡΚΙΑ Τῶ ΕΞΕΡΧΟΜΩΝΑ ΤΟΙΣ ΡΥΤΧΕΣΙΝ ΕΞΕΛΚΟΙΤΑΣ. ΤΟΙΣ ΔΕ ΗΔΕΑῶΣ, ΚΑΙ ΜΗ ΔΕΝ ΒΛΑΠῆΣΘΑΙ ΑΥΤΟΙΣ. Αἱ ἐν Κεφαλλη- νία αἴγες ἔπινοιοσιν, ὡς εἶοικεν, ὡς τῶ τῶ τὰ δῆα τετραπόδα, καὶ ἔκαστην ἡμέραν. ἀλλὰ παρὸς τὸ πνέμα δῶτῶ τὰ παρὸσωπῶ ποιήσασθαι, χέ- σθουσιν εἰς δὲ γόμῳνα τὰ πνέματα. Φασὶν, ἐν Σουλῆ τῶ ἀγρίων ἵππων ἕνα ἀφκρίτῶ τῶ ἀγέ- λης. ἐπεὶ δὲ πῶς νεώτερος ὦν τῶ δῆων, ὅπι τῶ θῆλῆσιν αἰαβῆ, τὸν ἀφκρομῶνον θυμοδαῶς, καὶ δῶ κειν τέως τούτου, ἕως δὲ κατὰ λάβη τῶ πῶλον καὶ * ὑποκῶψατα ἀπὸ τῶ ὀπιασίων σκελετῶν τῶ σώματι ἀπαπαῶσθαι τὰ αἰδοῖα. Τας χελώ- νας φασι, ὅτῳ ἔχως φάγῳσιν, ἐπιπίθην τὸ οὐράγον. ἐὰ δὲ μὴ γῶ τῶν ὄρη, ἀποθνήσκου.

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΔΕ ΤΟΙΣ ΕΣΧΙΛΟΙΣ ΦΑΣΙΝ ΕΙΣ ΠΕΤΟΜΩΣΙ ΕΙΣ ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ Τῶ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ, ΚΑΤΑ ΤῶΝ ΑΥΤῶΝ ΤΟΙΣ ΟΔΟΝΤΑΣ, ΤΑ ΣΕΡΚΙΑ Τῶ ΕΞΕΡΧΟΜΩΝΑ ΤΟΙΣ ΡΥΤΧΕΣΙΝ ΕΞΕΛΚΟΙΤΑΣ. ΤΟΙΣ ΔΕ ΗΔΕΑῶΣ, ΚΑΙ ΜΗ ΔΕΝ ΒΛΑΠῆΣΘΑΙ ΑΥΤΟΙΣ. Αἱ ἐν Κεφαλλη- νία αἴγες ἔπινοιοσιν, ὡς εἶοικεν, ὡς τῶ τῶ τὰ δῆα τετραπόδα, καὶ ἔκαστην ἡμέραν. ἀλλὰ παρὸς τὸ πνέμα δῶτῶ τὰ παρὸσωπῶ ποιήσασθαι, χέ- σθουσιν εἰς δὲ γόμῳνα τὰ πνέματα. Φασὶν, ἐν Σουλῆ τῶ ἀγρίων ἵππων ἕνα ἀφκρίτῶ τῶ ἀγέ- λης. ἐπεὶ δὲ πῶς νεώτερος ὦν τῶ δῆων, ὅπι τῶ θῆλῆσιν αἰαβῆ, τὸν ἀφκρομῶνον θυμοδαῶς, καὶ δῶ κειν τέως τούτου, ἕως δὲ κατὰ λάβη τῶ πῶλον καὶ * ὑποκῶψατα ἀπὸ τῶ ὀπιασίων σκελετῶν τῶ σώματι ἀπαπαῶσθαι τὰ αἰδοῖα. Τας χελώ- νας φασι, ὅτῳ ἔχως φάγῳσιν, ἐπιπίθην τὸ οὐράγον. ἐὰ δὲ μὴ γῶ τῶν ὄρη, ἀποθνήσκου.

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΔΕ ΤΟΙΣ ΕΣΧΙΛΟΙΣ ΦΑΣΙΝ ΕΙΣ ΠΕΤΟΜΩΣΙ ΕΙΣ ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ Τῶ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ, ΚΑΤΑ ΤῶΝ ΑΥΤῶΝ ΤΟΙΣ ΟΔΟΝΤΑΣ, ΤΑ ΣΕΡΚΙΑ Τῶ ΕΞΕΡΧΟΜΩΝΑ ΤΟΙΣ ΡΥΤΧΕΣΙΝ ΕΞΕΛΚΟΙΤΑΣ. ΤΟΙΣ ΔΕ ΗΔΕΑῶΣ, ΚΑΙ ΜΗ ΔΕΝ ΒΛΑΠῆΣΘΑΙ ΑΥΤΟΙΣ. Αἱ ἐν Κεφαλλη- νία αἴγες ἔπινοιοσιν, ὡς εἶοικεν, ὡς τῶ τῶ τὰ δῆα τετραπόδα, καὶ ἔκαστην ἡμέραν. ἀλλὰ παρὸς τὸ πνέμα δῶτῶ τὰ παρὸσωπῶ ποιήσασθαι, χέ- σθουσιν εἰς δὲ γόμῳνα τὰ πνέματα. Φασὶν, ἐν Σουλῆ τῶ ἀγρίων ἵππων ἕνα ἀφκρίτῶ τῶ ἀγέ- λης. ἐπεὶ δὲ πῶς νεώτερος ὦν τῶ δῆων, ὅπι τῶ θῆλῆσιν αἰαβῆ, τὸν ἀφκρομῶνον θυμοδαῶς, καὶ δῶ κειν τέως τούτου, ἕως δὲ κατὰ λάβη τῶ πῶλον καὶ * ὑποκῶψατα ἀπὸ τῶ ὀπιασίων σκελετῶν τῶ σώματι ἀπαπαῶσθαι τὰ αἰδοῖα. Τας χελώ- νας φασι, ὅτῳ ἔχως φάγῳσιν, ἐπιπίθην τὸ οὐράγον. ἐὰ δὲ μὴ γῶ τῶν ὄρη, ἀποθνήσκου.

ibid

Hist. l. 9. c. 29.

γρ. φασὶν

Hist. l. 9. c. 6.

Hist. l. 9. c. 5.

κ. αμοκῶ

Hist. l. 9. c. 6.

γρ. ἐμβόηον- τες,

Ibidem.

κ. ὑποκῶ- νας

Hist. l. 9. c. 6.

πολλοὺς δ' ἀποπειράζονται τ' ἀγροαυλοῦτων, εἰ τῆς ἀληθείας ἔστιν, ὅταν ἴδωσιν αὐτὴν τῆς πο...

Ibidem.

ἤθησεν οὖν. Τὸ τῆς ἰκτίδος λέγεται ἀγροῦν εἶναι ἄχρηστον τῆ φύσιν τῆς λοιπῶν ζώων, ἀλλὰ...

Hist. 9. 9.

Τὸν ἄρουρον λέγουσι τὸ ὄριον ἔπειτα τῆς δένδρων βαδίζου φασίν, ὡς τῶν τοῦ ἀσκαλαβώτα, καὶ ὑποτιοῦν καὶ ἔπειτα τὴν γαστέρα. νέμονται δὲ...

Hist. 9. 10.

* Φασὶ τοῖς πελεκαῖας εἶναι τὸν ποταμὸν γεννηθῆναι καὶ ὀρύσσονται κατεσθίειν. ἔπειτα, ὅταν πληθῆσιν * εἰς φορῆσιν αὐτῶν, ὄξε μείν. εἴθι οὕτως τὰ μὲν κρέα ἐσθίειν τῆς κοιλίας, τῆς δὲ ὀσφράκων μὴ ἀπέσθαι. Ἐν Κυλλινῶν φασι τῆς Ἀργεῖας, τοῖς κοσμοῦ τοῖς λυκοῖς πικτεῖν, ἀλλ' οὐδὲ εἰς ἄλλα μὴ καὶ φωνὰς ποικίλας περιέσθαι, ἔκ πορθέσθαι τὴν πρὸς τὴν σελίνω. τὴν δὲ ἢ μέραν εἴ τις ἐπιχρησθῆναι, σφόδρα διαστραφίταις εἶναι. Λέγεται δὲ ὑποτιοῦν καὶ τὸ καλοῦ μενον δῦθινον καὶ Μήλον καὶ Κνίδον γίνεσθαι ἐκ βάλδου καὶ τῆ ὀσμῆ, ὀλιγοχρόνιον δὲ καὶ τὴν εἰδικίω γίνεσθαι. Περὶ Καππαδοκίας ἐν πῶσι τοποῖς ἀβυκχεῖου φασὶν ἐργάζεσθαι τὸ μῆλι, γίνεσθαι δὲ τὸ πάχος ὁμοιοτάτα. Ἐν Τραπεζοῦσι τῆ ἐν τῷ Πόντῳ γὰρ τὸ ἀπὸ τῆς πύξου μῆλι, βαρύτερον καὶ φασι τοῖς μὲν ὑγαινοῦσθαι ὄξεσθαι, τοῖς δὲ ἐπιπλήκτοις, ἐπεὶ τὴν ἀπαλλάττειν. Φασὶ δὲ ἐν Λυδίᾳ ἀπὸ τῶν δένδρων τὸ μῆλι γίνεσθαι πολὺ, καὶ ποιεῖν ἀπ' αὐτῶν τοῖς κοσμοῦ τοῖς ἀβυκχεῖου, καὶ ἀποτίμνοντες χρῆσθαι δὲ τῶν περὶ τὴν σφοδρότητα. γὰρ μὲν οὖν καὶ ἐν Θράκῃ, ἄχρηστον δὲ τὸ φερόν, ἀλλ' ὡς αἰεὶ ἀμυγδαλεῖς ἀπὸ τῆς μῆλι πηγνύμενον, πῶς ἴσονται ὅσον ἔχον φασίν, οὐχ ὡς τῶν τῶν ὕδαρ καὶ τὰ ἄλλα ὑγρὰ. Ἡ Χαλκιδικὴ πόρα καὶ τὰ *

Hist. 9. 40

ἀμυγδαλα, χρῆσιμώτατα πρὸς τὸ μῆλι ποιεῖν. πλῆστον γὰρ γένος φασὶν εἶναι αὐτῶν γίνεσθαι.

Ibidem.

* Τὰς μῆλιπας λέγεται ὑποτιοῦν καὶ ὄξεσθαι, καὶ οὐκ αἰετῶσθαι τὴν ὀσμῆν. ἔνιοι δὲ λέγουσι μῆλιπας τοῖς μεμυεσμένοις τύπῃν. Ἐν Ἰλ-

Melius,

εἰς τὴν ἀπὸ τῶν καλοῦ μῆλιπας.

λυριοῖς φασι, * τοῖς Ταυραντοῖς καλοῦσθαι, ἔκ τῆς μῆλιπας ποιεῖν οἶνον ὅταν δὲ τὰ κρεῖα ἐκθλίβωσιν, ὕδαρ ἐπιχρῶντες, ἐφοδοῖν ἐν λέβητι ἕως αὐτῶν ἐκλίπῃ τὸ ἥμισυ. ἔπειτα εἰς κρημῖα

A Multosque ruri agentes cum id experi vellent, captata opportunitate, organum euulsam quarenti praeipuisse, eoque animans in ipsorum conspectu subito interiisse.

Viverris aiunt genitalia esse, reliquis animalibus plurimum ab similia, quod ip-sis quomodocumque affectis sint instar officium firma, duraque. Singulare stranguria laborantibus remedium, si rafa tri-taque exhibeantur.

Picum Martium, arbores scandere ferunt, quemadmodum ascalaphum, B tam resupinum, quam pronum, depascique vermiculos, quos adeo vestigat auidè, ut totos stipites tundendo perforat.

Pelecanos, aiunt, conchas fluuiatiles vorare, multitudinemque ingestam mox vomere, ac eo, quod esui est, vesci, caeterum à testa abstinere.

Circa Cyllenen Arcadiae, merulas candidas gigni tradunt, quod alibi nusquam contingat, vocisque varias sonare. Luna lucente progredi, interdiu verò C quantolibet studio aduigiletur, deprehendi non posse.

A quibusdam fertur, mel Anthinum, ut vocant, circa Melum Cnidumque nasci, odore quidem suavi, sed neutiquam durabile id erithacam fieri.

Circa Cappadociam, aiunt locis quibusdam mella citra fauos comportari, olei instar crassa.

In Trapezunti vrbe, ea quae in Ponto sita est, mel ferunt è buxis produci graueolentissimum, quod sanos quidem D mentis loco moueat, ægros verò perculsisque eiusmodi stupore sanet.

In Lydia, aiunt ex arboribus mella copiosa colligi, vnde pastillos absque cera indigenae conficiunt, duritia tanta, ut nisi vehementiore attritu nihil demi inde possit. Fit & in Thracia mel non perinde solidum, sed arenosum. Caeterum mella omnia concreta eandem crassitiam seruant, diuersa ab aqua, & liquidis reliquis. [Reliqua enim omnia concreta nonnihil siccescunt, attenuanturque.] E

Chalcidica herba, & amygdala ad mella conficienda vsum praebent maximum. Tum etiam augere foetum vehementer dicuntur.

Apes aiunt ex vnguentis inebriari, neque odorem ferre posse. Itaque redolentes vnguenta, à caeteris vapulare.

Illyrios, ferunt, quos Taulantios vocant, ex melle vinum reddere. Fauos enim aqua superfusa expriment, ac simul aheno ad mediam vsque partem incoctam, primum fistilibus infusa-

dunt, iam tum dulcissimam: dehinc vasis ligneis reseruant in multa tempora, donec per omnia vini saporem contrahat, cætera potus dulcis, & sincerus. Ea verò industria, in Græcia aliquando paratum ferunt, vt à vino vetere nihil differret: Verùm mixtionem deinceps perquisitam explorari non potuisse.

Circa Thessaliam tantam serpentum copiam generari memorant, vt à ciconiis nisi tollantur, inhabitabilis desertaque reddatur regio: quocirca & has venerantur incolæ, & lege, ne quis noceat, cauetur, homicidij pœna transgressori constituta.

Eodem pacto Lacedæmonem, ferunt, serpentibus adeo refertam quondam, vt ob annonæ penuriam, his vice alimentorum vterentur Lacones. vnde & à Pythia ἐπισημαίνουσι vocatos.

In Cypro insula Metas aiunt ferrum deuorare. Aiunt & Chalybas, in iuxta sita parua insula aurum comportatum construere peculiari præ aliis omnibus studio: quocirca in metallis, vt videtur, effossum secant.

Fertur ex Suis in Mediam iter facientibus statione altera, immensam scorpionum multitudinem generari. Quocirca transiens aliquando isthac Persarum rex, triduo ibidem hæsit, suisque omnibus scorpionum venationem imperauit, præmio iis qui captorum numero excelleret, proposito.

In Cyrene aiunt non vnum tantum muscarum genus reperiri, sed plura, formisque & colore distincta: latifrontes enim alias velut mustelas, alias viperis similes esse, quas & echidnas vocant.

In Sicilia ferunt aquæ vorticem esse, in quem merse aues, reliquæve animantia suffocata, vitæ restituantur.

In Scythis, quos Gelonas vocant, Tarrandus reperitur, haud frequens: colorem mutat pro locorum, in quibus extiterit, varietate, & proinde rarò capitur: Nam & arborum & locorum, & in vniuersum omnium quibus appropinquarit, colorem reddit.

Et, quod admiratione cum primis dignum est, habitus non solum corpori varius, quod etiam cum Chamæleone illi commune est, sed etiam villo datur. Magnitudo ei quæ boui, caput ceruino simile.

Ferunt in Abydo quendam mente destitutum, in theatrû progressum vacuum, multosque dies illic diligenter, tanquam in eo essent histriones, applausisse, acclamasseque admirabundè: cæterùm mente recepta dixit suauius se nunquam, atque eo tempore, vixisse.

A *ἐκ χεωπτες ἐ ἡδιστα ποιήσαντες ὑδάσιν εἰς θινίδας. ἐ τούτοις δὲ φασιν ἔχειν πολυχρόσιον, καὶ γίνεσθαι οἴνωδες, καὶ ἀγῶς ἡδύ καὶ * βύτονον. ἡ δὲ δὲ ἕνες καὶ ἐν Ἑλλάδι συμβεβηκέναι λέγουσι τῶτο, ὥστε μηδὲν ἀφ' ἑρῆν οἴνου παλαίου. ἐ ζητιώτας ὑπερον τῶ κρεῖσσιν, μὴ διώσασθαι βύρην. Περὶ Θεσσαλίᾳ μνημονεύουσιν ἔφεζ ζωογονηθῶσιν ἑσπύτοις, ὥστε εἰ μὴ ὑπὸ τῆ πελαργῶν ἀνηροῦτο, ἐκχωρήσασθαι αὐτοῖς δὲ καὶ ἡμῶσι τοῖς πελαργοῖς, ἐκτείνοντο, νόμος καὶ ἐὰν τις κτεῖνη, ἐνοχος τοῖς αὐτοῖς ἦσθε οἷσθε ἐ ὀδύδροφόνος. Ὡσαύτως ἡ καὶ ἐν Λακεδαιμονίᾳ καὶ ἕνας χροσιος μνημονεύεται γινέσθαι ποσόντων πληθὺς ὄφειον, ὥστε ἀφ' αὐτοῦσιπας, καὶ ἑσφῆ τρεῖς Λακωνας χρῆσθαι αὐτοῖς. ὅθεν καὶ τῶ Πυθίᾳ φαίει παρσαγορβῆσθαι αὐτοῖς ὀφιοδέεσι. Ἐν Κύπρῳ τῆ νήσῳ λέγεται τοῖς Μέτας τὸν σίδηρον ἐάθειν. Φασὶ δὲ καὶ τοῖς Χάλυβας ἐν ἡνι ὑπερχειμῆσιν αὐτοῖς νησιδίῳ ὅ χροσιον συμφορῆσθαι πρὸς πληθόντων. δὲ καὶ ἐν τοῖς μετ' αὐτοῖς ἀναχίζουσιν, ὡς ἔοικεν. Λέγεται ἡ ἐν Σούσων εἰς Λυδίας ἰοῦσαν ἐν δούτερον σαθμῶ σαρπίων ἀπλετόν τι πληθὺς ἡμέσθ. δὲ ἐ ὁ βασιλεὺς ὁ Περσῶν, ὅτε δὲ δδδδδ, τρεῖς ἡμέρας ἔμεινε, τοῖς αὐτῶ πᾶσι σιτυτάσων ἐκθροβῆν. τὰ ἡ πλείους θηροβῶσμη. ἀθλον ἐδίδου. Ἐν Κυριώῃ δὲ φασιν ἔχειν ἐπὶ * μωῶν ἡγῶς, ἀλλὰ πλείω ἐ ἀφ' ἑσφ καὶ τῆς μορφῆς καὶ τῆς χροσιος. οἷοις γὰρ πλατυπροσώποις, ὡσπερ αἱ γαλαῖ, γίνεσθαι ἕνας δὲ * ἐχινώδης, οἷς καλοῦσιν ἐχιδνας. Περὶ Σικελίας δὲ φασιν ἐπὶ ὕδατος συσπρεμμάτιον, εἰς ὃ τὰ πεπνηγμένα τῆ ὀρνέων καὶ τῆ λοιπῶν ζώων, ὅταν ἀποβῶσφῆ, πάλιν διαβιοῖ. Ἐν δὲ Σκύθαις τοῖς χαλουμῆσις Γελωνοῖς φασι θηροῖν γίνεσθαι, σπᾶνιον μὲν ὑπερβολῆ, ὁ ὀνομάσθαι τᾶσσανδῶς. λέγεται ἡ τῶτο μετ' ἀθῆν τᾶς χροσιος τῆ τειχῶν καθ' ὃν δὲ καὶ τόποι ἡ. ἐπὶ δὲ ἀφ' ἑ τῶτο δευθροσπῶν, καὶ ἀφ' ἑ τῶ μετ' ἀβολῶ. καὶ γὰρ δένδρεσι ἐ τόποις, καὶ ὅλως ἐ οἷς αὐτῶ, τοῖσιν τῆ χροσιος γίνεσθαι. θαυμασιώτατοι δὲ, ὅ τῶ τείχα μετ' ἀθῆν τὰ γὰρ λοιπὰ, τὸν χροσιος, ἐπὶ ὅ, τε χαμυλέων καὶ ὁ πολύποις. ὅ δὲ μέγιστος ὡς ἀνεῖβοῖς. ὅ δὲ παρσαγορβῶν τὸν τύπον ὁμοιον ἔχει ἐλάφω. Λέγεται δὲ ἕνας ἐν Ἀβύδῳ παρσαγορβῶσφῆ τῆ θροσιος, καὶ εἰς ὅ τᾶσθ ἐρχόμενον ὅτι πολλὰς ἡμέρας θαρῶν, ὡς ὑπερκενομῶν ἡνῶν, καὶ ὅπισσημῆσθαι καὶ ὡς κατέστη τῆς παρσαγορβῆς, ἐφῆσεν ἐκθῆνον αὐτῶ τὸν χροσιον ἡδιστα βεβῶσθαι.*

Fert. αὐτοῖ. Syllb.

Interpr. μωῶν. μέδosed.

Interpr. ἐχινώδης. Gefner. ἐχινώδης οὗς κ. ἐχιδνας.

Victori Var. Lect. 1.3. c. 9.

Καὶ ἐν Τάρεντι δὲ φασι, οἰνοπώλιον πῖνα, **A**
 πῖνόν μὲν νύκτα μένει, πῖνὸν ἡμέραν δὲ οἰνο-
 πωλῶν. καὶ γὰρ ὁ κληδίων τῆς οἰκῆματος πρὸς τὴν
 ζωνίαν διεφύλακται· πολλὰν δὲ ὄπιθ' ἰσχυρότων
 [πρὸς ἑλῆα καὶ] λαβῶν, ὅσῳ ποτε ἀπώλεσεν.
 Ἐν δὲ Λιπάροις τῆς νήσου, λέγουσι εἶναι ἕνας γλῶ,
 εἰς ᾧ ἐὰν κρύψωσι χύτρας, ἐμβαλλόντες ὁ ἔρθε-
 λουσι, ἔφοροι. Ἐστὶ δὲ καὶ ἐν Μηδία καὶ ἐν Τυτ-
 ταικῆ τῆς Περίουδος πύραυ καὶ οἰκία, τὰ μὲν ἐν
 Μηδία, ὀλίγον, τὰ δὲ ἐν Τυτταϊκῆ, πολὺ καὶ
 καταρῶν τῆς φλογί. ἔστι δὲ μαζήρα πρὸς αὐτὰ
 κατασκευάσασιν ὁ Περούων βασιλεὺς. ἀμφὸς δὲ ἐν
 ὁμαλοῖς τόποις καὶ ὄρεσιν [ἐν] αἰωμαλοῖς. ἐν αὐτῷ
 ἡ νύκτωρ καὶ μὲν ἡμέραν φασεσθαι. * τὰ δὲ ἐν
 Γαμφυλία, νύκτωρ μόνον. Φασὶ δὲ καὶ πε-
 ρεῖ Ἀπιδυμίας, πρὸς τοῖς ὄρεσιν τῆς Ἀπολλωνιά-
 υδος εἶναι ἕνα πέτρας, ἔξ ἧς ὁ μὲν αἰὼν πῦρ οὐ
 φασεσθαι ἔστιν ἐπειδὴν ἡ ἔλασιον ὄπιθ' ἰσχυ-
 ρῶν, ἐκφλογοῦται. Λέγουσι δὲ καὶ τὰ ἐξωσι-
 λῶν Ἡρακλείων καὶ ἑλῆα, τὰ μὲν, ἀφ' ἑσπέρου·
 ἑλῆα δὲ, νύκτωρ μόνον, ὡς Ἀνωτος περὶ πλοῦς ἰσο-
 ρῆ. καὶ ὁ ἐν [τῆ] Λιπάροις ἡ φάμερον καὶ φλο-
 γῶδες, οὐ μὲν ἡμέρας, ἀλλὰ νυκτὸς μόνον. εἶναι
 ἡ δὲ ἐν Πιθηκούσας φασὶ πυρῶδες μὲν καὶ θερμὸν
 ἐκτόπως, οὐ μὲν καὶ οἰκίαν. ὁ δὲ ἐν τῇ Λιπά-
 ροι ποτὲ καὶ ἐκλείπειν φασὶ Ξενοφάνης ἔτη ἐκ-
 χήδεκα, τὰ δὲ ἐβδόμεν ἔπρηνεθαι. Τὸν δὲ
 ἐν τῇ Αἰτνῆ ῥύακα, οὐτε φλογῶδη φασὶν, ὅτε
 σίωεχῆ, ἀλλὰ ἀφ' ἑσπέρου πολλὰν ἔτι γίνασθαι. Λέ-
 γουσι δὲ καὶ περὶ Λυδίας ἀναφάρα πῦρ πάμ-
 πλκτες, καὶ καὶ ἑσπέρου ἡμέρας ἔσπῃ. Θαυ-
 μαστότατον δὲ ἐν Σικελία περὶ τὸν ῥύακα γι-
 νόμωρον. ὁ γὰρ πλάτος ἐστὶ τῆς τῆς πύρας ἀνα-
 ζέσεως πρῶτοντα καδίων· ὁ δὲ ὕψος οὐ φέ-
 ρεται, τετάρων. Φασὶ δὲ τὸν ἐν τῇ Θρακίᾳ λίθον
 τὸν κελούμωρον σπῆρον, ἀφ' ἑσπέρου καὶ ἑσπέρου,
 σίωτεθέντα πρὸς ἑαυτὸν, ὡς πρὸς τὴν σμαεῖλιον,
 ὅπως καὶ καίτοι εἰς ἑαυτὸν τεθέντα καὶ ὄπιθ' ἰσχυ-
 νόμωρον ὕδατι, καὶ ἑσπέρου. ὁ δὲ αὐτὸ ποιῆν ἐπὶ τὸν
 μαεῖταν. Περὶ Φιλίππου τῆς Μακεδονίας
 εἶναι λέγουσι μέγαλα, ἔξ ἧν τὰ ἐκβαλλόμενα
 ἀποσύρματα αὐξάνεσθαι φασὶ ἐφ' ἑσπέρου χροῖον,
 καὶ τῆς εἰς φάμερον. Φασὶ δὲ ἐν Κύπρῳ
 περὶ τὸν λεγόμενον Τυρρίαν χαλκὸν ὁμοίον γί-
 γνασθαι, καὶ ἀκρίβητες γὰρ, ὡς ἔοικεν, εἰς μικρὰ,
 σπείρουσιν αὐτὸν· εἴτα ὕδατι ὄπιθ' ἰσχυρότων, αὐ-
 ξάνεται δὲ * ἀμείψαι, ἔ οὕτως σπυράγεται.

39. τὸ δὲ πε-
 ρεῖ Παμφυ-
 λίας.

A Tarenti aiunt cauponem noctu qui-
 dem infanisse, interdum verò vina ven-
 didisse: sed & claviculam domus suae in
 zona ita conseruasse, ut quamlibet mul-
 tis surripere conantibus, nunquam ta-
 men amiserit.
 In Lipara insula, aiunt quidam terram
 reperiri, qua, si ollam obruas, quicquid
 injicias, lixetur.
 In Media Pſittaciſe, regione Perſidis,
 ignes quidam iugiter aſtuant, illi qui-
 dem modicè, hi autem vehementer,
B flamma pura lucentèque efflagrantes,
 locis utriusque planis, non accliuibus.
 Quamobrem & rex Perſarum iſthic co-
 quinas extruxit. Conſpicui ſunt hi qui-
 dem diu, noctūque, alij verò in Pamphy-
 lia noctu tantum. Aiunt, circa Atita-
 niam, iuxta colles Apolloniaticis, petram
 eſſe, in qua latens ignis non appareat qui-
 dem, ſed ſuperinfuſo oleo exardeſcat.
 Ferunt, ex columnis Herculis, incēdia,
 alia quidem iugi flamma, omnique tem-
 pore flagrare, alia autem noctu tantum,
 ut Periplus ſcribit: ſimilem & in Lipara,
C conſpicuum quidem ignem lucentem-
 que, ſed noctu tantum. Aiunt & in
 thecuſis inſulis aſtuaria eſſe, ignea qui-
 dem vi, feruentique ſupra modum ardo-
 re, nec tamen flammam mittere.
 Porro alterum in Lipara, inquit Xeno-
 phanes, interdum annis ſexdecim proſus
 extingui, decimo ſeptimo ruruſum redire.
 Illam quoque ignis fauillam quae ex
 monte Aetna ſolet erumpere, aiunt eſſe
 nec flammeam, nec continuam: ſed poſt
 multos annos redire. Ferunt, circa
D Lydiam ignes emergere immenſos, die-
 busque ſeptem ardere.
 Cum primis verò admiratione dignum
 eſt, quod circa Siciliæ craterem in-
 quiunt, ignium emicantium latitudinem
 ſtadia quadraginta patere, altitudine au-
 tem vix ad tria uſque tolli.
 In Thracia, aiunt, lapidem, quem ſpi-
 num vocant, diſſectum ardere, compoſi-
 tumque ruruſum, quemadmodum & Sma-
 rillum aqua perfuſum accendi, utrimque
 non abſimilem, Maricham quoque oſten-
 dere. Circa Philippos in Macedonia,
E ferunt metalla inueniri, quorum ra-
 menta creſcant diſſecta, aurumque ma-
 niſteſtò producant.
 Aiunt & in Cypro, circa Tyrriam
 quam vocant, ferrum natura æquè mi-
 randa prouenire; quod in minuta fru-
 ſta conciſum ſeritur, deinde aqua per-
 fuſum augetur, ſurgitque ut colligi
 queat.
 In Melo inſula ferunt, effoſſas terræ
 cauernas, alia ſuccreſcente humo rur-
 ſum compleri.

ἀπέχουσα. ὡς ἐπινοήθηται ὅτι, καὶ ζήμια με-
 γάλῃ τῷ πληθύνει αὐτῆς ἔστιν. ἀπὸ ταύτης δὲ ὁ
 φυτὸν λαβόντες ἐφύτευον Ἡλφοὶ ἐν Ολυμ-
 πία, καὶ τοὺς τεφρόμενοι ἀπ' αὐτῆς ἔδωκαν. Ἐν
 τοῖς ὡς Λυδίας μετ' ἄλλοις τοῖς ὡς Πέρσαι-
 μον, ἀδὴ ἔκ Κροίσου εἰργάσατο, πολέμου ἱνὸς
 ἡμοῦ, κατέφυγον οἱ ἔργα ζώοντες ἐπ' αὐ-
 τὰ τῷ δὲ σμίου ἐποικοδομηθέντος, ἀπεπνήθη-
 σον ἔφ' ἕσθ' ἡμέρας πολλὰ τῶν μεταλλῶν ἀνα-
 κείραντων, οὐδέ τι οἷς ἐχρῆντο ἀγροῖς ὡς
 τῶν ὑποχρῆσθαι ἀπολελυμένων, εἰς ἀμ-
 φφορὰς καὶ τῶν ἰοῦτο ἔργα. ταῦτα δὲ πεπληρω-
 μένα οὐ πῖος ἔτυχον ὑγροῦ, ἐλελίθωτο, καὶ
 ὡς ἐπέτα ὡς αἰθέρων. Ἐν τῇ Ἀσκα-
 νία λίμνῃ οὕτω νικητὴς ἔστι ὁ ὕδαρ, ὡς τε τὰ
 ἱμάτια ὁδὸν ἐτέρου ῥύμματος ὡς ἐδῆσθαι
 καὶ πλείω χροῖον ἐπ' ὕδατι ἐάσῃ τις, ἀφ-
 πίπτει. Περὶ τῶν Ἀσκανίας λίμνης Μυθί-
 πόλις ἔστι, κώμη ἀπέχουσα Κίου ὡς σταδίους ἑ-
 κκατὸν εἴκοσι ἐπὶ τῷ ἡμίονος ἀναξίοντος
 πηρύματα τὰ φρέατα, ὡς τε μὴ ἐδέχεται βάψαι
 τὰ ἀγροῖον ἔδ' ἕσθ' ἡμέρας πλεονάζει τῷ σμίου
 τος. Ὁ πορθμὸς ὁ μετὰ τὴν Σικελίαν ἔκ Ιτα-
 λίας, αὐξεται καὶ φθίνει ἅμα τῶν σελιῶν. καὶ
 δὲ τὸ ὅτι τῆς ὁδοῦ τῆς εἰς Συρακούσας κρῖν
 ἔστι ἐπὶ ἡμῶν ἕτε μεγάλη, ἕτε ὕδαρ ἔχουσα
 πολὺ σκωπυρτήσματος δὲ εἰς τὸν τόπον ὄχλου
 πολλοῦ, πῆρ' ἕσθ' ἡμέρας ἄφθονον. Ἐστὶ δὲ καὶ
 κρῖν ἕτε ἐπὶ Παλικῶν τῆς Σικελίας, ὡς δεκά-
 κλιος αὐτῆς ἀναρρίπτει ὕδαρ εἰς ὕψος ἑξή-
 χης, ὡς τε ὑποτῆσθαι ἰδόντων νομίζεσθαι κατὰ
 κλυομένησθαι τὸ πεδίον καὶ πάλιν * εἰς ταῦτα κα-
 θίσταται. ἔστι δὲ ἔορκος, ὅς ἀγροῖ αὐτῆς δοκεῖ εἶ-
 ὄσθ' ἡμῶν οἷς, γράψαι εἰς πινακίδον, ἐμ-
 βάλλει εἰς τὸ ὕδαρ. ἐὰν μὲν οὖν ὁ ἔορκος, ἔπιπο-
 λάξῃ τὸ πινακίδον ἐὰν δὲ μὴ ὁ ἔορκος, τὸ μὲν πι-
 νακίδον, βαρὺ ἡμῶν, ἀφαιρέσθαι φασί,
 τὸν δὲ ἀφαιρέσει πῖος ὡς ἐσθ' ἡμέρας. δὲ δὲ λαμβά-
 νει τὸν ἔορκον πῆρ' αὐτῆς ἐγὼ ὡς ὑποτῆσθαι
 ἡμῶν τῶν ἔορκον. Δημόνησος ἡ Καρχηδονίων νῆ-
 σος, ἀπὸ Δημόνησος τῶν ὡς ἐργασαμένου,
 τῶν ἐπινοήσας εἰλκφεν ἔχῃ δὲ ὁ τόπος κυανοῦ
 τὸ μετὰ τὸν καὶ χρυσοκόλλης. ταύτης δὲ ἡ καλ-
 λίστη ὡς χροῖον διείσθαι ἡμῶν. καὶ γὰρ φάρ-
 μακὸν ὀφθαλμῶν ἔστιν. ἔστι δὲ αὐτῆς χαλκὸς κο-
 λυμβητῆς ἐπὶ δυοῖν ὀργμαῖς τῆς θαλάσσης. ὅθεν
 ὁ ἐπὶ Σικελίᾳ ἔστιν ἀφροῖς ἐπὶ τῶν ἔργων
 Ἀπόλλωνος καὶ ἐπὶ Φενεῶν οἱ ὀρείχαλκοι καλοῦ-
 μένοι. ἔπι γέγραπται δὲ αὐτοῖς. Ἡεκακλῆς ὁ Ἀμφιτρύωνος, Ἡλιν ἔλων ἀνέσθαι, αἶψά δὲ τῷ
 Ἡλιν, ἡζουμένης καὶ χρυσοῦν γουακῆς ἡς τὸν πατέρα Ἀυγείας ἀπέκτεινε. οἱ δὲ τὸν χαλκὸν
 εἰς

A nita. Ac ne quis tangat, grandi pœ-
 na cauetur. Hinc & Elei decerptum
 furculum, in Olympio campo planta-
 runt, vt victores inde coronis dona-
 rentur.

In metallis Lydiæ circa Pergamum,
 quæ quondam extruxerat Cræsus, ac-
 cidit, vt cum bello orto opifices in ea con-
 fugissent, obstructo ab hostibus exitu,
 suffocati sint, verum longo pòst tem-
 porum interuallo, apertis rursum re-
 purgatisque metallis, inuentæ sunt
 amphoræ aliæque id genus vasa, quæ
 ad manuarios vsus adhibuerant, repleta
 humore quodam, & in lapides indurata,
 & iuxta etiam ossa humana.

Lacus Ascanij aquas ferunt adeo ni-
 trofas esse, vt vestibus in hunc intinctis
 alia lotionē nulla sit opus, diffuere
 verò, si quis diutius paulò immerferit.

Fretum inter Siciliam & Italiam vnà
 cum Luna intumescit & subsidet. Por-
 tò in prato iuxta viam quæ Syracusas
 ducit, fons est, neque amplus, neque
 aqua larga scaturiens, ad quem cum
 turba numerosa confluxisset, auetus su-
 bitò præbuit aquarum abundè libera-
 lem copiam.

Est & fons in Palice Siciliæ, ampli-
 tudine decaclini. Aquas ad sex cubito-
 rum altitudinem eiicit, vt inundaturus
 planitiem omnem videatur, verum eo-
 dem loco diffuens consistit: porro iuri-
 iurando hic facer haberi solet. Quæ
 enim cumque libet, tabellæ inscribunt,
 inque fontem abiciunt: ea si vero iure-
 iurando confirmentur, natans in super-
 ficie tabula testabitur: sin secus, velut
 pondere depressa eripitur ex oculis,
 ignèque corripitur periurus. Quocirca
 fideiussorem capit Sacerdos, qui iusta nu-
 minis vindicta sacrum execrandumque,
 si peierarit, asportet.

Demonesus Carthaginensium insula
 à Demoneso primo cultore nomen tra-
 xit, vbi cæruleum metallum reperitur,
 & chrysocolla ad auri venas pulcherri-
 ma, oculisque medicandis cum primis
 utilis. Sed & æs natans ibidem est, sta-
 gno passibus duobus in mare porrecto,
 vnde constat statua sunt, in Sicyone
 vetusto Apollinis templo: inque Phæco,
 orichalci appellantur, inscriptione eius-
 modi insignitæ, Hercules Amphitryo-
 niades, Heli capta constituit. Eadem
 duce fœmina, cuius parentem necarat,
 Augiam occupauit.

Fosfores metalli huius visu reddun-

α. εἰς αὐτὴν

εἰς

turacutissimo, & si palpebris fortè careant, tum nascuntur. Quapropter simul æs, cineremque Phrygium oculis medicandis adhibent.

Eodem loco spelunca est, quam Glaphyram vocant, in qua columnæ ex guttis destillantibus excreuerunt, id quod apparet; quæ ex imo pavimento tolluntur, vbi spatium etiam angustissimum.

Ex aquilarum paribus alternis halizetis & aquila nascuntur, quoad par eiusdem generis coniugabile nascatur. Ex halizetis fulica, ex his accipitres vulturesque generantur. Verùm vultures non diuersum genus, sed grandes rursus vultures gignunt, eosque steriles: indicio est, quod vulturis magni nidus nemini mortalium visus sit.

Stupenda vis apud Indos plumbi conspecta est: liquefactum enim si aquæ frigidæ infundatur, exilire traditur.

Æs Mossynæcum splendidiore candore eminere ferunt, non adiecto stanno, sed terra quadam isthic nascente simul incoctum. Atque eius adtemperaturæ primum inuentorem celata arte neminem docuisse & proinde priorum temporum æramenta iis in locis posterioribus longè præstantiora deprehensa.

Aiunt, in Pento auiam quoddam genus reperiri, quæ non egerant, sineque sensu doloris non deplumentur solum, sed obelisco etiam suffigantur. Verùm ex ignis admoti calore sensum cieri.

Apes solstitia denuntiari videntur, suo ad labores egressu, quod & melitopolis siue apiariis certo argumento est, quippe quæ tum quietem agant. Videntur & cicadæ post solstitia demum canere.

Echinum à cibo abstinere ad annum vsque euolutum tradunt.

Stellionem cum exuuias more serpentum reicit, mox conuersum deuorare aiunt: obseruari enim à medicis solitum, ob vsum, quem in epilepsiæ curatione præclarum habent.

Vrsæ adipem aiunt, hyeme, quo tempore somno indulgent, frigore concretam excrecere, supraque vasa, quibus reposita fuerit, tolli.

In Cyrene ranas mutas, & sine voce aiunt esse, & in Macedonia Ematheoticis suis solidas vngulas esse.

In Cappadocia ferunt mulas fecundas esse, & in Creta alnos fructum ferre.

In Seripho ranas aiunt esse mutas: quæ si aliò transferantur, canere incipient.

A ορύλλοντες, ὄξυδερχέσατοι γίνονται, καὶ οἱ βλεφαρίδας μὴ ἔχοντες, φύοισι. παρὸ καὶ οἱ ἰατροὶ τὰ δὴ τῆ χαλκοῦ καὶ τῆ τέφρα τῆ Φρυγίας χρῆσθαι πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς. Ἐστὶ [γρ] αὐτῶν ἀσπίδιον ὃ καλεῖται γλαφυρὸν. ἐν δὲ τούτων χιόνες παρήγασι ἀπὸ ἕνων σαλαγγύμῳ. ἀποδηλαίῃ τῆσσι ἐν τῇ ἀναγωγῇ τῆ πρὸς τὸ ἕδαφος. ἔστι γὰρ αὐτῆ * γερόπατον. Ἐκ τῆ ζύουρις ἢ τῆ ἀετῶν θατερον τῆ * ἀγνῶν ἀλιμέτος γὰρ

B πρ. σιωπῶν πτ. Gefnerus ἀγνῶν

αὐτῶν ἀλιμέτος, ἕως αὐτῶν σὺζυγα γῆραι. ἐκ τῆ ἀλιμέτων Φιωνί τῆσσι. ἐκ τῆ τούτων, οἱ περικροὶ καὶ γύπες. ἔτι δὲ οὐκέτι θρῆξοισι πρὸς τρεῖς γύπας, ἀλλὰ γῆραι τοῖς μεγάλαις γύπας. οὗτοι δὲ εἰσὶν ἀγνοὶ. σημεῖον δὲ τῆτο, θρῆξοισι πρὸς τρεῖς γύπας ἐώρακε γυπὸς μεγάλου. Θαυμαστὸν δὲ αὖ, φασὶν, ἐν Ἰνδοῖς πρὸς τὸν ἐκ τῆ μάλυδον συμβαίνῃ. ὅταν γὰρ ταχεῖς εἰς ὕδωρ καταχρῆσθαι ψυχρὸν, ἐκπιδῶν ἐκ τῆ ὕδατος. φασὶ τὸν Μοσσυνοῖκον χαλκὸν λαμπροτάτον καὶ λυκτάτον (ἔτ), οὐ τῶν ἀμιγνυμένων αὐτῶν κασιτέρου, ἀλλὰ γῆς πίνος αὐτῶν γνομένης καὶ σιωφωμένης αὐτῶν. λέγουσι τὸν διόροντα πρὸς κρῆσιν, μηδὲνα διδάξαι. δὲ τὰ πρῶτα γνοῦντα ἐν τοῖς τόποις χαλκώματα, ἀφ' ἧσσι τὰ δὲ ἐπιγῆρομα, οὐκέτι. Ἐν τῷ Πόντῳ λέγουσι τῆ χιμῶνος τῆσσι ὀρέων πῖνα διείσκεισθαι [φωλθύνουσι,] οὐτε τῆ ἀφοδδύοντα, οὐτε ὅταν τὰ πρῶτα αὐτῶν πῖλωσι, αἰσθάνεσθαι, ἔτε ὅταν ἐπὶ τὸν ὀβελίσκον ἀναπῆρῃ, [ἔτε ὅταν ὑπὸ τῆ πύρρος

C

D θρῆξοισι πολλοὶ καὶ τῆσσι γῆραι λέγουσι περικοπέσθαι καὶ πρὸς τὸν μὴ αἰσθάνεσθαι.] ἀλλ' ὅταν ὑπὸ τῆ πύρρος θερμανθῶσιν. Ἡ μῆτις δὲ καὶ τῆσσι σημαίνει πρὸς τὰ ἔργα βαδίζῃν ὡς οἱ μῆτις ποδοὶ σημεῖον χρῆσθαι. ἡρεμία γὰρ αὐτῶν τῆσσι. δοκοῦσι δὲ καὶ οἱ τέτιγες ἀδῆν μὲν τῆσσι. φασὶ δὲ τὸν ἐχίνον ἀσπίδι λαμβάνῃ ἀγρῶν ἐν αὐτῶν. Τὸν δὲ γαλεώπῳ, ὅταν ἐκδύσθαι τὸ δέρμα, κατὰ τὸν οἱ ὄφθαλμοῦ, ἐπιγραφέντα καταπίνῃ. τῆσσι γὰρ ὑπὸ τῆσσι ἰατρῶν, δὲ τῆσσι χρῆσιμον εἶ) τοῖς ἐπιληπτικοῖς. λέγουσι δὲ καὶ τῆσσι τῆσσι τῆσσι, ὅταν θρῆξοισι ἢ δὲ τὸν χιμῶνα, κατὰ τὸν αὐτῶν χρονον ἐκείνη φωλθῆ, αὐξάνεσθαι, ἔτε πρῶτον τῆσσι αἰγῶν ἐν οἷς αὐτῶν. Ἐν Κυρῶν φασὶ τοῖς ὄντας βατράχους ἀφώνους τῆσσι πρῶτον εἶ) καὶ ἐν Μακεδονίᾳ ἢ ἐν τῇ τῆσσι Ἡμαθίᾳ τῆσσι χρονον αὐτῶν εἶ) μόνους. Ἐν Καππαδοκίᾳ φασὶ τῆσσι μόνους εἶ) γῆραι καὶ ἐν Κρήτῃ αἰγῶν κερποφόρους. φασὶ τῆσσι ἐν Σερίφῳ τοῖς βατράχοις ἐκ ἀδῆν. ἐὰν τῆσσι εἰς ἄλλον τόπον μετανεστεῶσιν, ἀδῶσιν.

Εν Ινδίδις ἐν τῷ Κέρετι καλουμένῳ ἰχθυ-
 Διφ' Φασι γίνεσθαι ἂ ἐν τῷ Ξηρῷ πλυν-
 ται, καὶ πάλιν ἀποτρέχει εἰς τὸν ποταμόν.]
 Φασὶ δὲ καὶ περὶ Βαβυλωνίαν ἕνεσ ἰχθυ-
 ἴνα μὲν ἐν ταῖς πρῶταις ταῖς ἐχούσαις ὑγρῶ-
 τητα Ξηρανομήρου τῷ ποταμῷ. ἑυτοῖς ἔξιόντας
 ὅπτι τῷ ἄλωσ νέμεσθαι, ἔ βαδίζῃ ὅπτι τῷ
 πτερυγῶν, ἔ αἰακινῶν πτω ἕρῶν καὶ ὄτῳ διώ-
 κῶνται, φθῶν καὶ εἰς διώτας αἰπίπεσσω πτω
 ἴσασθαι. πολλὰ καὶ γὰρ πρῶσι ἐναὶ ἴνας καὶ ἐρεθί-
 ζῶν. ἐχρῶσι δὲ πτω κεφαλῶν ὁμοίῳ βατράχῳ
 θαλασσίῳ, ὅ ὃ δὴ ὁ σῶμα κωδῶ. βαρυγῶ δὲ
 ὡσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἰχθυῖς. Ἐν Ηρακλείᾳ δὲ τῇ
 ἐν τῷ Πόντῳ καὶ ἐν Ρηγίῳ γίνεσθαι Φασιν ὄρυκ-
 τοῖς ἰχθυῖς, ἑυτοῖς μάλιστα καὶ τὰ ποτάμια καὶ
 τὰ ἔνδρα χρεῖα. συμβαίνει δὲ ποτε, ἀναίτη-
 ραινομήρων τῷ χρεῖῳ, κατὰ τῆς χρεῖοις συ-
 γέλλεσθαι καὶ γῆς, εἴτα μάλλον ἀναίτηραιομέ-
 νης, διώκοντας πτω ὑγρῶτητα, δῖεσθαι εἰς πτω
 ἕλλω. εἴτα Ξηρανομήρης, Διφ' ἰχθυῖν ἐν τῇ ἰκ-
 μέδι, ὡσπερ τὰ ἐν ταῖς Φωλεαῖς Διφ' ἰχθυῖν.
 ὄτῳ δὲ αἰασκάτωνται, πρὶν ἢ τὰ ὕδατα ὅπτι-
 γμέσθαι, τότε κινῶνται.

Φασὶ δὲ καὶ περὶ Παφλαγονίας τοῖς ὄρυκτοῖς
 γίνεσθαι ἰχθυῖς καὶ βαθῶν. ἑυτοῖς δὲ τῇ ἄρετῇ ἀ-
 γαθοῖς, οὔτε ὕδατων φαεραῖν πλησίον ὄντων,
 οὔτε ποταμῶν ὅπτι ῥεόντων, ἀλλ' αὐτῆς ζωογ-
 νοῦσης τῆς γῆς. Τὰς ἐν Ηπειρῷ ἐλάφοις
 καπορήθῃ Φασὶ ὅ δὲ ἔξιόν κέρας, ὄτῳ ἀποβά-
 λωσι, καὶ εἴ τῷ πρὸς πολλὰ χρεῖσιμον. Φα-
 σὶ δὲ καὶ πτω Φώκῳ ἔξεμῖν πτω πιτύῳ, ὄτῳ
 ἀλίσκηται εἴ τῷ Φαρμακῶδες, καὶ τῷ ὅπτι ἰ-
 πτοῖς χρεῖσιμον. Καὶ πτω λυγρῶ δὲ Φασὶ
 ὅ ἕρῳ κατὰ καλύπτῃ, Διφ' ὅ πρὸς ἄλλα τε
 χρεῖσιμον εἴ τῷ σφραγίδας, λέγεται
 δὲ, περὶ πτω Ἰταλίδῳ ἐν τῷ Κιρκάῳ ὄρυ Φαρ-
 μακόν ἢ Φύεσθαι θανάσιμον, ὅ τῷ πτω ἕχ
 πτω διώαμιν, ὡσπερ ἀναίτηραιομένη πτω, πτω
 χρεῖσιμον πτω ποιῶν, καὶ τῷ πτω τῷ ἐν τῷ
 σῶμα πτω ἀπομαδῶν, καὶ ὅ σῶμα πτω τῷ
 δῖεσθαι τὰ μῶν, ὡσπερ πτω ὅπτι φαίται τῷ σῶμα-
 τος εἴ τῷ τῷ ἀπολλυμένων ἐλεφίῳ. τῷ δὲ Φασὶ
 μῶν ὄτας δίδοναι Κλεωνύμῳ τῷ Σπῆρπιάτῃ
 Παῦλον τὸν Πάχεσιον ἔ Γαῖον Φωρεπῶναι, καὶ
 ἔξεσθαι ἑν ἑν ὑπὸ * Ταραντίνων θανάτω πτω.
 Ἐν τῇ Διομηδεῖᾳ νήσῳ, ἢ κῆται ἐν τῷ Ἀδελῆᾳ,
 Φασὶν ἰερόν πτω εἴ τῷ τῷ Διομηδῆδῳ θανάτω πτω τε καὶ
 ἀγιον. περὶ δὲ ὅ ἰερόν κύκλῳ περὶ κατὰ τῷ ὄρυ-
 νιδας μεγάλοις τοῖς μεγέτεσι, καὶ ῥύτῃ ἕχοντας
 μεγάλα καὶ σκληρά. ἑυτοῖς λέγουσιν, ἐὰν μὲν Ἑλλῶες ἀποβαίνωσιν εἰς τὸν τόπον, ἢ συχῶς ἕχῃ.

κ. Ταραν-
 τίνων

A Pisciculos esse ferunt in eo quod Ce-
 ras vocant apud Indos, qui per siccos
 locos oberrent, ac mox in flumen se re-
 cipiant.

Circa Babylonem aiunt quidam in ca-
 uernis aquosis pisciculos latere: verum
 arefacto flumine ad areas pastum prodire,
 alarum subsidio, caudæque motu, cæ-
 terum fugere persequentes, caputque
 humo mersum, reliquo corpore tegere,
 quod multi insequendo, irritandoque,
 explorarunt. caput habent ranæ marinæ
 simile, reliquum corpus gobio, bran-
 chias verò piscibus aliis.

In Heraclea piscium genus aiunt
 esse, intra terræ cavernulas defossum,
 maximè circa flumina locaque humi-
 diora. Verum arefcentibus iis locis,
 primùm contrahi aiunt, mox inua-
 lescente siccitate humorem in sylvas vs-
 que persequi, donec eo quoque desti-
 tuantur. Itaque latibulis vel mediocri-
 ter vdis ferarum instar hæzere, im-
 motis que defixis que, cæterum si an-
 te superuenientes aquas effodiantur,
 moueri.

In Paphlagonia pisces altè in terram
 defossos aiunt, virtute præstantes, etiam
 si nec aquæ in proximo appareant, ne-
 que illabantur flumina, sed sola nudâ
 que terra pariantur.

Cervos in Epiro dextrum cornu ab-
 jicientes aiunt defodere, rebus multis
 vtile.

D Phocam aiunt captum vomere co-
 agulum, efficax epilepticis pharma-
 cum.

Ligiam ferunt caudam studiosè con-
 tegere, cum ad alios vsus, tum maximè
 sphragidis conficiendis idoneam.

Fertur, circa Italiam, in Circeo mon-
 te lethale venenum nasci, tanta vi ve-
 sumptum mox pilis corpus totum nudet,
 ac soluat adeo membra cuncta, ut
 velut liquefcentia cadaverum speciem
 miserabilem tota superficie præbeant.

E Hoc ferunt Pemestium Gaiumque,
 Cleonymo Spartiæ insidiatos esse, ve-
 rum deprehensos examinatosque, à Tar-
 quiniis supplicio affectos.

In Diomedea insula maris Adria-
 tici, ferunt templum quoddam &
 admixandum, & religione sacrum,
 ab auibis in circulum obsideri,
 magnitudine vastis, rostris & prælon-
 gis, & turgidis. Qui Græcis qui-
 dem accedentibus quietem agant,

cæterum Barbaris, qui accolunt, venientibus, subuolent, ac pedibus rostrisque capira eorum lacerent, inflictisque multis vulneribus interimant.

Fabulantur has quondam ex fociis Diomedis extitisse, circæque eam insulam facto naufragio, ducem amisisse ab Æneo gentium illarum rege dolo necatum.

In Ombricis insulis aiunt pecora annis singulis ternos partus edere, terramque multiplicem ferentibus frugem reddere. Sed & mulieres fœcundas vehementer, ut quæ raro vnos, sed plerumque geminos aut ternos enitantur.

In Electridis insulis, maris Adriatici sinu, duæ statuz recumbentes videntur, ad formam priscam elaboratæ, stanæ altera, altera verò ærea, Dædali opus, ut existimatur, monumentumque rerum iis temporibus gestarum; quibus ipse, Minoa ex Sicilia Cretæque fugiens, ad hæc loca appulit.

Insulæ ab Eridano præterlabente effusæ traduntur.

Præterea & lacus iuxta flumen est, aqua calida feruens. tum odorem aded exhalans fœtidum, ut & armentis aquandis inutilis sit, & aues etiam superuolantes necet.

In hunc & Phaeronta fulmine ictum delapsum fabulantur incolæ. Ambitus est in circulum haud minor ducentorum stadiorum: Tum populi arbores in eo frequentes. Vnde (quod vocamus) electrum distillat, gummi simile, eo quod ad instar lapidis indurescat.

Collectum autem ab incolis, in Græciam deportatur.

In has ergo insulas deuenisse Dædalum, occupassæque ferunt, & imaginem in vna suam, in altera Icarum filij constituisse. Verum soluentibus iam Græcis, Argæque excidentibus, Dædali statuam velut fuga sibi consulentem, in Icarum insulam miraculosè abiisse.

In Ætna Sicilia monte est, ut inquit, spelunca, quam circa florum omnigena copia crescit omni tempore, tum violis immensum quoddam spatium obtegitur.

Quæ finitima loca adeo fragrantia sua replent, ut occupati hac suavitate odoris, venatici canes, lepores vestigare nequeant. Ac sub eodem hiatus obscurum quoddam antrum lateret, quod Proserpinam rapuisse Pluto fertur:

A εἰὰ δὲ τῶν βαρβαρῶν ἄνδρες τῶν παρρηϊκῶν, ἀντιπαθεῖν, καὶ ἀνεργημένους καταστῆσαι ἰδίως εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ τοῖς ῥύγχουσι πύρρον σκῆτῶν ἀποκτείνῃν.

Μυθεύεται δὲ τοῖς γένεσθαι ἐκ τῶν ἐταίρων τῶ Διομήδους, ναυαγησάντων μὲν αὐτῶν παρὲν τὴν νῆσον, τῶ δὲ Διομήδους ἀδελφοφονηθέντος ὑπὸ τῷ Αἰεῖου τῶ τότε βασιλέως τῶ τόπων ἐκείνων Ἰμορῆου.

B Παρὰ τῆς Ομβρικοῦ φασὶ τὰ βοσκήματα τρεῖς τίκτειν τῶ ἐνιαυτῷ, καὶ τρεῖς καρποὺς ἰδίως πλὴν πολλὰ πλασίοις ἀνέσθαι τῶν καταβαλλομένων. εἰ δὲ καὶ τὰ γυναικῶν πολυγένοις, καὶ σποδύως ἐν τίκτειν, τὰς δὲ πλείστας δύο ἔτεια. Ἐν ταῖς Ηλεκτερίσι νήσοις, αἱ κεύνται ἐν τῷ μυχῷ τῶ Ἀδρίου, φασὶν εἶναι δύο ἀδριδικὰς ἀνακειμένους, τὸν μὲν, κασιπέρινον, τὸν δὲ, χαλκοῦ, εἰργασμένους τὸν ἀρχαῖον ἔσπον. λέγεσθαι δὲ τοῦτους Δαίδαλου εἶναι ἔργα, ὑπόμνημα τῶν πάλαι, ὅτε Μίνα φεύγων ἐκ Σικελίας καὶ Κρήτης, εἰς τοῦτους τοῖς τόποις πῆρέβαλε.

C Ταῦτας δὲ τὰς νήσους φασὶ περιεχεχάμεναι τὸν Ηεῖδρον ποταμὸν. ἐπὶ δὲ λίμνη εἶοικε πλησίον τῶ ποταμοῦ, ὕδαρ ἔχουσα θερμὸν ὄσμη δὲ ἀπὸ αὐτῆς βαρῆα, καὶ χαλεπὸν ἀποπνέει καὶ οὔτε ζῶον σῶδεν πίνει ἔξ αὐτῆς, οὔτε ὄρνεον ὑψίωσθαι, ἀλλὰ πίωσθαι καὶ ἀποθνήσκει. ἔχει δὲ τὸν μὲν κύκλον σαδίων ἀφαικῶν, ὃ δὲ ὄρεος, ἕως δέκα. μυθεύουσι δὲ οἱ ἐγγύριοι Φαέθοντα κεραιωθέντα πεσεῖν εἰς ταῦτα πλὴν λίμνῃ. εἶναι δὲ ἐν αὐτῇ αἰγίους πολλὰς, ἔξ ὧν ἐκπίπτειν ὃ καλοῦμενον ἠλεκτῆρον. οἱ δὲ λέγουσιν ὄμοιον εἶναι κόμμι, ἀφ' ὃ ἀποσκληρυνέσθαι ὡσπυεῖ λίθον, ἔσσυλλεγόμενον ὑπὸ τῶν ἐγγυρίων ἀφαιρέσθαι εἰς τοῖς Ἑλλήνας. εἰς ταῦτας οὖν τὰς νήσους Δαίδαλον φασὶν ἐλθεῖν, καὶ καταχρόντα αὐτῶν, ἀναθεῖναι ἐν μιᾷ αὐτῶν πλὴν αὐτῆς εἰκόνα, καὶ πλὴν τῶ Ἰκαροῦ ἐν τῇ ἑτέρῃ. ὕστερον δὲ ἔπειτα πλοσάντων Περαισῶν τῶν ἐκπεσόντων ἐξ Ἀργεῖς, φυγεῖν τὸν Δαίδαλον, ἔσφαικέσθαι εἰς

D Ἰκαρον πλὴν νῆσον. * Ἐν τῇ Σικελίᾳ τῇ καλοῦ-

E μὲν Αἴτην, ἀπληροῖον πὶ λέγεσθαι εἶναι, παρὲν ὃ κύκλῳ πεφυκέναι φασὶ τὴν τε δῆλον αἰθέων πληθῶς δὲ ἀπὸ σῶν ὄρεων, πολὺ δὲ μέλισσα τῶ ἴων ἀπέρεσθαι τὴν ναὶ τὸ πον συμπεπληρωθῆ. αὐτῶν σὺνεργῶν χάρεσθαι δὲ ὡδίας πληροῖ. ὡς τε τοῖς κωμηροῦσιν, τῶ κωσῶν κρατουμένων ὑπὸ τῶ ὀδμήσ, ἔξ ἀδωατεῖν τοῖς λαγῶσ ἰχθυῖν. δὲ τῶ τῶ τῶ χασμαρῶσ, ἀσυμφαθῆσ βστὶν ὑπόνομος καὶ ὄν φασὶ τῶ ἀρπαγῆν ποιήσασθαι τῶ Πλούτωνα τῶ Κόρης.

Sylb. π. τ. Σικελίας π. καλ. εἰσπεπληρωθ.

γρ. ωρῶπις
Fort. ωρῶ
πις

κ. παιπέδα
πῆ.

Sylb. δῆ-
δύαι,

Fort. φυπῆ.
& iterum
μοx, ὅπῃ πῆ
φυπῆ. S.

ὁ εἰσκαθεταὶ δὲ φασι ἐν τούτῳ τὰς τόπων πυ-
 ραίς, οὔτε τοῖς ἐλχέοις ὁμοίους οἷς χροῖνται,
 ὅτε δὴ τοῖς ἐπεισάκτοις, ἀλλ' ἰδρύτητα ἵνα με-
 γάλλω ἔχοντας. καὶ τούτῳ σημειοῦται ὅ *
 ὡρῶπιον πρὸ αὐτοῖς φασι πύρινον καρπὸν
 ὅθεν καὶ τῆς Δήμητρος αἰτίποινοῦται, φάσκει
 πρὸ αὐτοῖς πλὴν θεὸν γαργυρέναι. Ἐν Κρήτῃ, λυ-
 κταὶ καὶ ἄρκτοις, τοῖς τ' ἔχουσιν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ
 ὡρῶπιον τούτοις θηρία ἔφασι γίνεσθαι,
 ἀφ' ὅ τὸν Δία θύεσθαι ἐν αὐτῇ. Ἐν τῇ θα-
 λασσῇ τῇ ἐξ Ἡρακλείων ἡσθάν, φασι, ὑπὸ
 Καρχηδονίων νῆσον ὑπερδύωαι ἐρήμιον, ἔχου-
 σθαι ὕλλιον τε * πῆριπυδαπῆν, καὶ πῆριπυδα-
 πῆν, καὶ τοῖς λοιποῖς καρποῖς ἡμαρτήν, ἀπέ-
 χουσθαι δὲ πλεονόν ἡμερῶν ἐν ἡ ἔπιμισρομέ-
 νων τῶν Καρχηδονίων πλεονόκτις, ἀφ' ὅ τὴν ὑ-
 δαμοσίαν, ἐνίων γὰρ μὲν καὶ οἰκοῦντων, τοῖς
 ὡρῶπιον τῶν Καρχηδονίων ἀπέπασαι φα-
 νάτω ζῆμιον τοῖς εἰς αὐτὴν πλεονόκτις,
 καὶ τοῖς οἰκοῦντας πῆριπυδαπῆν ἀφαιέσαι, ἵνα μὴ
 ἀφ' ὅ γῆμιον, μηδὲ πλεονόκτις συστραφῆν ἐπ' αὐ-
 τῶν ὅπῃ τὴν νῆσον κυρίας τύχη, καὶ τὴν τῶν
 Καρχηδονίων ὑδαμοσίαν ἀφέληται. Ἐκ
 τῆς Ἰταλίας φασι ἕως τῆς Κελτικῆς καὶ Κελ-
 τολιγύων καὶ Ἰβήρων εἶναι ὁδὸν Ἡρακλείου
 καλουμένην. δι' ἧς εἰς τε Ἑλλῶν εἰς τε ἐλχέ-
 οῖς ἵς πορβύθηται, τηρεῖσθαι ὑπὸ τῶν παρρι-
 κοῦντων, ὅπως μηδὲν ἀδίκηθῃ. τὴν γὰρ ζῆμιον
 ἐκπῆν καὶ οἷς γῆμιον ὅ ἀδίκημα.
 Φασι δὲ ὡρῶπιον τοῖς Κελτοῖς φάρμακον ὑπὸ τῆς
 ὅ καλυμμένην ὑπὸ αὐτῶν πῆριπυδαπῆν ὁ λέγεισιν ἔ-
 ται ὡρῶπιον ποῖν τὴν φθορῆν, ὡς τε τῶν Κελτῶν
 τοῖς κωπηροῦς, ὅτῳ ἔλαφον ἢ ἄλλο τι ζῶον
 πῆριπυδαπῆν, ὅπῃ τῆς ὡρῶπιον ἐκ σπουδῆς ἐκτέ-
 μνην τῆς ὡρῶπιον ὅ τετρωμένην, πῆριπυδαπῆν φάρ-
 μακον μὴ * ἀφ' ὅ τῶν ἀμα μὲν τῆς ὡρῶπιον
 φθορῆς ἐνεκα, ἀμα δὲ ὅπως μὴ ὡρῶπιον ὅ ζῶον.
 ὡρῶπιον τῆς τούτῳ λέγεισιν αἰτί φάρμακον, τὸν
 τῆς δρυὸς φλοῖον οἷς ἔτερον πῆριπυδαπῆν ὅ κα-
 λῶσι κορῶπιον, ἀφ' ὅ τῆς κατῶν ὡρῶπιον ὑπὸ
 αὐτῶν κῶπιον, γὰρ ὡρῶπιον τῆς φάρμακον, καὶ
 κακῶς ἀφ' ὅ τῶν ὡρῶπιον, ὅπῃ ὅ φύλλον ὁρμησῶ-
 πῆ τῆτο, ὅ κατῶν πῆριπυδαπῆν τῆς ἀλγη-
 δόνος. Ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ λέγεισιν τῶν δρυῶν ἐμ-
 πορῶπιον τῶν ὑπὸ ἵνων ποιμένων, καὶ τῆς γῆς δῆμι-
 ον θέρμῶν ὑπὸ τῆς ὕλης, φασκεῖσθαι ἄρκτοις
 ὡρῶπιον τὴν χροῖαν, καὶ μὲν χροῖαν ὡρῶπιον ἐπι-
 γηροῦν, ὅ τῶν τόπων ὡρῶπιον, πῆριπυδαπῆν
 ὡρῶπιον ὡρῶπιον. ὅ δὲ ὅ τῶν Μααταλιώταις ὡρῶπιον ἐποίησεν ἢ τὴν τυχοῦσθαι.
 Ἐν ταῖς Γυμνασίαις ταῖς κωπηροῖς νῆσοις καὶ τὴν Ἰβηρίᾳ μὲν τῆς λεγομένης ἐπῶν,

A triticumque reperitur nec domestico,
 quo utuntur, neque alij importato si-
 mile, sed peculiari proprietate insigne.
 Quo argumento contendunt illic pri-
 mum omnium triticum conspectum es-
 se: & proinde Cererem etiam sibi, ut
 apud se natam, vendicant.

In Creta lupos, vrfos, vperas, aliā-
 que id genus noxias feras nullas nasci
 dicunt, Iouis beneficio, qui istic natus
 perhibetur.

B Extra columnas Hercolis, aiunt in
 mari à Carthaginensibus insulam fer-
 tilem desertamque inventam: ut quæ
 tam sylvarum copia, quàm fluminibus
 nauigationi idoneis abundet, cùm reli-
 quis fructibus floreat vehementer, di-
 stans à continente plurium dierum iti-
 nere: in qua cùm Carthaginenses qui-
 dam ob soli fertilitatem connubia agi-
 tare, ac habitare cœpissent, ferunt, præ-
 fides, ne quis deinceps insulam ingrede-
 retur, pœna capitis interdixisse, incolā-
 que eiecisse, ne coitione (si habitare istic
 pergerent) facta, insulæ principatum
 consequerentur, & Carthaginenses ea
 felicitatis parte priuarent.

C Ex Italia ferunt viam advsque Celtas
 Gallos & Celtiberos protendi, Hera-
 cleam vocant, in qua & Græci & indige-
 næ transeunt, ab incolis obseruantur,
 ne quid iis malè fortè accidat, quippe
 quòd pœnas ij pendunt, damnūmq; lege
 sarciant, in quorum finibus datum fuerit.

D Apud Celtas venenum reperiri tra-
 dunt, quod Xenicum ipsi appellant, tan-
 ta celeritate inficiens necansque, ut ve-
 natores Celtae cùm ceruum iaculo tincto
 percusserint, festinatò adcurrant, car-
 nēmq; vulneratam exfecent, ne veneno
 promeante animal putrescat, alimen-
 tōque inutilis caro reddatur. Verūm in-
 uentum esse huic antipharmacum corti-
 cem quercinam, aut, ut volunt alij, fo-
 lium quod κορῶπιον ab ipsis appellatur, inde
 nimirum quòd obseruatione compertum
 sit, coruum ex gustato veneno malè affe-
 ctum herbam eam adiuisse, μόχque ut glu-
 tiuisset, doloribus liberatum esse.

E In Iberia aiunt combustis aliquando à
 pastoribus syluis, calentēque ex ignibus
 terra manifestum argentum defluxisse.

Cùmque postmodum terræ motus su-
 peruenerint, eruptis hiaribus magnam
 copiam argenti simul collectam, atque
 inde etiam Massiliensibus prouentus
 non vulgares obtigisse.

In Gymnasiis insulis, quæ ad Iberiam
 sitæ sunt, post septem illas, maximæ,

Εν τῇ Κύμῃ τῇ παρὰ τῆς Ἰταλίας δεικνύται, ὡς ἔοικε, θαλάσσιος καὶ ἀγῶος Σιβύλλης τῆς ἑρησιολόγου· ἡ πολυχρονιωτάτην ἡμοθυμίαν, πρὸ τῆνον Δραμεινὰς Φασιν, οὐσὰμ μὲν Ερυθραίας. ὑπὸ πόντων τῆς Ἰταλίας κατοικισμένων, Κυμίας, ὑπὸ δὲ ἑνὶ Μεγαλῶν καλουμένων. τῶν τῶν τὸν τόπον λέγουσι κυριώτατος ὑπὸ * Λυκαδίων. εἶ) δὲ λέγουσι ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις παρὰ τὴν Κύμην ποταμόν ἕνα * Κετὸν ὄνομα ζώον. εἰς ὃν φασὶ ὁ ἐμβλητὴν παρὰ τὸν περὶ εὐφραδίαν, καὶ τέλος ἀπολιθοδόσας. * Ἀλκιθένης τὰς Συβαρίτη φασὶ καὶ καὶ σκυδαθῆναι ἰμαίον τοιοῦτον τῇ πολυτελείᾳ, ὥστε παρὰ πηθεῖσθαι αὐτὸ ἐπὶ τῇ ἐν Λακινίᾳ πημηγύρῃ τῆς Ἠέρας, εἰς ἣν συμπορεύονται πρῶτες Ἰταλιῶται· τῆν τε δεικνύμενων μάλιστα πημάτων ἐκείνου θαλάσσης. οὐ φασὶ κυριώτατα Διονύσιον τὸν παρὰ τὸν ἑσπέρου ἀποδοῦσαι Καρχηδονίοις ἑκατόν καὶ εἴκοσι ταλάστων. ἡ δὲ αὐτὸ μὲν ἀλαυργές, τὰς μεγάλῃ πεντεκαδεκάπηχον, ἑκατέρωθεν δὲ διείληστο ζώοις ἐνφασμένοις, ἀπὸ τῆν μὲν Σούσις, κατέρωθεν δὲ Πέρσας· ἀπὸ μέσον δὲ ἡ Ζεὺς, Ἠέρα, Θέμις, Ἀθηνᾶ, Ἀπόλλων, Ἀφροδίτη. παρὰ δὲ ἑκάτερον πέρας Ἀλκιθένης ἡ, ἑκατέρωθεν δὲ Συβαρίς. Περὶ τὴν ἄκραν τὴν Ἰαπυγίαν φασὶν ἕκ τίνος τόπου, ἐν ᾧ οἰκισθῆναι ἤρεται (ὡς μυθολογοῦσιν) Ἠρακλῆς παρὰ τὴν γῆρας μάχην, ῥῆν ἰχθυοῦσιν πολλῶν, καὶ τοιοῦτον ὥστε ἀπὸ τοῦ βαρῆος τῆς ὀσμῆς ἀπλοῦν εἶ) τὴν χεῖρ τὸν τόπον θαλάσσιον. λέγουσι δὲ, πᾶσι τῆς Ἰταλίας Ἠρακλέους εἶ) πολλὰ μνημόσυνα, ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῆς ἐκείνου ἐπορεύθη. παρὰ Πανδοσίας τῆς Ἰαπυγίας ἰχθυὸς τῆς θεοῦ δεικνύται, ἐφ' ἧς ὁ δένδρον ὑπερβατέον. Ἔστι καὶ παρὰ τὴν ἄκραν Ἰαπυγίας λίθος ἀμαξιαγῶος, ὃν ἡ παρὰ ἐκείνου δρῆντα μετὰ τελευτῆς φασιν, ἀφ' ἑνὸς δὲ δακτύλου κινῆσθαι συμβέβηκεν. Ἐν τῇ τῆν Ὀρχομενίων πόλει τῇ ἐν Βοιωτίᾳ, φασὶν αὐτῶν αἰώπεκα, ἡ κύνος διώκοντος εἰς δὴ αὐτῶν εἰς πᾶσι ὑπόνομον, καὶ τὸν κύνος σὺν κύνος αὐτῆ, καὶ ὑλακτοῦντα ἦχον μέγα ποιῆν ὡσαυτὶ ἑρυχθείας ἑνὸς ὑπαρχούσης * αὐτῶν τοῖς δὲ κωμηγῆτας ἔννοιας λαβόντας δαμνίας, ἀμαρτήσας τὴν εἰς δὴ σιν, σιωπῶσαι καὶ αὐτῶν. ἰδόντας δὲ ἀπὸ τίνων ὁπῶν εἰσερχόμενοι ἐσω φάσ, ἑσσιμότητος τὰ λοιπὰ τεύσσασθαι· καὶ ἐλθόντας ἀπαγγεῖλαι τοῖς δρῆροισιν. Ἐν τῇ Σαρδίᾳ τῇ νήσῳ καὶ σκυδαθῶσιν φασὶν εἶ), εἰς τὸν Ἑλλήων ἑσπον ἀγαθὴν τῆν δρῆρων, ἀλλὰ τε πολλὰ καὶ καλὰ,

A In Cuma circa oram Italiae ferunt thalamum subterraneum Sibyllae fatidicæ esse, eius scilicet, quæ ætate quamlibet prouecta virginitatem seruasse impollutam traditur.

Erythraa fuit hæc, sed à quibusdam Italiae incolis Cumana, ab aliis verò Melacræna nuncupatur.

Locum hunc à Leucadiis occupatum aiunt.

Porro circa Cumam fluuium esse inquam (Cetes ab ipsis appellatur) in quem iacta quæcumque fuerint, enascantur, ac postremo in lapidem indurescant.

Alcistheni Sybaritæ vestem tradunt tanta magnificentia confectam esse, ut cum in Lacinia Iunonis panegyri, ad quam tota confluere solet Italia, proposuisset spectandam, omnium oculos à reliquis in se conuerterit.

Hinc aiunt Carthaginensibus emptam à Dionysio seniore tum regnante, centum viginti talentorum pretio. Purpurea erat tota, amplitudine quindecim cubitorum, animalculis intertextis distincta, supernè quidem Susis, infernè verò Persicis.

In medio autem Iupiter, Iuno, Themis, Minerua, Apollo, Venus, clucebant, ad latera Alcisthenes, utrimque autem Sybaris.

Circa Iapygiam promontorium, ubi inter Herculem Gigantèsque depugnatum fabulæ testatur, fontem esse tradunt, qui cruore defluens ea parte mare in nauigabile reddat fœtoris grauitate.

D Ferunt & passim etiamnum in Italia Herculis monumenta extare, iuxta vias, quas ille transiit, & circa Iapygiæ Pandosiam vestigia eius apparere, quæ nequeas pedibus calcare.

Sed & in eadem insula lapis inuenitur plaustrali magnitudine, quem Hercules sublatus transtulisse fertur: digito vno mobilis.

E In Orchomenia Bœotia vrbe vulpeculam visam tradunt, quæ cum canem persequentem fugiens ad subterraneum meatum decurrisset, simul ingressus ille latransque sonitum edidit, perinde ut in patenti campo resonante. Vnde venatores numinis aliquid residere isthic arbitrati, aditu erupto ingressi sunt ipsi quoque, illucescentèque per hiatus, cœcæ fenestras, lumine, oculis etiam reliqua subiecta sunt: quæ regressi magistratibus exposuerunt.

In Sardinia insula estructuras ferunt esse antiquorum, vetusto Græcorum more compositas, & cum alia plura eximia,

Melius
Λυκαίων,
Sylb.
κ. Μακίπ-
των

κ. Αλκιθένης
αλ. Αιγῶσις

Quidam,
αὐτῶν

tum tholos rhythmis innumeris exornatos.

Existimantur ab Iolao Iphielis filio omnes extructæ, qui Thespiadis Herculis nepotibus assumptis ad ea loca traiecit occupaturus, quippe qui ob cognationem Herculis, cui tum totus parebat Occidens, ea iure aliquo ad se pertinere arbitrabatur.

Ichnusa primùm appellata est, à vestigijs, vt videtur, humani similitudine. Felicem olim rebus omnibus, & fertilem maximè fuisse perhibent.

Aristæum enim, quem agri colendi peritissimum fuisse scriptores rerum testantur, præfuisse primum tradunt, antea à multis magnisque aibus occupatæ.

Verùm hodie non est ea fertilitate amplius: quòd Carthaginenses rerum potiti, omnes fructus alimento idoneos extirparunt, capitisque pœna cauerunt ne quis incola rursus serere fruges tentaret.

In Lipara insula Æolica sepulchrum aiunt esse, circa quod cum etiam alia prodigiosa eueniant, tum id, quòd ea loca securè tutòque nemini accedere liceat, vno ore perhibent.

Sonitum enim tympanorum, cymbalorumque, & risum cum strepitu, plausuque manuum, audiri manifestò. Cæterùm cum primis monstruosè id quoque circa antrum accidit, quòd antelucano quidam ebrius somno isthic oppressus triduum totum cubauit, quæsitusque à familiaribus, quarto demum die repertus est: qui mortuum rati, ad proprium monumentum extulerunt; dumque iuxta iam pro more celebrarent, ex improviso surrexit, quæque sibi obtigissent, exposuit. Quæ etsi ad fabulam propiùs quàm veri fidem accedere videantur, non potui tamen de locis his scribens, tacitus præterire.

Circa Cumam Italiæ, lacum esse ferunt, quem Aornon vocant, forma circulari, profunditatèque immensa, tumulis vnde quaque septum, trium ad minus stadiorum altitudine. Cùmque cetera nihil habeat magnopere admiratione dignum, mirandum tamen hoc fortasse, quòd circumpositis vnde quaque & superincumbentibus densissimis arboribus non cernas vllum in lacu natans folium; qua puritate sui admirationem meritò ciet.

A καὶ θόλους ῥυθμῶν ἀπειροσύνῳις ἐκκοσμημένοις. οὗτοι δὲ ὑπὸ Ἰολαοῦ τῷ Ἰφικλέῳι κατασκευασθῆναι, ὅτε τοῖς Θεσπιάδαις τοῖς ἐξ Ἡρακλέους ᾠδῶν, ἐπλάσσειν εἰς οὐκίνοισι τοῖς τόποις ἐποιήσων, ὡς καὶ συγγράμματα τῷ Ἡρακλέῳι περιήκοντες, ἀφ' οὗ πάσις τῆς πρὸς ἐσπερίαν κείον Ἡρακλέα γινώσκειται. αὐτῇ δὲ ἰνῆσος, ὡς εἴοικεν, ἐκαλεῖτο ἀπὸ πρὸς τῆν Ἰχνοῦσα, ἀφ' οὗ ἐρηματιάσαι τῆν ἀειμέτερον ὁμοιότητα ἀδελφῶν ἰχθῆ. διδάξμων δὲ καὶ πᾶμφορος ἐμπεραθεὶν λέγεται ἐπὶ τὸν γὰρ Ἀεισαῖον, ὃν φασὶ γαργαλιώτατον εἶναι ἐπὶ τῆν Ἰχθυῶν, * τῶν αὐτῆν ἀρξασθαι

B μυθολογῶσιν, ὑπὸ μεγάλων ὀρνέων ἐμπεραθεὶν καὶ πολλῶν κατεργαζῶν. καὶ μὲν οὐκ ἐπὶ φέρῃ τοιοῦτον εἶναι ἀφ' οὗ κλειδογέστην ὑπὸ Καρχηδονίων, ἐκκοσμηθῆναι πᾶντας τοῖς χρῆσιμοις εἰς πρὸς ἐσπερίαν καρπῶν, καὶ θάνατον τῷ Ζημίῳ τοῖς ἐγχωρίοις τεταγῆναι, εἰς τῆν Ἰσιούταν πὶ αἰαφυπέῳ. Ἐν

C μίᾳ τῆν ἐπὶ τῶν νήσων τῆν Αἰόλου καλουμένων, ἢ καλεῖται Λιπάρα, τάφον εἶναι μυθολογῶσιν, περὶ οὗ καὶ ἄλλα [μὲν] πολλὰ καὶ τερατώδη λέγουσι. τῶν δὲ, ὅτι οὐκ ἀσφαλές ἐστὶν περὶ εἰσελθεῖν πρὸς οὐκίον τὸν τόπον τῆς νυκτὸς, συμφωνοῦσιν. ἔξακούεσθαι γὰρ τυμπάνων καὶ κυμβάλων ἤχον, γέλασά τε μὲν θορύβου καὶ κροτάλων ἐναργῶς. λέγουσι δὲ πὶ τερατώδεσρον γεγονέναι περὶ οὗ ἀπὸ τῆν.

D πρὸς ἡμέρας γὰρ ἐγκοιμηθῆναι ἴνα εἰς αὐτῶν οἰνωθῆναι, καὶ τῶν ὑπὸ τῆν οἰκίῳι Ζητούμενον ἐφ' ἡμέρας πρὸς ἀφ' ἀτελέσαι τῆν δὲ τετάρτην ὑπερέχοντα ὡς νεκρὸν, ἀποκομιθῆναι ὑπὸ τῆν οἰκίῳι εἰς τὸν ἴδιον τάφον· καὶ τῆν νομιζομένων τυχόντα πᾶντων, ἔξαιφης αἰασθῆναι, καὶ διηγεῖσθαι τὰ κατ' ἐαυτὸν συμβεβηκότα. τῶν μὲν οὖν ἡμῖν φαίνεται μωτῶδεσρον ὅμως μὲντοι εἶναι μὴ ᾠδῶν πῶν ἀμνημόνιστον αὐτὸ, [τῶν] περὶ τῆν πᾶντων οὐκίον ἀναγραφῶν ποιοῦμενον. Γε-

E εἰ τῶν Κύμῳ τῶν περὶ Ἰταλίας λίμνη καὶ Ἰταλίας ἐστὶν ἡ πρὸς ἀνατολῶν Ἀορνός. αὐτῇ μὲν, ὡς εἴοικεν, οὐκ ἔχουσι πὶ θαυμαστὸν. περικεῖσθαι γὰρ λέγουσι περὶ αὐτῶν λόφοις κύκλῳ οὗ ὕψος οὐκ ἔλαττον τριῶν σταδίων, καὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν χήματι κυκλωτέρῃ, οὗ βάθος ἔχουσαν ἀνυπερέχουσαν. ἐκείνο δὲ θαυμαστὸν φαίνεται. ὑπερκειμένων γὰρ αὐτῇ πυκνῶν δέν-

Fort. ἡντιπύτων

δρων, καὶ πῶν εἰς αὐτῇ κατακεκλιμένων, εἰδέν ἐστιν ἴδιον ἐπὶ τῶν ὕδατος φύλλον ἐσπῆς, ἀλλ' οὕτως καθαρῶτατον ἐστὶ οὗ ὕδατος, ὡς τε τοῖς θεωροῦσι θαυμάσιον.

